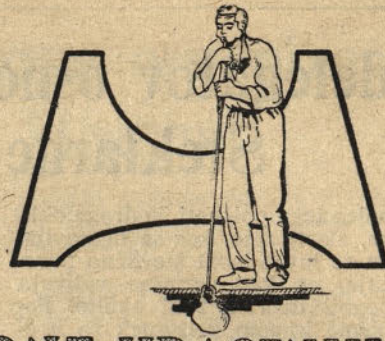

Steklar

Urejuje uredniški odbor: Raki Viktor, Bevec Justa, Premec Jože, Korbar Heda, Marcen Alojz, Gerhard Jože, Strgaršek Janko. Odgovorni urednik Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja vsakega 5. v mesecu. Naslov: »Steklar« glasilo kolektiva Steklarne Hrastnik. tel. 814-622 — interno 63. Tisk in klišejni AERO kemična in grafična industrija Celje. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (St. 421-2/72 z dne 3. 1. 1973).

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

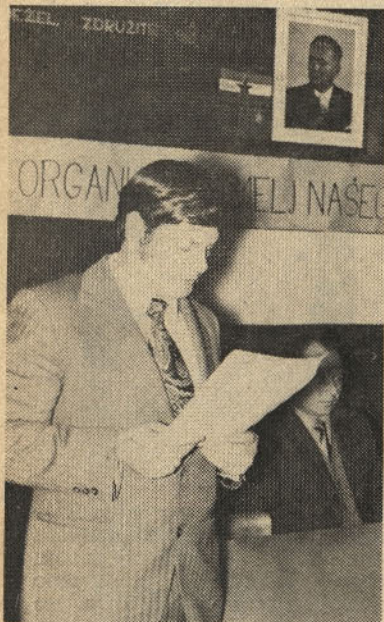
Leto X.

Hrastnik 12. 2. 1974

Št. 2

KONFERENCA DELEGATOV OSN. ORGANIZACIJE SINDIKATA STEKLARNE HRASTNIK

KONFERENCA JE OBRAVNAVALA ODNOSE V KOLEKTIVU, KRITIČNO OCENILA PREMAJHNO INTENZIVNOST V POGLEDU INVESTICIJSKE DEJAVNOSTI, KRITIČNO OCENILA PREMAJHNO UDELEŽBO DELEGATOV — PREDVSEM PA ODSOTNOST VSEH VODILNIH. KONFERENCA JE SPREJELA SKLEPE IN RAZREŠILA DOSEDANJI IZVRŠNI ODBOR IN KOMISIJE PRI KONFERENCI

Cigler Janez, dosedanji predsednik sindikata, daje poročilo

Poročilo o delu konference je podal dosedanji predsednik tov. Cigler Janez. V krajših izvlečkih podajam članom kolektiva dejavnost osnovne organizacije sindikata v zadnjem obdobju.

Že v mesecu marcu je konferenca OO sindikata ugotovila, da bo potrebno s predvidenim reorganiziranjem samoupravnega sistema preiti tudi na reorganiziranost v družbenopolitičnih organizacijah in med njimi tudi v sindikalni organizaciji. Dosedanje delo aktivov, ki so organizirani po samoupravnem sistemu, ne moremo pozitivno oceniti, ker mnogi aktivni neposredno niso aktivno sodelovali s samoupravnimi organi, drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, zlasti pa s svojim članstvom in so se celotne pravice in obveznosti v vseh pogledih samoupravnega družbenopolitičnega, rekreativnega in tudi o ostalih zadevah glede letovanja, preskrbovanja z ožimnico in drugo, prenašali na predsedstvo osnovne organizacije podjetja kot celote. Tako ak-

tivi v svojem sindikalnem delu kljub mnogokaterim nerešenim vprašanjem v svoji OZD niso našli skupnega jezika in skupnega dela s samoupravnimi organi.

AKTIVNOST KOMISIJ IN ODBOROV

Člani posameznih odborov in komisij pa so bili delavni in aktivni pri svojem delu. Udeležili so se aktivnega dela pri komisiji za samoupravni sporazum industrije nekovin slovenskih steklar, pri komisiji za organiziranje TOZD, komisije, imenovane od zbornice za določitev nomenklature poklicev v steklarstvu, in drugih komisij bolj občasnega značaja. Tako je bilo v samoupravno sodelovanje vključeno mnogo članov sindikata iz neposredne proizvodnje, ki so na teh odborih ali komisijah iznašali stališča, ki so jih sprejeli zbori teh ljudi in predsedstvo sindikata.

Za neaktivnost nekaterih odborov in komisij in morda tudi udeležbe članov predsedstva na najrazličnejših forumih in drugih sestankov je krivda tudi v tem, da člani osnovne organizacije sindikata in predsedstva vsaj v preteklosti niso imeli enakopravne možnosti z vsemi drugimi činitelji v našem družbenem življenju.

Vsekakor pa so bili člani predsedstva kakor tudi člani aktivov aktivni v samoupravnih organih in so neposredno na sejah sindikalnih organizacij prenašali z besedo vse tisto, o čem se je razpravljalo in sklepalo na samoupravnih organih. Vendar je taka povezava v današnjem samoupravnem sistemu prešibka, ker bo potrebno zlasti ob novi organiziranosti, da bo vsaka osnovna organizacija sindikata seznanjena z nalogami in sklepi svojega DS in izvršnih organov, kakor tudi s sklepi in stališči skupščine podjetja kot celote in njenih izvršilnih organov. Zato pa je potrebno ponovno premisliti, tako v okviru podjetja kot v TOZD, kako dejansko uresničiti programe, pravila, sporazume in poslovniške o delu osnovnih organizacij sindikata. Ob ta-

kem stanju je nujno potrebno razmisliti o ustanovitvi delovnega mesta tehničnega sekretarja, ki bo opravljal samo tehnično-administrativne naloge.

NOVA ORGANIZIRANOST SINDIKATA

Konferenca ne more danes sprejeti dokončnih sklepov ali stališč o novi organiziranosti, lahko pa prispeva s predlogi, da se organiziranost najboljše izvede. Nedvomno je, da bomo imeli v vsaki TOZD in v delovni skupnosti služb svojo osnovno organizacijo sindikata z izvršilnim odborom, nadzornim odborom, po potrebi pa tudi druge odbore in komisije, za katere bi se odločila osnovna organizacija. Na nivoju podjetja se bi oblikovala konferenca, v katero bo imevala vsaka osnovna organizacija po 5 delegatov. Za ustanovitev konference je potrebno sprejeti ustrezní sporazum in poslovnik. Konferenca bi imela ustrezajoče kolektivne izvršilne organe.

Ker smo pa povezani v novo panogo sindikata kemične industrije, imamo nov sindikat v okviru občine in republike, ki ga sestavljajo delegati te industrije, v našem primeru 7 delegatov iz steklarne in 4 delegati iz kemične tovarne, ki predstavljajo enotno telo v okviru delovanja kemične industrije v občini, to telo pa bo izvolilo po ustreznem ključu določeno število članov za občni zbor v okviru občine, občinski sindikalni svet in delegate za republiško konferenco (ki jo za letošnje leto izvoli Steklarna Hrastnik, in sicer žensko).

Posebna novost je tudi v tem, da se pri vsaki osnovni organi-

zaciji kot konferenci v okviru podjetja organizira aktiv mladih delavcev.

TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

Program organizacije sindikatov glede temeljnih organizacij združenega dela je bil uspešen. V komisiji sta delovala 2 člana, ki sta se tudi aktivno vključila v razprave v zvezi z organizacijo TOZD, kakor tudi pri tolmačenju sporazuma in statutov. Poleg tega so bile izvršene tudi volitve v delavske svete TOZD, skupščino podjetja po delegatskem sistemu, neposredne volitve v kolektivne izvršilne organe, ki jih je izvolil DS posamezne TOZD. Tako je bilo ocenjeno, da se je v zelo kratkem času v samoupravni sistem vključilo mnogo neposrednih proizvajalcev in da predstavlja samoupravni sistem v Steklarni Hrastnik enega izmed naprednejših demokratičnih oblik prehoda na kar neposredno odločanje. Smo v fazi izvolitev sindikalnih organov tako služb in vodij TOZD, kar se pravič dogaja v našem podjetju, ker smo imeli dosedaj v takem položaju samo direktorja podjetja.

Na zboru delovnih ljudi smo sprejeli samoupravni sporazum Steklarne Hrastnik o združevanju in statutu posameznih TOZD, potrebno bo, da sprejmejo tako sporazume kot pravilnike in druge samoupravne akte s področja delovnih razmerij, osebnih dohodkov, varstva pri delu in drugih področjih, ki so značilna za delo in organiziranost samoupravnih organov, kakor tudi članov delovne skupnosti in sindikata.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delovno predsedstvo konference delegatov osnovne organizacije sindikata Steklarne Hrastnik

Konferenca delegatov osnovne organizacije sindikata Steklarne Hrastnik

(Nadaljevanje s 1. strani)

SAMOUPRAVNI SPORAZUM SLOVENSkih STEKLARN

Poročilo je obravnavalo problematiko okrog samoupravnega sporazuma slovenskih steklar. Osnovna organizacija sindikata je aktivno delala skupno z vodstvom podjetja pri spremembi besedila samoupravnega sporazuma o merilih delitev dohodka in osebnih dohodkov s področja dejavnosti industrije nekovin steklar. Po tem sporazumu se je uspelo povišati maso sredstev za osebne dohodke s tem, da smo zmanjšali akumulacijo, da smo spremenili pogoje za faktor stimulacije, da smo dosegli ugodnejše kalkulativne osebne dohodke za posamezne obračunske skupine — glede na kvalifikacijsko strukturo, da smo dosegli povišanje vrednosti težavnostnih skupin, zlasti pa, da smo v težavnostne skupine vključili delovna mesta, ki so bila izločena. Ob vsem tem pa imamo tudi obveznosti glede najnižjega osebnega dohodka, ki za normalni delovni učinek ne more biti nižji od neto 1050 din, izključujoč nočni dodatek.

GOSPODARSKI POLOŽAJ PODJETJA

Člani konference so bili seznanjeni s poslovanjem podjetja za obdobje januar—november 1973.

Povprečno stanje zaposlenih je bilo 1793, od tega 931 moških in 862 žensk. V tem času so podjetje zapustile 204 osebe, na novo se je zaposlilo 228 oseb. Iz tega je razvidno, da je še vedno precejšnja fluktuacija zaposlenih.

V letu 1973 smo količinsko dosegli planirano proizvodnjo s 96,72 %. Plan prodaje pa smo dosegli z 92,78 % od planiranega.

Povečali smo izvoz za 13,90 %, kot smo planirali. V primerjavi z istim obdobjem v letu 1972 pa je to povečanje 45,98 %. Višina realiziranih stroškov je odraz porabe in gibanja cene energije, ki je v zadnjem času izredno porasla, kar je imelo za posledico porast lastne cene. Odpadek je v mejah planiranega. V obdobju januar—november je bilo ustvarjenega za 150.824.843,21 din celotnega dohodka, po kritju poslovnih stroškov v višini 84.082.231,80 din ostane za dohodek podjetja 66.742.611,41 din. Realizirani del os. doh. znaša 52.895.025,69 din, neto skladi pa 15.388.566,63 din. V tem obdobju imamo za 6.922.714,95 din nepokritih osebnih dohodkov in ko bomo pri zaključnem računu urejali delitev, da osebne dohodke pokrijemo, se bodo zmanjšali skladi. Doseženi povprečni neto osebni dohodek v obdobju januar—november znaša 1.941,94 din, kar je 104,20 % od planiranega z letnim planom.

DELOVNI POGOJI IN VARSTVO — ZDRAVSTVENO VARSTVO

Poročilo je zelo izčrpno in kritično obravnavalo problematiko zdravstvenega varstva in varstva v kolektivu. V kolektivu je organizirano preventivno zdravljenje, vendar bo potrebno v prihodnje

polet tega poiskati še druge oblike, zlasti zato, ker se ugotavlja, da se invalidnost številčno povečuje, na kar verjetno vplivajo pogoji dela in tudi okolje. Ponovno imamo pristanek za nočno delo žena in mladine, vendar ta pristanek velja za 1 leto in bo potrebno razmisliti, kako zmanjšati ali postopno odpraviti nočno delo. Ob vsem tem pa pristanek za nočno delo zahteva, da se to kar najbolj omili, zato moramo obvezno takoj razmisliti o toplem obroku za nočno izmeno, o boljši organiziranosti prevoza na delo in iz dela, morda tudi o višjem nočnem dodatku.

Potrebno bo tudi izboljšati tehnične pogoje v podjetju. Zlasti v nočnem času prihaja do različnih temperaturnih sprememb, mraza, prepiha in drugega, kar znatno vpliva na zdravstveno stanje in obolelost članov. Kritično je bilo ocenjeno delo obratne ambulante, vendar je vzrok tudi v tem, da manjka v Hrastniku zdravnikov in morda tudi zaradi drugih objektivnih pogojev ambulanta ne obratuje poln delovni čas, kar se tudi odraža pri bolniškem staležu.

Na zaključku poročila je bilo nanizanih nekaj problemov okrog izobraževanja v kolektivu. Ocena je bila, da smo v zadnjem obdobju premalo skrbeli za izobraževanje sindikalnih in samoupravnih kadrov. Sedaj je vključeno preko 450 članov kolektiva v samoupravno in družbenopolitično aktivnost. Glede na to bo potrebno posvetiti več sredstev in časa za izobraževanje.

Govora je bilo tudi o benefikaciji. V preteklosti smo v Steklarne Hrastnik dosegli beneficiano delovno dobo za ustrežujoča delovna mesta. Po zveznem zakonu in statutu skupnosti se postavljajo novi pogoji za priznanje benefikacije.

Tudi o vprašanju obveščanja članov kolektiva je poročilo kritično ocenilo dosedanji način informiranja. Kljub temu, da imamo glasilo »Steklar« in informator, manjka še urejena razglasna postaja in večkratno neposredno informiranje preko sestankov v kolektivu.

Po poročilu predsednika se je razvila izredno živahna in kritična razprava, v kateri so sodelovali: Grašič Dušan, Vidovič Franc, Cigler Janez, Žibert Franc, Savič Momir, Premec Jože, Dremel Karli, Knez Alojz, Moder Leopold, Zaletel Viljem, Volfand Viktor, Kirhmajer Rudi, Gornik Peregrin, Jazbinšek Olga, Žibert Albin, predsednik OSS, Sušin Viktor, dipl. pravnik in vodja splošne kadrovske službe.

Tov. Grašič Dušan: Uvodoma je govoril o nalogah sindikalne organizacije v podjetju. Poročila so nakazovala izredno veliko problemov, ki jih je potrebno na današnjem sestanku razčistiti. Posebno bi morala razprava govoriti o nalogah v zvezi z nadaljnjim delom TOZD in nove organiziranosti sindikalne organizacije v tovarni.

Tov. Vidovič Franc je kritično ocenil udeležbo na konferenci, posebno še kritizira posamezne člane izvršnega odbora in komisij, ki niso navzoči, da bi po-

dajali poročila o posameznih problemih delovanja. Ni prav, da mora predsednik sam vso problematiko nakazati. Ne more se strinjati z rezultati, ki so bili da-

ni zaradi negativnega poslovanja počitniškega doma v Bohinju, zahteva, da se ponovno preveri pravilni izračun bilance.

Cigler Janez: Tudi ne razume, da so rezultati poslovanja doma v Bohinju negativni. Do prihodnjega sestanka konference se mora ta problem razčistiti. Izredno kritično oceni, da na konferenci niso navzoči nekateri vodje TOZD in služb, niti vodilni iz podjetja, ki bi lahko konferenci pojasnili marsikateri problem, ki je danes pereč v kolektivu.

Žibert Franc tudi kritizira odsotnost vodilnih tovarišev iz podjetja, predvsem zato, ker meni, da se s tem podcenjuje sindikalna organizacija, kar ni pravilno. Izredno težko je zaradi tega razčistiti neke probleme, ki se porajajo v kolektivu. Meni, da so člani TOZD 1 premalo informirani o investicijah, predvsem o postavitvi novih strojev in hla-

dilnih peči v tovarni. Potrebno bo zagotoviti varno delo in izboljšati pogoje dela v TOZD 1. Pri tem mora služba varstva pri delu odigrati svojo vlogo v podjetju. Kritično oceni delo obratne ambulante, ki v večini primerov ne sprejema bolniških knjižic po določenem času, vendar delovni čas ni izkoriščen. Pravilno bi bilo, da bi bila danes navzoča tudi vodja računsko gospodarskega sektorja, da bi nam pojasnila negativno poslovanje v počitniškem domu Bohinju, razlika je prevelika in misli, da niso podatki v redu.

Vidovič Franc: Na reakcijo v kolektivu glede utesnenosti obratnih prostorov zaradi novih investicij sem dobil zagotovilo službe varstva pri delu, da se bo napravilo vse, da bodo delovni pogoji urejeni in delovišča zaščitena. Predlaga pa, da v prihodnje vodstvo TOZD pregleda vse elaborate za investicije, da ne bi prišlo do takšnih problemov. V sedanji fazi smo organizacijsko izpeljali formiranje TOZD, vendar pa sedaj ostanejo odprta vprašanja, ki jih je treba takoj pričeti obravnavati, in to vprašanje dopustov, koriščenje mest v počitniških domovih, medsebojna sporazumevanja itd. Ob sedanjem stanju v tovarni ne bo mogoče zmanjšati delovna mesta za zaposlene žene in nočnega dela. V imenu konference ZK steklarne pozdravi konferenco v želji, da skupno s sindikalno organizacijo reši vse probleme v zvezi z realizacijo ustavnih dopolnil in da se ustava realizira.

Savič Momir je pozdravil konferenco v imenu republiškega odbora sindikata Slovenije. Nada-

ljuje, da so bile nove investicije izglasovane na delavskem svetu podjetja, vendar po njegovem prehitro. Pravilno je, da gremo z razvojem naprej, vendar se vse premalo pozornosti polaga na stari obrat in na ostale delovne obrate. Nekaj problemov ni razčiščenih — predvsem rentabilnost izdelave obeskov, potrebno bo več informiranosti o ekonomski upravičenosti izdelave obeskov. Poročilo je navedlo problem fluktuacije zaposlenih; ta problem bo ostal še nadalje pereč, v kolikor ne bomo v najkrajšem času rešili nekatere probleme nagrajevanja, predvsem za delovna mesta z nizkimi osebnimi dohodki. Člane delovne skupnosti čudi, da so se lahko uredili osebni dohodki za posamezne vodje TOZD, ostali problemi so pa ostali odprti in nerešeni. Opaža se, da je v zadnjem času premalo stika med strokovnimi kadri in steklarji. Vzrok temu je tudi, da iz podjetja odhajajo dobri steklarji. Isti problem se ponavlja danes, ko ni nobenega navzočega na naši letni konferenci. Problemov je sedaj veliko več in jih bomo morali pričeti reševati, predvsem vprašanje nočnega dela žena, toplih malic v nočni izmeni, ker predpisi danes to zahtevajo. Za boljšo informiranost je potrebno urediti razglasno postajo. Več sredstev

(Nadaljevanje na 3. strani)

Konferenca delegatov osnovne organizacije sindikata Steklarne Hrastnik

(Nadaljevanje z 2. strani)

moramo vložiti za zaščito našega zaposlenega delavca, ker le tako bomo imeli zadovoljstvo in uspehe v kolektivu. Predlaga, da vsem odgovornim v podjetju predložimo današnje sklepe in zahtevamo nanje odgovor.

Premec Jože: Danes je že bilo nakaznih zelo veliko problemov, vendar se ti že dalj časa vlečejo, zakaj vodje posameznih oddel-

kov še dosedaj niso dali odgovora na zastavljena vprašanja. Ne strinjam se z izračunom v Bohinju, ponovno se mora preveriti in obvestiti člane konference o rezultatih.

Dremel Karli: Sindikat ima v rokah samo organizacijo zasedbe posameznih počitniških domov, dočim knjigovodstvo vodi menza preko knjigovodstva, zaradi tega ne odgovarja, če je resnično takšno stanje poslova-

nja, vendar sam dvomi v prikazane podatke. O vprašanju zdravstva je izvršni odbor že obravnaval in v tej zvezi tudi sprejel zaključke, do danes pa še ni stanje boljše. Čudi ga, da se ne dá gotove zelo pereče probleme plač rešiti hitreje, dočim za posamezna nova delovna mesta v TOZD so se lahko takoj rešila.

Knez Alojz: Več razprav je že bilo o rezultatih poslovanja počitniškega doma v Bohinju, da-

našnja konferenca tega ne more razčistiti, vendar lahko poveri-

nalogo komisiji, ki je za to izvoljena, da razčisti stanje in nam potem poroča. Imamo izvoljeno komisijo za družbeno kontrolo, ki mora verjetno takšne naloge reševati.

Moder Leopold: Kot vodja TOZD menze in počitniških domov se ne strinjam z rezultati. V tako kratkem času mi ni bilo mogoče preveriti pravih izračunov, zato me zadolžite, da na prihodnji konferenci poročam o stanju. V letu 1974 bomo že s 1. marcem pričeli pobirati akontacije za letovanje, tako da bomo imeli takoj finančna sredstva za poslovanje. Želim, da nam kolektiv še pomaga tako kot dosedaj, da bomo ostali pri istih cenah v počitniškem domu. Ven-

dar o tem bomo razpravljali še pozneje, ko bomo imeli kalkulacije gotove. Sposobni smo zagotoviti tople malice za nočno izmeno. S te strani ni problemov v menzi. Potrebno pa bo, da se enkrat že pričnejo urejevati prostori menze in bifeja. Enkrat smo imeli denar že zagotovljen, vendar se je rezerviran denar porabil za drugam. Nujno potrebno pa je, da se enkrat uredi bolj sodoben obrat družbene prehrane.

Žibert Franc: V kolikor se spominjam, je bil že rezerviran prostor tam, kjer je prostor pevskega zbora. Potrebno bi pa bilo izprazniti prostore, ki jih koristi trgovsko podjetje; dolžnost našega kolektiva ni, da dá vedno na razpolago svoje že tako pičle prostore. (Isti primer je bil zaradi naših garaž, danes pa imamo samopostrežbo, kjer so najvišje cene v Hrastniku.)

Vidovič Franc: TOZD 1 je na prvi seji DS popravil nekaj najbolj kritičnih postavk. Ta problem bi morala že reševati komisija za osebne dohodke, ki pa je pooblastila naš DS TOZD 1, da reši te primere. Pojasni vprašanje novih investicij, ker nekatere kritike letijo sedaj na ljudi, ki niso neposredno sodelovali pri razpravah okrog investicij. Pojasni tudi vprašanje proizvodnje obeskov. Po sedanjih razgovorih s komercialno službo je ugotovljeno, da je proizvodnja lahko rentabilna, vendar bi se morala proizvodnja in dodelava urediti. Kritično je ocenil odnose in odgovornost nekaterih ljudi, ki so direktno sodelovali takrat, ko so Italijani poučevali naše steklarje, ker se takrat ni dovolj resno obravnavalo problemov, ki so se

porajali (pijančevanje in odnosi do dela), danes pa vsi kritiziramo, kar ni pravilno.

Zaletel Viljem: Naš obrat se resnično boji uvajanja še več avtomatov. Bojimo se, da bomo s tem izgubili prostor, drugič pa bodo delovni pogoji mnogo slabši. To vprašanje bi nam moralo biti bolj pojasnjeno, da ne bi prišlo do nepotrebnih kritik.

Volfand Viki tudi kritično obravnava razvoj podjetja, ki je tesno povezan s fluktuacijo zaposlenih ljudi v podjetju. Bojimo se, da nam bodo novi stroji v starem obratu že tako slabe delovne pogoje še poslabšali, zakaj nam v takšnih primerih odgovorni ljudje na kar najbolj razumljiv način ne tolmačijo problematike. Tudi jaz menim, da je potrebno razčistiti odnose med TOZD, posebno glede plač. Zanima me, kako bo z odplačevanjem investicij v odnosu na TOZD.

Kirhmajer Rudi načinja problematiko okrog požarne varnosti v podjetju. Sedaj lahko ugotovljamo, da je stanje zelo kritično. V našem podjetju lahko takšno stanje povzroči katastrofalen požar. Nimamo urejene transportne poti — prehode, vprašanje prostora za cisterne ni urejeno. Tudi ni odgovornih vodij s strani podjetja na takšnih sestankih. Tudi na letni konferenci gasilskega društva ni bilo nobenega. To kaže na odnos do problematike požarne varnosti v podjetju.

Gornik Peregrin: Imamo zelo malomaren odnos do dela. Cisterne z mazutom izpraznjujemo z gornje strani, tako da v vsaki cisterni ostane vsaj po 1 tona mazuta. Zakaj ne rešimo problema izpraznjevanja na drug način, s tem bi prihranili ogromna sredstva.

Premec Jože govori o službi varstva pri delu. Službo bo potrebno bolj organizirati in zagotoviti, da bo prvenstvena skrb službe, da se zboljšajo zdravstve in varnostni pogoji zaposlenih. Želi pa, da nam razvojni oddelek pojasni, kaj je predvideno, da se bodo rešili problemi, ki so nanizani v razpravah.

Jazbinšek Olga meni, da nekateri problemi, ki smo jih danes slišali, prihajajo na dan samo zato, ker verjetno nimajo vsi odgovorni ljudje opisa svojih delovnih mest, tako da se zaradi tega velikokrat izgovarjajo, ker ne vedo, kaj bi moral kdo urediti.

Žibret Albin je pozdravil konferenco v imenu občinskega sindikalnega sveta. Meni, da je razprava resnično zelo kritična, vendar bi gotove probleme morali obravnavati na DS TOZD. Ponovno tolmači način organiziranja sindikalnih organizacij po TOZD. Nova ustava je prinesla dosti novega, potrebno bo pričeti z realizacijo teh problemov. Seznanil je člane konference o načinu izplačevanja ali izračuna

plač s 1. 7., ko se bo vršil izračun plač bruto. Potrebno bo pričeti s samoupravnim dogovarjanjem po interesnih skupnostih. Kolektiv bo lahko preko svoje skupščine vplival na boljše odnose s posameznimi interesnimi skup-

nostmi, predvsem glede zdravstvenih uslug. Da pa bomo sposobni vse to realizirati se je potrebno izobraževati in res na novo organizirati.

Sušin Viktor, dipl. pravnik. Res, porajajo se problemi po TOZD, ker smo pri nekaterih vprašanjih daleč v zaostanku. Izpeljali smo politično in samoupravno akcijo, nimamo pa urejene ekonomske problematike in pokazateljev, kar povzroča težave v sedanjih primerih. Potrebno je takoj pričeti z integracijskimi dogovarjanji v podjetju, predvsem o vprašanju rizičnega sklada in solidarnostnega sklada, ureditev politike nagrajevanja itd. Ponovno se povrne na problematiko zdravstva, ki resnično ni urejeno. Tudi zdravstvo ima svoje probleme okrog stanovanj, plač in verjetno je največji problem v njihovih medsebojnih odnosih. V Hrastniku imamo največji odstotek obremenitve zdravstva v ljubljanski regiji; to nam da misliti, da nekaj ni v redu. Že poročilo je nakazalo, da je nujno potrebno, da imamo za naš kolektiv, ki bo imel 7 osnovnih organizacij sindikata in skupščino podjetja, delovno mesto plačanega tehničnega referenta v sindikatu. Vprašanje informiranja članov kolektiva je nujnost in bo potrebno, da se nabavi in uredi razglasna postaja. V okviru Hrastnika bo potrebno uskladiti značilna delovna mesta z enotnim nagrajevanjem. Predvsem zaradi fluktuacije zaposlenih iz podjetja v podjetje. Sedaj je zaradi nerešenih problemov steklarne odskočna deska za kader za ostale kolektive, kar naš kolektiv velja znatna finančna sredstva.

Na zaključku se sprejme sklep, da se vsem članom konference in vsem odgovornim vodjem sektorjev dostavijo sklepi konference. Rigo

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem delavkam in delavcem satinirnice in slikarnice za denarno pomoč, ki so mi jo izročili namesto venca za pokojnega očeta.

Selak Marica

REZULTATI POSLOVANJA ZA OBDOBJE JANUAR–NOVEMBER 1973

Zaposleno osebje

Z letnim planom smo predvideli, da bomo v letu 1973 imeli 1820 zaposlenih. Dejansko stanje pa je bilo zadnjega novembra naslednje: 1822 zaposlenih, od tega 953 moških in 869 žensk. Povprečno stanje zaposlenih v obdobju januar–november pa je bilo 1973 oseb, od tega 931 moških in 862 žensk.

Proizvodnja v kilogramih

Letni plan proizvodnje za leto 1973 znaša 20.038.790 kg, mesečno povprečje pa 1.669.899 kilogramov. V mesecu novembru smo proizvedli 1.591.291 kilogramov steklenih izdelkov, kar je 95,63% mesečnega povprečja.

Z mesečnim operativnim planom smo predvidevali, da bomo v mesecu novembru v obratu ročne in polavtomatske proizvodnje izdelali 626.779 kilogramov steklenih izdelkov, dejansko pa smo proizvedli 586.538 kg, ali 93,58% od predvidenega z mesečnim planom. V obratu avtomatske proizvodnje smo z mesečnim operativnim planom predvidevali proizvodnjo v višini 954.740 kg, dejansko pa smo proizvedli 1.005.373 kg, kar je 105,30% od planiranega z mesečnim operativnim planom.

V obdobju januar–november smo proizvedli 17.560.291 kg steklenih proizvodov, kar je 87,63% letnega plana. V primerjavi z operativnimi plani za 11 mesecev pa smo le-te realizirali z 98,72%.

Prodaja v kilogramih

Z letnim planom za leto 1973 smo predvideli, da bomo celotno proizvodnjo, to je 20.038.790 kg tudi prodali, torej povprečno na mesec 1.669.899 kg. V mesecu novembru smo prodali 1.513.236 kg steklenih izdelkov, kar je 90,62% mesečnega povprečja. Z mesečnim operativnim planom za november smo predvideli, da bomo iz obrata ročne in polavtomatske proizvodnje prodali 626.779 kg, dejansko pa smo prodali 572.378 kg, kar je 91,32% mesečnega operativnega plana. Iz obrata avtomatske proizvodnje smo predvideli, da bomo prodali 917.520 kg, dejansko pa smo prodali 940.858 kg, kar je 102,54%. V obdobju januar–november smo prodali 17.151.194 kg steklenih izdelkov, kar je 85,59% letnega plana. V primerjavi z operativnimi plani za 11 mesecev pa so ti doseženi z 90,87%.

Povprečne neto prodajne cene

Povprečne neto prodajne cene za kilogram prodanega stekla dosežene v obdobju januar–november so odraz razmerja prodaje domači trg – export. To razmerje je nekoliko drugačno, kot je bilo predvideno z letnim planom, in sicer ugodnejše za izvoz, zato so dosežene tudi povprečne neto prodajne cene nekoliko nižje od planiranih, in sicer s planom za leto 1973 smo predvideli, da bomo za kg prodanega stekla iz obrata ročne in polavtomatske proizvodnje dobili 13,09 din, dejansko pa smo v obdobju januar–november dosegli 12,09 din, samo v novembru pa 12,97 din. Za obrat avtomatske proizvodnje smo predvideli 6,20 din za kilogram, v obdobju januar–november smo dosegli 5,52 din, samo v novembru pa 5,48 din za kg prodanega stekla.

Izvoz

Z letnim planom smo predvideli, da bomo izvozili za 2.950.817,35 dolarjev, ali mesečno 245.901,45 dolarjev. V mesecu novembru smo izvozili za 269.346,08 dolarjev, kar je 109,53% mesečnega povprečja. V celotnem obdobju januar–november smo izvozili za 3.361.042,65 dolarjev, kar je za 24,26% več kot znaša plan za 11 mesecev. V primerjavi z letnim planom pa je to 13,90% več kot smo predvidevali.

Skupina	Plan 1973 %	Januar– oktober v %	November %	Skupaj %
RDBO	21,34	22,68	25,04	22,88
RS	7,95	7,19	16,48	7,99
MP	7,74	8,05	9,27	8,18
MDK	5,52	5,25	4,82	5,21
MDW	—	6,07	—	6,07
MDR	18,55	18,12	17,61	18,09
MP-O	18,03	22,23	—	22,23
MDA — IS	12,38	12,07	14,49	12,35
MDA — K	22,92	22,81	41,47	24,21
MDA — P	13,00	14,67	8,53	14,17

Točno opredeliti vzroke, ki vplivajo na povečanje loma, je težko, saj so nekateri objektivni (zahtevnost izdelave proizvajane asortimana, izpad električnega toka, kvaliteta goriva in surovin), prav gotovo pa je tudi določen del subjektivnih vzrokov. Ravno na zadnje pa lahko vplivamo z bolj pazljivim delom vseh, ki sodelujejo v proizvodnem procesu. Cilj nam mora biti, da od proizvedenih količin čim več tudi uskladiščimo.

Prodaja po vrednosti

Z letnim planom smo predvideli, da bo pooperativna mesečna realizacija 15.044.541,40 din. Z operativnim planom za mesec november smo predvideli, da bomo prodali za 14.070.053,48 din steklenih izdelkov. Dejansko pa smo prodali za 12.577.674,88 din, kar je 83,60% mesečnega povprečja in 89,39% operativnega plana. Stopnja rentabilnosti, to je razlika med prodajno in lastno ceno, ki je bila planirana 15,02%, znaša v mesecu novembru — 9,61% ali z drugimi besedami povedano, poslovanje v mesecu novembru je bilo negativno — izguba. Vzrok, da smo v mesecu novembru poslovali z izgubo je v tem, da so se občutno povečale cene goriv in nekaterim surovinam, zaradi redukcije električnega toka in butana pa smo morali ustaviti določene proizvodne kapacitete, med katerimi so bile tudi elektro peči in rezultat je posledica tega. V celotnem obdobju smo prodali za 143.241.279,75 din, kar je 86,55% letnega plana, operativni plani za to obdobje pa so bili realizirani z 92,96%.

Izplačani osebni dohodki

Z letnim planom smo predvideli, da bomo za osebne dohodke izplačali 60.006.292,00 din, ali povprečno 5.000.524,33 din na mesec. Planirani neto mesečni osebni dohodki na zaposlenega znašajo 1.863,72 din. V mesecu novembru smo izplačali 5.559.144,50 din osebnih dohodkov. Povprečni izplačani neto osebni dohodek v mesecu novembru je znašal 2.025,66 din. V celotnem obdobju smo izplačali 54.562.454,35 din osebnih dohodkov. Povprečni neto izplačani

V enakem obdobju lani smo izvozili za 2.302.325,77 dolarjev, to pomeni, da smo v enakem obdobju letošnjega leta izvozili za 45,98% več steklenih izdelkov.

Proizvodni odpadki — lom

V dosedanjem obdobju je gibanje loma v mejah planiranega, v mesecu novembru pa je v nekaterih skupinah prišlo do porasta loma. Zaradi boljšega pregleda podajam te podatke v obliki tabele:

Skupina	Plan 1973 %	Januar– oktober v %	November %	Skupaj %
RDBO	21,34	22,68	25,04	22,88
RS	7,95	7,19	16,48	7,99
MP	7,74	8,05	9,27	8,18
MDK	5,52	5,25	4,82	5,21
MDW	—	6,07	—	6,07
MDR	18,55	18,12	17,61	18,09
MP-O	18,03	22,23	—	22,23
MDA — IS	12,38	12,07	14,49	12,35
MDA — K	22,92	22,81	41,47	24,21
MDA — P	13,00	14,67	8,53	14,17

osebni dohodek na zaposlenega v obdobju januar–november znaša 1.941,94 din, kar je 104,20% od planiranega.

Lastna cena za kilogram stekla

Glede na višino vložnih stroškov in vkalkuliranih osebnih dohodkov, fizični obseg proizvodnje in stanje vrednosti nedokončane proizvodnje, je bila tudi različna lastna cena na kilogram uskladiščene proizvodnje. Znašala pa je: po planu za leto 1973 7,65 din, od tega pa je poslovnih stroškov za 4,66 din in 2,99 din osebnih dohodkov. Dosežena lastna cena v mesecu novembru znaša 8,54 din, kar je 11,51% nad planirano, od tega so poslovni stroški 5,05 din in osebni dohodki 3,49 din.

Formiranje in delitev celotnega dohodka

K realizaciji stekla v mesecu novembru, ki znaša 12.577.674,88

din prištejemo ustrezajočo realizacijo uslug, realizacijo materiala in odpadkov ter izredne dohodke, dobimo celotni dohodek za mesec november v višini 12.941.556,57 din. Od tako ustvarjenega celotnega dohodka pokrijemo realizirane poslovne stroške v višini 8.737.286,86 din in dobimo dohodek podjetja v višini 4.204.269,71 din. Na osnovi delitve, ki jo je sprejel delavski svet, in sicer 68,88 odstotkov za osebne dohodke in 31,12% za bruto sklade, odpade na osebne dohodke 2.895.900,98 din. Realizirani del osebni dohodkov, to je tisti del, ki ga moramo pokriti pa znaša 5.447.571,03 din. Tako smo v mesecu novembru glede na veljavno delitev izplačali preveč osebnih dohodkov za okrog 2.551.670,05 din. Skupna vrednost preveč izplačanih osebnih dohodkov v celotnem obdobju znaša 6.922.714,95 din.

Bruto skladi v mesecu novembru znašajo 1.308.368,73 din, po oblikovanju rezervnega sklada, rezervnega sklada podjetja in posojila za nerazvita področja, ostane za neto sklade 853.910,61 din.

V obdobju januar–november smo ustvarili:

150.824.843,21 din celot. dohodka;

84.082.231,80 din posl. stroškov;

66.742.611,41 din doh. podjetja.

Realizirani del osebni dohodkov znaša 52.895.025,69 din, neto skladi znašajo 15.388.566,63 din. Dosežena stopnja dobička, to je razlika med prodajno in lastno ceno znaša za obdobje poročanja 9,18%. To stanje bo na koncu novembra pri zaključnem računu spremenjeno s spremembo delitve dohodka, tako da bodo vsi preveč izplačani osebni dohodki pokriti v celoti. Zaradi tega se bodo zmanjšali skladi. Ali so osebni dohodki v okviru samoupravnega sporazuma ali ne, bomo ugotovili na osnovi izračuna na zato predpisanih obrazcih in vas bomo o tem obvestili v naslednji številki našega glasila.

Terjatve in obveznosti

Stanje 31. 10. 73 Stanje 30. 11. 73

Terjatve od kupcev	29.074.785,95	28.859.475,82
Obveznosti do kupcev	— 2.756.931,95	— 763.532,45
Terjatve od dobaviteljev	4.325.967,79	4.740.884,78
Obveznosti do dobaviteljev	— 8.510.701,12	— 9.851.358,58

Franjo Krsnik

ZAHVALA

Vsem svojim sodelavkam in sodelavcem iz kontrole, kot tudi tov. Vidoviču in ostalim, se prav iskreno zahvaljujem za vso iskreno pozornost ob odhodu na drugo delovno mesto v našem delovnem kolektivu.

Res lepo je tovarstvo in razumevanje na delovnem mestu, posebno pri takem delu, kjer si izpostavljen raznim nevšečnostim in odgovornosti in kjer potrebuješ pomoč in razumevanje vseh svojih sodelavcev pri delu. Le takšni dobri odnosi pogojujejo uspehe pri delu v kolektivu. V celotni dobi je pri delu prišlo do raznih problemov, ki sem jih mo-

ral reševati, vendar brez pomoči vseh izmenschkih vodij in kontrolork jih ne bi mogel sam reševati.

Res prav iskreno se zahvaljujem vsem za vso pomoč in razumevanje pri dolgoletnem skupnem delu v želji, da tudi v nadalje nudite vso pomoč svojim odgovornim predpostavljenim.

Prav iskreno se zahvaljujem za spominsko darilo, ki mi bo drag spomin na naše skupno delo v kolektivu.

Vsem sodelavcem iz kontrole želim še mnogo uspehov pri delu.

Racki Viktor

Sklepi delegatov osnovne organizacije sindikata Steklarne Hrastnik z zasedanja dne 2. II. 1974

1. Sklepi konference se posredujejo konferenci delegatov osnovnih organizacij sindikata, ki bo dne 7. II. 1974, kakor tudi vsem prisotnim delegatom s konference dne 2. II. 1974, tako da bodo lahko delegati osnovnih organizacij sindikata predmetne sklepe upoštevali pri akcijskem programu dela novo ustanovljenih osnovnih organizacij sindikata.

2. Na podlagi poročil predsednika, blagajnika, in ostalih poročil ter razprave delegatov je komisija za sklepe sprejela naslednje:

1. Organizacija sindikatov:

— takoj se nadaljuje z organiziranjem osnovnih organizacij sindikata po temeljnih organizacijah združenega dela, tako da se na podlagi sprejetih pravil oblikujejo organi in osnovnih organizacijah sindikata;

— na konferenci delegatov osnovnih organizacij se izvolijo po predhodnem sprejemu sporazuma o konferenci organi, ki so določeni s sporazumom;

— izvedejo se tudi vse ustrezne izvolitve v organe na nivoju občinske zveze sindikatov in republiške konference, v skladu s sporazumom in razrezom glede na število zaposlenih;

— pri izbiranju kandidatov se mora upoštevati sprejeta struktura delegatov;

— pospešiti aktivnost in organiziranost dela osnovnih organizacij in njihovo sodelovanje s samoupravnimi organi TOZD in skupščine podjetja.

2. Samoupravno povezovanje:

— izvršni odbori morajo aktivno sodelovati — povezovati s samoupravnimi organi in krepi ti nadaljnji razvoj samoupravnega sistema ter stremeti za tem, da se bo čim več vprašanj, ki zadevajo neodtujljivost pravic, reševalo in o njih odločalo na zborih delovnih ljudi;

— skrbeti za to, da se dosledno uveljavljajo določila samoupravnega sporazuma o združevanju in statutov TOZD, zlasti pa, da se tudi v ekonomskem pogledu v celoti preide na organiziranost delovanja in poslovanja po TOZD;

— v okviru podjetja kot celote kakor tudi TOZD čim prej pripraviti in sprejeti vse ustrezajoče akte, ki določajo pravice in dolžnosti neposredno delovnih ljudi, status neposredno izvoljenih organov in status drugih organov ter obveznosti, ki jih imajo TOZD v zvezi z nemejeno solidarno odgovornostjo do podjetja in ostalih TOZD.

3. Zdravstvena zaščita in varnost:

— osnovne organizacije se morajo tudi v bodoče zavzemati za čim boljše zdravstvene in tehnične pogoje delavcev na delovnem mestu;

— preventivno zdravljenje naj izvajajo osnovne organizacije po enotnem načelu, tako da čim več delavcev pošljejo na tako zdravljenje;

— stopiti v stik z zdravstvenim domom, samostojno ali pa prek strokovnih služb podjetja,

da se uredi vprašanje poslovanja ambulanse pri Steklarni Hrastnik;

— tudi v bodoče organizacijsko in enotno sodelovati z ostalimi jugoslovanskimi steklarnami glede uveljavljanja zavarovalne dobe s povečanjem v skladu s sklepi, sprejetimi v Paračinu in Straži;

— osnovna organizacija TOZD I ima vso pravico in dolžnost, da zahteva preveritev preko strokovnih služb, če bodo investicije glede namestitve avtomatskih strojev v TOZD I iz oblasti varstva pri delu in zdravstvenega varstva negativno vplivale na delo delavcev v bližini predmetne namestitve;

— stremeti za izvršitev stališč republiškega odbora sindikatov za postopno odpravo nočnega dela žena in mladine, na drugi strani pa v zvezi z nočnim delom zagotoviti tople broke malic, urediti prevoz z dela in na delo, proučiti možnosti povečanja nočnega dodatka;

— zagotoviti izplačilo najnižjih osebnih dohodkov v skladu s samoupravnim sporazumom nekočin steklarin;

— zaradi velike fluktuacije razmisliti o gradnji novega samskega doma ali drugih samskih stanovanj, kakor tudi drugih oblik, ki vplivajo na prenehanje delovnega razmerja;

— takoj pristopiti k izdelavi sprememb pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v skladu s sporazumi v okviru slovenskih steklarin, upoštevajoč, da se zagotovi tak sistem, ki ne bo linearnega značaja, temveč takega značaja, da bi v večji meri ob doseganju boljših poslovnih rezultatov hitreje naraščali osebni dohodki nižjih kategorij in počasneje višjih kategorij ter uskladiti OD v okviru občine.

4. Ostalo:

— v zvezi z izobraževanjem je potrebno v bodoče izobraziti kadre za sindikalne funkcionarje, predsednike in druge;

— potrebno je organizirati seminar, na katerem se bodo predsedniki, izvršni odbori in drugi organi seznanili z vsebino nove organiziranosti sindikatov, istočasno pa tudi z vsebinskim pomenu organiziranosti TOZD v podjetju;

— aktivu mladih pri osnovnih organizacijah in konferenci Steklarne Hrastnik je potrebno nuditi enako možnost izobraževanja, poleg tega pa jim v skladu s sporazumom konference zagotoviti ustrezna finančna sredstva;

— proučiti razširitev rekreacije v tem pogledu, da ne bi rekreacija ostala samo v okviru medobratnega tekmovanja organizacije peterobojev in občinskega tekmovanja, ampak razmisliti o mesečni rekreaciji, tedenski rekreaciji, organizaciji aktivnega odpora itd., proučiti tudi možnost ustanovitve delovnega mesta profesionalnega rekreatorja;

— zavzeti se za to, da se uvedejo vse oblike rednega obveščanja, kot je to navedeno v samoupravnem sporazumu o združevanju in ureditvi razmerij v Steklarni Hrastnik;

— ponovno preveriti poslovanje počitniških domov in dati ekonomsko finančno obrazložitev že na konferenci delegatov 7. II. 1974;

— zavzemati se za to, da bi osnovne organizacije sindikata prepustile vprašanja rekreacije in izletov, izplačevanja posmrtnine, urejanje preventivnega zdravljenja, urejanje samopomoči, obdarovanja žena za 8. marec, izplačil za minulo delo ali nagrade upokojenecem enotno za podjetje kot celoto;

— v zvezi z ustanovitvijo 7 osnovnih organizacij sindikata,

konference sindikata na nivoju podjetja, aktiva mladih, se predloži samoupravnim organom podjetja, skupščini podjetja, da se za aktivno delo vseh osnovnih organizacij ustanovi delovno mesto administrativno-tehničnega delavca za delo v sindikatu, ki bi imel in opravljal samo administrativne tehnične naloge;

— posredovati samoupravnim organom posameznih TOZD, da je potrebno posvetiti več pozornosti požarni varnosti in po možnosti realizirati predloge komisije za požarno varnost.

Komisija za sklepe

Poročilo o finančnem stanju OO sindikata in poslovanju počitniških domov

Stanje blagajne osnovne organizacije sindikata je bilo:

Saldo blagajne 17. 2. 1973	3.507,25 din
Saldo blagajne 31. 1. 1974	2.088,20 din
Saldo žiro računa 31. 1. 1974	63.057,65 din

Po novi organiziranosti sindikata se predlaga, da bi se blagajne samopomoči, posmrtnine in odbora za rekreacijo vodile skupno za celotno podjetje.

Stanje blagajne posmrtnin:

Saldo blagajne dne 22. 1. 1974	17.085,50 din
Skupno je bilo vplačil za posmrtnino	57.000,00 din
Skupno je bilo izplačil do 22. 1. 1974	74.085,00 din
Ze s 1. 7. 1973 je bila povišana posmrtnina za izplačilo na 3.000 din.	

Blagajna samopomoči:

Dohodek blagajne na dan 9. 1. 1974	112.113,00 din
Izdatki (izplačilo članarine)	8.844,00 din
Saldo blagajne 9. 1. 1974	92.269,60 din
Od tega na KB	25.099,00 din
Posojila članom	67.000,00 din
Gotovina v blagajni 9. 1. 1974	170,00 din

V obdobju od 12. 2. 1973 do 9. 1. 1974 je vzajemno pomoč koristilo 256 članov, in to skupaj 204.150,00 din.

Blagajna rekreacije in športa:

Saldo blagajne 29. 1. 1974	123,77 din
Saldo žiro računa	899,69 din
Vseh dohodkov v letu 1973—1974	46.016,21 din
Vseh izdatkov v letu 1973—1974	44.992,75 din
Saldo skupaj 29. 1. 1974	1.023,46 din

Nadzorni odbor je ugotovil pravilno poslovanje in tudi predlagal razrešnico izvršnemu odboru, komisijam in rekreacijskemu odboru.

POROČILO O POSLOVANJU POČITNIŠKIH DOMOV

Dohodek	
Počitniški dom Bohinj	78.056,70 din
Počitniški dom Portorož	355.725,95 din
Skupaj	433.782,65 din
Izdatki	
Počitniški dom Bohinj	135.564,55 din
Počitniški dom Portorož	341.585,14 din
Skupaj	477.149,69 din

Izguba v Bohinju 57.507,85 din in dobiček v Portorožu 14.140,81 din. Skupna negativna razlika znaša 43.367,04 din.

Člani konference so sprejeli zaključek, da se ponovno preveri izračun poslovanja počitniških domov, ker nikakor ne morejo soglašati s tem, da bi bila v počitniškem domu v Bohinju takšna negativna razlika.

Rigo

ZAHVALA

Dragi delovni tovariši v kontroli!

Na tem mestu v tovarniškem glasilu »Steklar« se moram zahvaliti vsem svojim sodelavkam in sodelavcem v avtomatski proizvodnji ter sodelavcem iz vodstva kontrole, ki so mi izkazali tako veliko pozornost v času moje težke bolezni. Izredno moralno zadoščenje sem dobil s tem, da ste me moji sodelavci obiskali in mi ponovno vlili novo zaupanje in moči, kar bo izredno vplivalo tudi na moje nadaljnje zdravljenje. Res, dragi sodelavci, sprejel sem krasno darilo in najlepša hvala zanj, vendar največje vaše darilo za mene je bila

izkazana pozornost, ker sem imel sedaj ob moji težki bolezni možnost videti, da geslo »da tovariša spoznaš v težavah« le ni samo geslo, temveč stvarno resnično dejstvo.

Občutek takega tovariškega odnosa do mene, ko sem vedno mislil, da sem kolektivu in sodelavcem odveč, je največje priznanje za moje delo v svojem oddelku.

Se enkrat hvala vam tovariši in želim vsem skupaj v letu 1974 mnogo delovnih uspehov v kolektivu!

Grčar Valentin

Skupščina podjetja izvolila direktorja in sprejela važne sklepe

Počasi, vendar uspešno si utrjuje pot nova organiziranost samoupravnih organov podjetja. Skupščina podjetja je na zadnjem sestanku dne 25. 1. 1974 poleg izvolitve direktorja podjetja razpravljala še o določitvi točke za izplačilo osebnih dohodkov za mesec januar 1974 in problematiki osebnih dohodkov v celotnem podjetju, poslušala in verificirala poročilo izvoljenih vodij v skupnih službah, ki jih je izbral delavski svet.

TOZD IV.: predsednik Bojan Štraus, podpredsednik Vlado Preskar;

TOZD V.: predsednik Roman Špacapan, podpredsednik Pavlič Jože;

TOZD VI.: predsednik Stefka Dornik, podpredsednik Sonja Hribernik;

Skupne službe: predsednik Franjo Krsnik, podpredsednik Niko Kavšek, dipl. inž.

Določitev vrednosti točke za mesec januar 1974

Vrednost točke za izplačilo OD za mesec januar 1974 se določa v višini 1,40 din.

Ta vrednost se izplača kot akontacija na OD; v kolikor pa bo po obračunu v posameznih TOZD ali podjetju kot celoti prišlo do odstopanj, se bo ta vrednost obračunala po sprejetju ZR in razdelitvi sredstev.

Razprava je potekala okrog splošne problematike gibanja osebnih dohodkov. V letu 1974 se predvidevajo nekatere spremembe pravilnika o osebnih dohodkih za leto 1974. Predvideva se korektura osebnih dohodkov, predvsem za zaposlene z nizkimi osebnimi dohodki. V tem primeru se mora tudi korigirati razmerje o delitvi čistega dohodka.

— Skupščina podjetja potrdi predlog skupnih služb in njihove razpisne komisije, da se verificira izbira vodij sektorjev, ki jih je na podlagi razpisa in prijav izbral delavski svet skupnih služb.

— Zahteva se, da se poleg ostalih samoupravnih aktov podjetja oziroma TOZD izdela tudi poslovnik o delu vseh samoupravnih organov.

— V obširni razpravi na seji skupščine podjetja je bilo nanašanih nešteto problemov, ki jih bo potrebno v bodočem obdobju obravnavati in dati ustrezne odgo-

vore posameznim delegatom skupščine.

Postavljena so bila naslednja vprašanja:

— Kdaj se bo pričelo s postopkom o korigiranju pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki je povezan s fluktuacijo delovne sile?

— Komisija za izdelavo novega pravilnika o nagrajevanju še ni določena. Člane bodo določili DS iz vseh TOZD. Še prej pa se bo določil sistem, po katerem se bo delalo, in sicer za vse TOZD enako.

— Kritično je bilo ocenjeno delo dosedanje komisije za OD, ker se ni vedno držala predpisanih določil pravilnika o postopku določanja osebnih dohodkov. Predvsem se nanaša na odgovore in objavljane rešitve na posamezne vloge.

— Ker je bilo več pripomb, se skupščina podjetja odloči, da pooblašča direktorja podjetja, da skliče vse vodje sektorjev in vodje TOZD, da pregledajo zapisnike DS TOZD in na vsa vprašanja oziroma sklepe dajo ustrezne odgovore do prihodnje seje skupščine, oziroma do seje TOZD.

— Direktor podjetja se zadalži, da preveri zakonitost postopka razpisne komisije v TOZD I, postopek predlaganja in postopek samih volitev.

Rigo

Skupščina podjetja je ponovno izvolila za direktorja dipl. ing. MRCINA MAKSA

Skupščina podjetja se je sestala iz članov — delegacij posameznih TOZD, in to:

TOZD I.: Blaško Viktor, Grum Sonja, Novak Avgust;

TOZD II.: Cigeljak Božo, Gričar Justi, Železnik Janko;

TOZD III.: Deželak Stane, Bregar Marjana, Petek Angela;

TOZD IV.: Preskar Vlado, Bojan Štraus, Premec Jože;

TOZD V.: Špacapan Roman, Pavlič Jože, Kreže Martin;

TOZD VI.: Podmenik Fani, Dornik Stefka, Hribernik Sonja;

Skupne službe: Grum Ivan, Jože Gerhard, Krsnik Franjo in predsednik skupščine tov. Tosič Savo.

Zasedanju so prisostvovali člani razpisne komisije in predstavniki TOZD.

Tov. Krsnik Franjo je v imenu razpisne komisije navzoče delegate seznanil, da se je na razpisano delovno mesto prijavil le Maks Mrcina, dipl. inž., dosedanj direktor podjetja. Vsi delegati so po tajnem glasovanju soglasno potrdili, da se tov. Maks Mrcina, dipl. inž., izvoli za obdobje 4 let kot direktor Steklarne Hrastnik in se s tem obveže po samoupravnem sporazumu, da soglaša s pravicami in dolžnostmi, ki jih določa samoupravni sporazum. Istočasno se izroča samoupravni sporazum in drugi akti, ki urejajo pravice iz delovnega razmerja in funkcije direktorja podjetja.

Skupščina podjetja je potrdila predlog o imenovanju predsednika in podpredsednika posamezne delegacije podjetja.

Določeni so bili naslednji:

TOZD I.: predsednik delegacije Viktor Blaško, podpredsednik Avgust Novak;

TOZD II.: predsednik Božo Cigeljak, podpredsednik Justi Gričar;

TOZD III.: predsednik Angela Petek, podpredsednik Erna Sihur;

DELO V POSAMEZNIH TOZD ŽE V POLNEM RAZMAHU

POSAMEZNI DS SO SPREJELI SKLEPE

V mesecu januarju so vsi DS v TOZD zasedali, zelo aktivno je bilo tudi delo v posameznih komisijah.

Kljub temu da so posamezni DS v TOZD v začetni fazi, še ne najdejo jedro obravnave, kako priti do boljših rezultatov poslovanja, kako rešiti najkritičnejše probleme v proizvodnji, kako doseči boljše odnose do reda, discipline in čuvanja sredstev za proizvodnjo, varčevanje z materialom itd., je za začetek ocena zadovljiva. Poglejmo probleme in sklepe, ki so jih obravnavali in sprejeli na posameznih DS v TOZD.

DS TOZD I. — ročna in polavtomatska predelava steklene mase z vzdrževanjem je na II. zasedanju DS obravnaval in sprejel zaključke:

— seznanila je člane DS s pravilnikom o delitvi dohodka in osebnih dohodkov,

— sporazum steklarn z opredelitvijo težavnostnih pogojev,

— sporazum o razmerju v združenem delu,

— sporazum o dodeljevanju stanovanj ter individualnih posojil.

Sprejel je sklepe:

— odbor za delovna razmerja in kadre pri TOZD I. izda interni razpis za obratovodjo brusilnice, obratovodjo vzdrževanja, administratorja;

— predstiskalcem na lajki se poveča razpon od 65—80 %;

— II. izpihalkam na strojih se izdajo odločbe z odstotki;

— dostavljalcu stekla v brusilnici se izda odločba s 1150 točkami s pogojem, da poleg dostav-

ljanja še šrumfira folije na paletah;

— žigosarkam in merilkam se glede na intenzivnost dela poveča na 900 točk;

— izvrši se nakup 2 ročnih vilicarjev;

— ker se v zadnjem obdobju kaže ozko grlo dodelave v brusilnici, DS sprejme zaključek, da se izvrši sanacijski program brusilnice.

DS TOZD II je sprejel naslednje sklepe:

— čim prej naj se dostavijo razmnoženi statuti vsem članom DS TOZD II, da bomo lahko statut na prihodnji seji obravnavali. Stroške razmnoževanja krije TOZD II;

— kadrovsko-pravna služba mora preskrbeti delavce za linijo kelihov, in sicer 2 meseca pred obratovanjem;

— DS tudi poblašča odbor za delovna razmerja in kadre, da izdela celotno organizacijo TOZD II, izda razpis za nova in pa prosta delovna mesta in določi vse potrebne namestnike;

— na novo sprejeti ključavničarji morajo obvezno delati 3 mesece v obratu, da bodo spoznali delo na stroju;

— uredi naj se izdaja novih odločb za strojnike na P 12 (1600 točk), ki bi jih morali dobiti že leta 1973. Zahteva se pošlje kadrovsko-pravni službi.

DS TOZD III: V razpravi o določitvi plač za vodstvena delovna mesta v podjetju so člani DS z nezadovoljstvom in začudenjem sprejeli ocenitve. Rečeno je bilo, da tako nerazumljive razlike v ocenitvi med posameznimi vodji TOZD nikakor niso sprejemljive. Kritično je bilo obravnavano tudi vprašanje nabave

materialov za proizvodnjo, ki velikokrat vplivajo na zastoje v proizvodnji.

DS TOZD IV:

— pri obravnavi problemov poslovanja je bil načet problem letnih dopustov. Člani DS predlagajo, da se da pripravljeno osnutek pravilnika o dopustih predhodno v obravnavo na DS TOZD zaradi eventualnih predlogov oziroma sprememb, nato šele v potrditev;

— mnenje članov DS glede ocenitve delovnega mesta vodje TOZD je, da naj bo tarifna razlika med vodji minimalna in ne sme biti odraz bruto dohodka;

— primerjala so se tudi razmerja v primerjavi vodje TOZD III in ostalih obratovodij ter njihove naloge in menijo, da so razmerja nepravilna in se zahteva ponovna proučitev;

— obravnaval je enkratno izplačilo draginjskega dodatka v višini 18 % glede na zvišanje življenjskih stroškov.

DS TOZD V:

— celotno zasedanje je potekalo v znamenju proizvodnih problemov, ki jih ni malo. Zaključek je bil, da je potrebno pristopiti k bolj organiziranemu delu. Dela je izvajati predvsem po delovnih nalogih;

— obravnavana je bila problematika okoli nagrajevanja. V tej vezi je zadolžilo predsednika delegacije za skupščino, da na zasedanju postavi vprašanje, kdaj in po kakšnih kriterijih se bodo korigirale plače v podjetju. Enotno mnenje je bilo, da je naše podjetje v občinskem merilu verjetno precej nižje kot ostala podjetja;

(Nadaljevanje na 7. strani)

Izvoljeni so vodje posameznih TOZD

V zadnjem času smo bili v kolektivu v fazi, ko je bilo opaziti, da se vrše izredno intenzivne priprave za izbiro posameznih vodij TOZD. V tem času pa je bilo tudi opaziti, da je vladalo nekakšno malodušje in brezvladje, ki je v gotovih momentih že prinašalo probleme, ki so vplivali na celotno razpoloženje in organiziranost v podjetju. Sedaj je tudi ta problem odpravljen. Izvršila se je ena od zadnjih faz ustoličenja TOZD — izvolitev in potrditev vodij TOZD.

Vse razpisne komisije so v zakonitem roku opravile svoje delo, vsi DS v TOZD so imeli svoja zasedanja in razen TOZD I izvolili vodje TOZD. Tako imamo sedaj v podjetju tudi po tej plati organizacijsko rešeno vprašanje vodstev v TOZD. Na DS skupnih služb pa so bili izvoljeni tudi vodje posameznih sektorjev v podjetju.

Na seji DS TOZD I ni prišlo do izvolitve vodje TOZD zato, ker sta bila prijavljena dva kandidata, ki pa nista dobila zadostne večine glasov. Zasedanje DS se bo še nadaljevalo, dokler ne bo kandidat za vodjo TOZD dobil dvetretjinsko večino glasov.

V TOZD II, avtomatska predelava steklene mase z vzdrževanjem, je bil izvoljen tov. ŽAGAR ANTON, inž.

V TOZD III, dekorirnica s satirnico, je bil izvoljen tov. LOGAR BORIS.

V TOZD IV, orodjarna s stružarsko, cizlersko delavnico, je bil izvoljen tov. DRAGAR KARL.

V TOZD V, energetika s ključavničarsko delavnico, je bil izvoljen tov. GUZAJ JOŽE, inž.

V TOZD VI, menza in počitniški domovi, je bil izvoljen za vodjo tov. MODER LEOPOLD.

DS delovne skupnosti skupnih služb je izvolil za vodje posameznih sektorjev:

— tov. US ALEKSEJ, dipl. inž., za vodjo proizvodnega sektorja,

— tov. TUŠAR JOŽE, inž., za vodjo razvojnega sektorja,

— tov. MLINAR MARTIN, za vodjo komercialnega sektorja,

— tov. KORBAR HEDA, za vodjo gospodarsko-planskega sektorja,

— tov. SUŠIN VIKTOR, dipl. pravnik, za vodjo splošno-kadrovskega sektorja.

Za vsa delovna mesta vodij posameznih sektorjev so se prijavili le po en kandidat, razen za razvojni sektor in splošno kadrovski sektor, kjer se je pa DS odločil za zgoraj izvoljene kandidate.

Zelimo, da bi posamezni vodje TOZD in vodje posameznih sektorjev vložili vse svoje znanje in trud, da bo kolektiv steklarne nadaljeval s tradicijo kolektiva, ki je poznan doma in v tujini kot kolektiv z dobro kvaliteto izdelkov.

Zelimo pa, da se organizacijsko kolektiv na razbija, ko ga upravljamo po TOZD, temveč da s skupnim vlaganjem pripomoremo k še boljšim uspehom podjetja. TOZD I pa naj čimprej izvoli svojega vodjo.

rigo

Udeležil sem se simpozija o varilni tehniki

Dne 2. 12. 1973 sem na vabilo švicarske tovarne »Castolin« in po odobritvi poslovnega odbora odpotoval na simpozij o varilni tehniki v Lusano — mesto v Švici.

Simpozija se nas je udeležilo 22 predstavnikov iz Jugoslavije, od tega šest iz Slovenije. Iz steklarstva smo bili trije, in to predstavnik iz Paračina, Straže in Hrastnika.

Simpozij je trajal od 3. do 8. 12. 1973 od osme ure zjutraj do 17. ure zvečer. Takšen je pač njihov delovni dan.

Največ smo imeli predavanj, kjer so nas seznanili z dosežki, ki so jih dosegli na področju varjenja oziroma reparaturnih področij, ki jih raziskujejo.

Tako so obravnavali »lot« tehniko pri izdelavi gospodinjskih aparatov, katerih predstavnik sta bila tudi »Gorenje« in LTH Škofja Loka, potem metalurško področje in področje steklarske industrije, kjer so v zadnjih letih največ naredili, predvsem pri varjenju s praški.

Ker pri popravilu modelov in strojnih delih uporabljamo precej njihovega materiala, smo predhodno organizirali razgovor doma v Hrastniku, kjer smo se pogovarjali o problemih, ki nas tarejo in ki naj bi jih zastavili na simpoziju.

Ze prvi dan, po formalnem

predstavljanju in ogledu inštituta, so zaprosili, naj se za drugi dan pripravimo, da povemo probleme, ki jih ima vsak v svojem podjetju.

Na naše probleme v zvezi z varjenjem razpokanih plafonjer, varjenjem puš trnov H-28, varjenje klešč v navojih, varjenje kričulj na IS za mehansko zapiranje in odpiranje itd. so odgovorili četrty dan. Poudarili so, da sta dva problema postavili tudi Italijani. Razen enega sem na vse dobil odgovor.

Za področje steklarstva so v preteklem letu razvili nov gorilec z vodnim hlajenjem, razvili so nov prašek 10491, specialno za varjenje puš trnov H-28, in za obroče na prešah.

Razvili so novo elektrodo za avtogeno varjenje konic na kleščah. Poleg varilnega materiala za steklarstvo sem videl še razne praške in elektrode za varjenje zlomljenih zobov pri zobnikih, za varjenje robov pri štancah, lote za lotanje aluminij pločevine od debeline 0,5 mm naprej.

Vse novorazvite praške in elektrode so mi dali tudi s seboj brezplačno, za poskušnjo. Vse omenjeno bomo v našem podjetju skupaj pregledali in koristno uporabili za boljše vzdrževanje v proizvodnih obratih.

Karl Dragar

Delo v posameznih TOZD že v polnem razmahu

(Nadaljevanje s 6. strani)

— ker je nujno potrebno, da se nabavi za podjetje lux meter (2.300 din), se DS odloči, da se ga nabavi. Potrebo po njem zahteva služba varstva pri delu.

DS TOZD VI: — po zasedanju DS izvolijo člani tudi svoje sindikalno vodstvo, in to: Udovc Miro, predsednik, tov. Tržan Vera, tajnik, Godicelj Nadi, blagajnik;

— DS obravnava rezultate poslovanja v letu 1973. V letu 1973 je bilo nabavljeno v bifeju za 2.054.202,50 din blaga in prodano za 2.083.805,75 din. Razlika je iz leta 1972. Finančno poslovanje je bilo za okrog 20% večje nasproti letu 1972. V menzi je bilo nabavljeno za 586.070,50 din in prodano za 674.776,80 din. Razlika je iz zaloge. V letu 1973 je bilo prodano več obrokov kot leto prej, in sicer: 9000 malic, 4500 kosil in 3500 večerij;

— člani DS so bili seznanjeni s problematiko v počitniških domovih. Za potrebe v počitniških domovih za leto 1974 v času sezone bomo potrebovali: za Bohinj kuharsko pomočnico 1, servirko 1, pomivalko 1; za Portorož kuharico 1, pomonžo kuharico 1, servirki 2, sobarico 1, pomivalko 1;

— želja zaposlenih v avtomatski proizvodnji je, da bi bil bife tudi ob sobotah in nedeljah odprt. Predlagajo pismen predlog z obrazložitvijo, kar se bo obravnavalo na eni izmed prihodnjih sej;

— predlaga se, da se za prodajalke v bifeju spremeni kvalifikacija na KV prodajalko; dosedaj so kot PK prodajalke, kar pa je nepravilno.

DS Skupnih služb:

— Seznanili člani DS o odločitvi komisije za osebne dohodke Steklarne Hrastnik, in sicer:

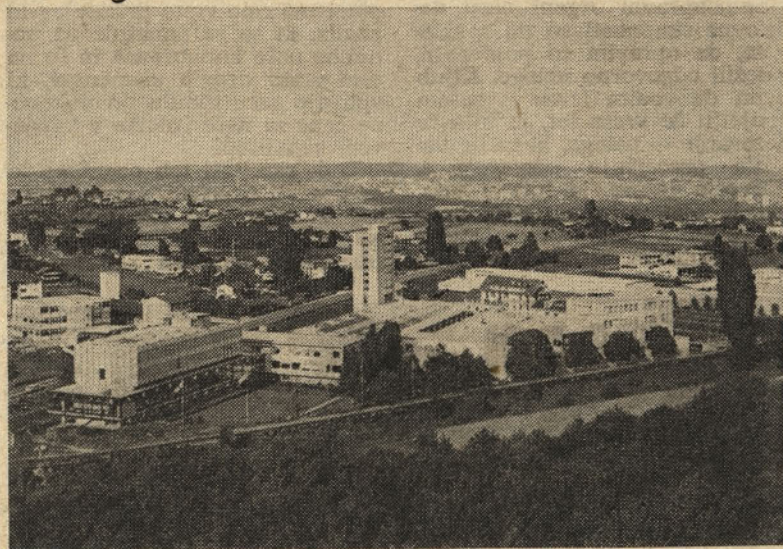
— tov. Emi Pilihi, čistilki v samskem domu, se odobri za dobo 6 mesecev po 300 din za kurjenje centralne kurjave;

— tov. Gecu Karlu, kurjaču v upravni zgradbi, se odobri za dobo 3 mesecev po 200 din za kurjenje centralne kurjave;

— za kontrolorja bolnikov, analitika v laboratoriju in preizkoko ocenjenih uslužbencev se bodo nove ocene obravnavale po izdelavi plana za leto 1974.

Vsi DS TOZD so na svojih zasedanjih pooblastili svoje delegacije, da podpro kandidaturu za direktorja podjetja — kandidata tov. MAKSA MRCINA, dipl. inž.

rigo

Simpozij o varilni tehniki je bil v St. Sulpize Lausanne Švica

8. januar, dan šole

8. januarja slavi naša šola svoj praznik. Takrat je leta 1943 padel na Osankarici (na Pohorju) v hudem in dolgotrajnem boju Pohorski bataljon. Med drugimi pogumnimi borci Pohorskega bataljona je bil tudi naš rojak Hrastničan JOŽE MENIH — heroj Rajku. Bil je komisar. Borcem je vlival zaupanje v borbo in vero v zmago. Toda kljub temu, da so se skrivali, jih je nekdo izdal in Nemci so jih obkolili z veliko premočjo. Borili so se hrabro, toda Nemci so jih po dolgotrajnem boju premagali. Tudi Jože Menih je padel med njimi. Naša šola je dobila svoje ime po njem, hrabrem borcu za svobodo naših oziroma vseh

narodov, heroju Rajku. Svoje mlado življenje je žrtvoval zato, da mi živimo lepše in boljše življenje, kot ga je živel on. In 8. januarja smo se tudi mi spomnili nanj in na vse padle borce, ki so dali življenje za lepšo prihodnost naših narodov v novi Jugoslaviji.

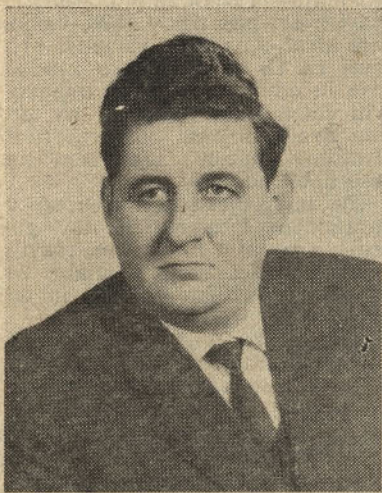
S skromno proslavo smo se spomnili njih, ki so trpeli za nas. Mi mladinci in pionirji smo ponosni nanje in smo jim hvaležni za življenje, darovana za svobodo.

Ksenja Zagožan
literarno novinarski
krožek
O. S. N. heroja Rajka

PERSPEKTIVA STEKLARNE HRASNİK V IZVOZU NA TRŽIŠČE ZDA IN KANADE

Pogovor s tov. Dragom Kozoletom o potovanju preko velike luže.

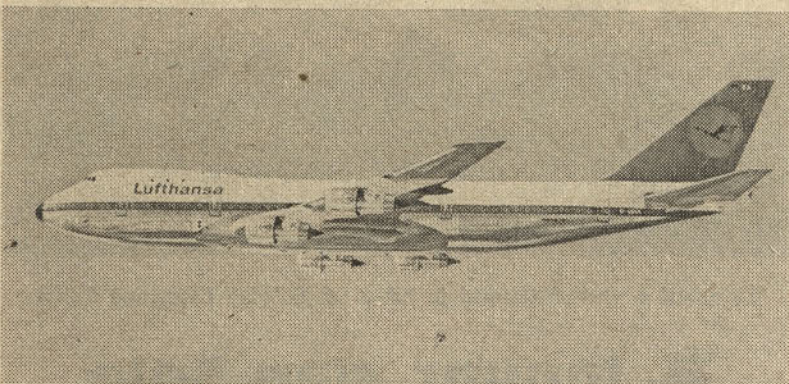
Konec preteklega leta je tovariš Kozole Drago, vodja izvoza v našem podjetju, obiskal naše poslovne partnerje v ZDA in Kanadi. Kakšni so bili cilji potovanja, njegovi rezultati, težave

pri realizaciji pogodb in druge zanimivosti, nam je povedal, ko smo ga povabili na razgovor v uredništvo našega glasila.

1. vprašanje — tov. Kozole, nedavno ste bili v ZDA na obisku pri naših kupcih. Kako je potekalo potovanje in kakšen je bil glavni cilj vaše poti?

Samoupravni organi naše delovne skupnosti so mi s sklepom, da opravim to potovanje, naložili odgovorno nalogo. Kljub temu da vodim izvoz v našem podjetju že vrsto let, je bilo to potovanje — naloga, ki mi je naložila precejšnjo odgovornost. Največja težava je bila v tem, ker je bilo potrebno priti pred kupce kar z dvema precejšnjima spremembama. Spričo težav z e-

To letalo nas je popeljalo v obe smeri prek velike luže. V njem je 361 sedežev, na uro leta pa porabi 14.700 litrov goriva

nergijo in prevozi na pomorski poti smo lanskoletno izvozno obveznost do kupcev v ZDA zmanjšali za okroglo 40% proti njihovi volji. Druga naloga, katero je bilo potrebno uspešno rešiti, je bila v vprašanju povečanja cen za dobave v poslovnem letu 1974. To potrebo so nam narekovala dejstva iz hitrega povečanja cen našim osnovnim surovinam in energetike.

Kakor vidite, sem dobil s potnim nalogom tudi dovolj problemov, katere sem si prizadeval najugodnejše rešiti.

Tudi samo potovanje preko

Atlantika je bila zame novost, ki je poleg ostalih skrbi dodala še delček obremenitve in skoraj bi rekel malo strahu za celoten in uspešen krog zaključkov za naše podjetje v letu 1974.

2. vprašanje — Kako ocenjujete poslovne zaključke, s katerimi ste se vrnili s potovanja?

Sedaj lahko rečem, da je bilo potovanje uspešno z vseh vidikov. Naš glavni poslovni partner, firma Progress, je pokazal obilo razumevanja za naše težave v preteklem letu. Z dokumenti pomorskega prevoznika je bil obveščen, da je bilo blago v večjih količinah pripravljeno v luških skladiščih na Reki, kakor ga je bilo mogoče vkrcati na ladjo.

Kupec je bil prav tako preko našega izvoznika »Kemija-Impex« sproti obveščen o naših težavah z energetiko, kar je bistveno vplivalo na naše proizvodne zmogljivosti. Zelo pohvalno se je kupec izrazil o našem načinu odpremljanja blaga na paletah in nas seznanil z razveseljivim dejstvom, da v celem letu 1973 ni imel vzroka niti za najmanjšo reklamacijo glede kvalitete ali transporta prevzetega blaga.

Vprašanje povečanja cen za naše izdelke tudi za tiste, ki so bili naročeni s starimi nalogi, je naš kupec dokaj neugodno sprejel, vsaj kar zadeva dviga cen po starih naročilih. Pričakovane odgovora na to našo zahtevo je bilo izredno mučno in je trajalo cele tri dni. Izvršiti je bilo potrebno celo vrsto primerjav in analiz, ki so se nanašale na ponudbe naše konkurence in še na celo vrsto drugih elementov, ki vplivajo na formulacijo dokončne cene za naše izdelke v kupčevem skladišču.

Tudi rezultati teh pogajanj so se končali uspešno, saj je kupec sprejel naše nove predložene cene za 91% artiklov iz celega asortimana, medtem ko smo za

razliko sklenili sporazum, ki je zadovoljil interese obeh strani. Pri povečanju cen smo dosegli odstotek, katerega so zahtevale naše najnovejšje kalkulacije in tako je postal izvoz v ZDA za nas še bolj zanimiv.

3. vprašanje — Na osnovi pogovorov, ki ste jih vodili, ter na podlagi večletnih izkušenj, katerih vam kot vodji izvoza gotovo ne primanjkuje, bi vas poprosil za vaše mnenje o naši udeležbi na trgu ZDA v bližnji in daljši perspektivi?

že v prejšnjem odgovoru sem omenil, da smo pri obravnavi cen za leto 1974 imeli dokajšnje težave, ki so zahtevale analize cen večih dobaviteljev. Pri tem smo ugotovili, da se soočamo s ponudbami proizvajalcev iz Poljske, ČSSR, Mehike in v najnovjšem času s konkurenco iz Brazila. Zahvaljujoč kvaliteti naših izdelkov, načinu odpreme in tudi sicer urejenim poslovnim odnosom z našimi partnerji v

Kip Svobode v newyorškem pristanišču

ZDA smo zadržali našo prednost in s tem vrednost naših izdelkov, ki nosijo zlato markico »Made in Yugoslavia« — Hrastnik. Mislim, da je ta moment treba posebno poudariti, kajti dokopati se do takšnega vrednotenja naših izdelkov na tako velikem tržišču kot so ZDA, ni slučajnost, temveč rezultat solidnega dela v zadnjem desetletju. Mislim, da moramo tudi v bodoče stremeti za vsem, kar nam je prineslo tako oceno in spoštovanje do naših izdelkov.

Ta ugotovitev je tudi garant za našo bodočo prisotnost na tem tržišču, saj nam kaže zbirnik naših zaključkov in prinesenih naročil iz potovanja, da bomo v letu 1974 povečali naš izvoz v ZDA na približno 850.000 kom. razsvetljavnih teles v vrednosti okroglo 1.000.000 dolarjev, kar pomeni povečanje za skoraj 50% nasproti realizaciji v letu 1973.

Ko sem se na potovanju skušal kar najpodrobneje informirati o konjunktarnih ocenah za naslednja leta, bi informacije lahko zaključil s tem, da ekonomisti v ZDA in njihovi instituti za ocene v naslednjih treh letih ne predvidevajo zmanjšanja tendence povečevanja obsega poslova, kar pomeni tudi za nas ugodna pričakovanja v razvoju naše prisotnosti na tem tržišču.

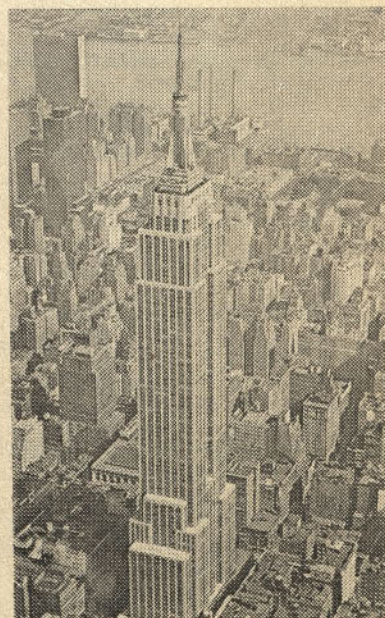
4. vprašanje — Pogodbe so podpisane in kako bo z njihovo realizacijo?

Start naše proizvodnje v letu 1974 potrjuje pravilnost naše ocene za možnost povečanja izvoza v ZDA. Žal pa moramo ugotoviti, da nas spremlja pri tem še nekaj objektivnih in tudi sub-

jektivnih težav. Kot subjektivne bi ocenil tiste, ki zadevajo premajhne kapacitete naše satirnirnice, kar nam podira predvidevanje povečanje satiniranih izdelkov, vsaj še za določen čas. Nujno bo poiskati tudi vzroke za nadnormalne izgube števila izdelanih artiklov v primerjavi z delanimi in odpremljenimi — torej nenormalen odpadki v skupini RDBO-5. Za objektivne težave pa je treba oceniti tiste, ki se pojavljajo pri odpremi blaga na prekomorski poti, kar je povezano s problemi oskrbe ladij z gorivom, to je nafto. »Jugolinija«, ki je naš ladjar, nam je sicer zagotovila na svojih ladjah dovolj prostora, žal pa nam že januarska dejstva dajejo drugačno sliko. V prvih treh tednih januarja nismo uspeli vkrcati niti enega m³ blaga, kljub temu, da je na Reki in v Kopru že mnogo večja količina, kakor je bila kdajkoli v enem mesecu doslej. To dejstvo je v resnici zaskrbljujoče in nam že na samem začetku ruši načrtano pot, ob tem pa moram poudariti, da si vsi do skrajnosti prizadevamo te težave odpraviti; ker pa gre v tem primeru za svetoven problem v naftni krizi, smo več ali manj nemočni in prepuščeni možnostim, ki se bodo reševale še nekaj časa zgolj z naključji in možnostmi, katere bo dopuščala trenutna kriza pri oskrbovanju ladij z gorivom.

5. vprašanje — Kakšne so možnosti za saniranje teh težav?

Sanacija oziroma odprava teh težav je izven moči nas v steklarni in našega izvoznika ter ladjarja, temveč je problem svetovnega merila, kakor sem že zgoraj omenil. Poskusili bomo še enkrat možnosti odpreme preko drugih luk in z odpremo v kontejnerjih, če se bodo težave nadaljevale v sedanjem obsegu tudi v bodoče.

Pogled na center New Yorka

6. vprašanje — Če se malo oddaljiva od poslovnega — uradnega dela vašega potovanja. Ste mogoče videli kakšne posebne zanimivosti ali jih celo doživeli?

(Nadaljevanje na 9. strani)

DRUŽBENI STANDARD — PROBLEM NAS VSEH?

— Vsak deseti član našega kolektiva čaka na stanovanje.

Članek, objavljen v tej številki našega glasila, bi moral najti svoje mesto že v eni prejšnjih. Žal pomanjkanje prostora in pa časovna stiska nista dovolila, da bi to storili že prej. Kljub vsemu pa sem mnenja, da vsebina članka ni izgubila na aktualnosti. Že uvodoma bi rad omenil, da članek nima namena opravičevati delo odbora za družbeni standard in stanovanjske zadeve v pretekli mandatni dobi. Nasprotno, prepričan sem, da v danih okoliščinah odbor ni mogel kaj več storiti. Namen članka je pojasniti nekatere stvari in opozoriti novoizvoljene odbore v posameznih TOZD na nekatera stališča, katera smo v preteklosti zanemarjali ali pa nismo uspeli rešiti. Poudarjam pa, da nimam namena dajati smernice novoizvoljenim odborom v kakršnem koli negativnem smislu.

Glavno delo odbora je bilo reševanje vlog prosilcev stanovanj. Žal je bil odbor pri tem največkrat brez moči. Število vlog se je nasproti razpoložljivim stanovanjem rapidno večalo iz leta v leto, tako da so se vloge v zadnjih 4—5 letih celo podvojile. Na dan 17. 12. 1973 je bilo na spisku prosilcev že 186 nerešenih vlog. To pa je številka, ob kateri bi se morali globoko zamisliti. Če te številke obrnemo malo drugače, vidimo, da praktično vsak deseti zaposlen v našem podjetju čaka na stanovanje. Po novogradnji, kakršna je v zadnjih letih, bi ta problem rešili lahko v 8 do 10 letih, če bi vsakemu prosilcu hoteli dodeliti novo stanovanje. Moje osebno prepričanje pa je, da verjetno tudi v tem času ni moč zgraditi toliko novih stanovanj, v situaciji kakršna je trenutno, ko cene vsem gradbenim materialom strahovito rastejo ter tako krepko povečujejo stroške in dvigajo ceno novogradnje. Največja težava pri tem pa je, da čestokrat ostanemo brez moči posredovanja. Ne bi rad kritiziral, vendar sem prepričan, da smo v preteklem obdobju, ko so bile še cene kolikor toliko dostopne, premalo pazljivosti poslagali temu problemu. Širili smo tovarno, povečevali proizvodnjo in število zaposlenih, na osnovni pogoj — stanovanje, pa smo pozabili. Zato bi se vsi skupaj z novoizvoljenimi odbori morali zavzeti, da ta problem vsaj ublažimo, kajti do njegove sanacije bo preteklo še dosti časa.

Poglejmo si spisek prosilcev stanovanj v našem podjetju z dne 17. 12. 1973.

Bičanič Karl, Brilej Karl, Brglez Leopold, Bregar Viktorija, Brečko Slavko, Biderman Brigita, Barič Adolf, Barič Franc, Bašič Hasan, Bedenik Ivan, Brečko Rudolf, Bremec Drago, Babič Zora, Brečko Lado, Cigler Trbovc Neža, Centrih Slavko, Crnkovič Helena, Čatič Sadka, Čepin Franc, Čudovan Zlatko, Čepin Oglja, Dremel Karli, Detič Jure, Deželak Stanislav, Dobovšek Tončka, Dolinšek Stane, Durmišević Abdulah, Dolinar Ivan, Dolanc Ciril, Delpin Edi, Džajič Ferlanc, Erman Bronislava, Eminović Ana, Ekič Abdulah, Fabjan Viljem, Grum Jože, Gračner Jože, Gole Božidar, Gumzej Mihaela, Gorišek Alfonz, Hafner Ivan,

Hrup Zdenka, Hohkraut Konrad, Habjan Gizela, Hohkraut Branko, Hendija Slavica, Hršič Hasan, Hudi Leopolda, Hudi Viljem, Jevšinek Magda, Jerkovič Jakob, Jerman Franc, Jošt Kati, Jakšič Srečko, Jelčič Mila, Korošec Karl, Križaj Mirko, Klenovšek Justi, Kosce Alojz, Knez Jože I, Kociča Slavica, Kekič Ilija, Klanšek Rado, Kamber Zdenka, Kamnikar Karla, Kolman Roman, Kaluder Milan, Kolar Valči, Kunšek Ladislav, Kajič Stefan II, Knaus Gusta, Kalpič Ivan, Kolenc Branko, Kmetič Egon, Kozlevčar Viktor, Krašovec Ivan, Krež Drago, Kumlanc Roman, Kunšek Ivan, Kalšek Boris, Kocman Franc, Kapehari Stane, Lapornik Ivan, Leskovšek Drago, Leskovšek Franc, Lamovšek Heda, Leskovšek Jože, Lipar Anton, Lipec Venčeslav, Leskovšek Stane, Lipar Alojz, Mrak Štefka, Medvešek Silva, Matek Marija, Meterc Ervin, Marcen Alojz, Mokotar Jakob, Marčič Milena, Halapir Ana, Marinkovič Dimitrij, Mejač Jože, Mauer Viljem II, Matekelj Vlado, Maurer Alojz, Mekše Mirko, Malenšek Jožefa, Nesladek Jadranka, Obermajer Silva, Oplotnik Viktorija, Papež Franc, Požun Alojz, Pokrivač Antonija, Posavec Dragica, Pikš Vanda, Pobjlšaj Marija, Pihlj Nada, Podlesnik Ivan, Pokrajac Djordje, Peitl Izidor, Percl Adolf, Pavlovič Živka, Pečnik Jožefa, Peršič Slavica, Potočnik Blaž, Preskar Dagobert, Pust Vojko, Prašnikar Franc, Prah Stane, Podmenik Francka, Plezar Martin, Rizvič Omer, Roškar Karolina, Robič Justi, Rancinger Ivan, Režen Jože, Racki Viljem, Radič Slavi, Rajar Stanka, Rancinger Venci, Strmljan Anton, Stritar Marjan, Smešnik Jože, Smešnik Vinko, Smodič Bojan, Stopinšek Ignac, Sihur Nevenka, Srebotnik Magda, Stopinšek Franc, Smit Jožefa, Špitaler Emil, Skoberne Alojz, Štoklaj Mirko, Šunta Anton, Tržan Ivan, Tavčar Ladko, Tošič Nikola, Tramte Kati, Urbajs Terezija, Veber Anton, Volovšek Jože, Vidmar Milan, Vodenik Jože, Vogrinc Ljuba, Vozlič Majda, Volf Jože, Vidovič Franc, Vavtar Feliks, Vovk Bogdan, Vidmar Karl, Zavrl Alojz, Zupan Ivan, Zupanc Viljem, Zajc Jože, Zupanc Janez, Zalaznik Jernej, Zaletel Mirko, Zaletel Frida, Zatlaler Alojz, Zavrl Anton, Zeleznik Mija, Zeleznik Janez, Žibret Leon, Znidar Milka, Zagar Viktor, Zeleznik Vojka.

Drugi ravno tako pereči problem pa je samski dom. Obstoječi objekt je že zdavnaj odslužil svojemu namenu. Čeprav smo v odboru temu problemu namenili precej časa, nismo bili v stanju karkoli storiti za odpravo tega problema. Posebno v zadnjem času je stanje v samskem domu že skoraj kritično. Vsem nam je znano, da je v zadnjem času prihajalo in še prihaja do precejšnje fluktuacije delovne sile. Vsi ti prehodni delavci so bili in so še nastanjeni v samskem domu. Prihajajo iz različnih predelov naše domovine in z različnimi navadami. V zadnjem času je prihajalo vse več pripomb na grobo kršitev hišnega reda. Odnos do inventarja je postal več kot malomaren. Kršilci pa tudi po opozorilu niso spremenili odnosa. Tako smo največkrat osta-

li brez moči uspešnega posredovanja.

V samskem domu je trenutno (mogoče se je število že spremenilo) v 22 sobah 44 samskih stanovalcev. Cene so naslednje: v sobah, kjer so po 3 stanovalci, plačuje vsak po 40,50 din. V sobah z dvema stanovalcema znaša stanarina na posameznika 48 din, medtem ko plačuje tisti, ki sta-

nuje sam v sobi po 55 dinarjev na mesec. Kot vidite, cene niso pretirane, nasprotno zdi se mi, da so zelo nizke, pa čeprav samski dom nima takih ugodnosti kot bi jih moral imeti. Še slabše je stanje s samskim domom za ženske, katerega praktično nimamo. Objekt, ki je bil zgrajen v stari koloniji, že zdavnaj ni več (Nadaljevanje na 10. strani)

Perspektive Steklarne Hrastnik v izvozu na tržišča ZDA in Kanade

(Nadaljevanje z 8. strani)

Pojem Amerika je za vsakega od nas od nekdanj nekaj vzvišenejšega, dobrega popolnega in sploh naj... naj... Prav to pričakovanje, da bom videl ta naj... me je ob prihodu v ta novi svet zelo razočaral. Če bi se izrazil v enem stavku, potem bi rekel, da je Amerika le proizvodnja in promet. Vse ostalo se ob primerjavi z našo dobro staro Evropo razblini v zelo malo in še manj. Človeški odnosi se ob prvih razgovorih izgubijo v za nas nemogoče pojme. Hladnost v odnosih, razlike v slojih prebivalstva so tako prepadne, da sodijo po moje daleč od naših naprednih, tja v temačnost davnih predvojnih let.

Prehrana je do skrajnosti industrializirana in tako ne pozna prijetnih vonjav naših kuhinj. Ameriška gospodinja je le pogrejevalec gotovih jedil in gost lokalov s sendviči ali industrijsko

lificiran delavec pa od 4—5 dolarjev na uro bruto. Odtegljaji znašajo okroglo 32% in s tem še niso pokrite vse socialne ugodnosti, kakršne poznamo pri nas. Komunalne dejavnosti in usluge so izredno draga zadeva in so izključen strošek prebivalstva. To velja celo za javno razsvetljavo v stanovanjskih okoliših, čiščenje ulic itd. Odpadkov in druge navlake je zaradi tega povsod na pretek in je podobno marsičemu, kar smo lahko videli pri nas nekoč v južnih delih naše domovine.

Ker me je pot vodila iz ZDA tudi v sosednjo Kanado bi lahko rekel, da sem videl tam tisto, kar sem pričakoval od Amerike in njenega opevanja, med nepoučenimi ljudmi. Urejenost, snaga, red, človeški odnosi so v Kanadi pravo nasprotje dejanskemu stanju v ZDA. Kanada je dežela evropskih priseljencev, ki so prinesli s seboj svoje navade

Broadway — glavna ulica New Yorka

pripravljene hrane. Vse kar zadeva to, smo Amerikanci mi in ne oni tam. Ta ugotovitev velja tudi za celoten način njihovega življenja.

Amerikancu delavcu je sistem izračunal normirano proizvodnost, ki je zajela vsak njegov gib in vsako sekundo njegovega delovnega dne. Delavčev prihod na delo je prepuščen njemu samemu, pa četudi je oddaljen 60 in več kilometrov od delovnega mesta, kar pri njihovem prometu pomeni dodatno angažiranje dnevno razpoložljivega časa v breme zaposlenega. Ob taki intenzivnosti dela in drugega odzema časa zaposlenim pa v primerjavi s cenami prehrane in oblačil ni zavidati urnega zaslužka, ko smo videli, da težak zasluži na uro ca. 2,50 dolarja, kva-

in običaje ter jih s svojim delom oplemenitili in obogatili z bogatstvom narave Kanade, česar rezultat je urejenost in visok življenjski standard te ogromne dežele.

Ne samo življenje, tudi poslovne navade v Kanadi so za naše pojme naprednejše in zanimive, zato tudi iz obiska Kanade lahko pričakujemo ugodnih poslovnih zvez in obilo možnosti za naš izvoz tudi v to deželo.

Na koncu bi svoje potovanje spremenil še v kilometrih in povedal, da smo v 10 dneh prepotovali z letali in avtomobili polnih 21 tisoč kilometrov, ob tem pa se tudi veliko poslovno pogovarjali, kar pomeni, da je bilo potovanje en sam uspešno zaključen delovni dan.

Premec Joco — Kozole Drago

Družbeni standard

(Nadaljevanje z 9. strani)

Ker se v zadnjem času širijo različne govorice glede dodelitve stanovanj v novi stolpnici na Dolu, bi rad dodal nekatera pojasnila. Do prenehanja mandata našemu odboru še nismo niti vedeli, koliko stanovanj bo našemu podjetju dodeljeno. Zato tudi nismo delali nikakršne razporeditve. Zato so neutemeljene govorice, češ, da so stanovanja že razdeljena. Sklep odbora je bil, da naj odbori v posameznih TOZD upoštevajo prednostno listo, katero je sprejel stari odbor na svoji seji dne 16. 6. 1972 in katera je bila objavljena na oglasnih deskah.

Za nova stanovanja: Fabjan Vili, ki ima edini tudi pismeno zagotovilo odbora, dalje Hafner Ivan, Meterc Ervin, Vidovič Franc, Volf Jože, Zupan Viljem in Zajc Jože.

Za stara stanovanja pa je s prednostne liste ostala nerešena samo še vloga Knaus Guste.

Ob takem spisku si verjetno lahko mislite, pred kakšnimi problemi smo se nahajali člani odbora. Čeprav smo se posluževali

pravilnika in točkovnega sistema, ki je bil sprejet in potrjen s strani DS že pred leti, smo se dostikrat morali odločati tudi po zdravem človeškem razumu. Seveda je kljub našemu prepričanju, da smo delali prav, letelo mnogo pritožb na posamezne članke, kot tudi celotni odbor. Vendar sprašujem se, kako lahko s koščkom kruha nasitiš deset ali več lačnih ust. Vem, da je primerjava precej žalostna, vendar tako je. Po drugi strani pa vsakdo, ki mu vloga ni bila ugodno rešena, meni, da je zapostavljen in da se mu dela krivica. Med nami je tudi precej takih, ki nimajo stanovanja, pa se ne zavedajo, da jih tudi drugi potrebujejo. Nema lokrat sem bil (in verjetno ostali tudi) priča indiferentnim odnosom nekaterih posameznikov do tega problema, ki je praktično problem in skrb nas vseh. Kajti verjetno obstaja možnost, da reševanje tega problema pospešimo. Topel in prijeten dom je osnovni cilj vsakega človeka, delavca v takšnem poklicu kot ga opravljajo pri nas, pa še toliko bolj.

Preden bi končal, pa bi rad dodal še tole: Ne morem si kaj, da ne bi dodal mnenja celotnega starega odbora, da bi bilo potrebno, da bi v okviru vseh TOZD delovalo telo, ki naj bi povezovalo delo vseh odborov za

družbeni standard in stanovanjske zadeve. Kajti ostane nam še toliko stvari, ki jih bomo morali enotno reševati. Upravičeno se poraja bojazen, da bomo storili še manj, kot smo dosedaj. Ne smemo pozabiti, da niso samo stanovanja tisto, kar spada v delovanje odbora za družbeni standard in stanovanjske zadeve.

Sem spada še mnogo drugih stvari, za katere sem prepričan, da jih bomo lažje reševali, če bomo delo in naloge pravilno razdelili in enotno reševali.

Jože Premec
predsednik odbora
za družbeni standard
in stanovanjske
zadeve.

RAZPORED DELOVNIH UR ZA LETO 1974

Mesec	Efektivne delovne ure brez sobot	Efektivne delovne ure ob sobotah	Plačane ure - prazniki	Skupne plačane ure	Skupaj proizvodnih dni
I.	168	8	16	192	22
II.	160	15	—	175	22
III.	168	16	—	184	23
IV.	176	—	8	184	22
V.	168	8	16	192	22
VI.	160	16	—	176	22
VII.	168	—	16	184	21
VIII.	176	8	—	184	23
IX.	168	8	—	176	22
X.	184	—	—	184	23
XI.	160	—	24	184	20
XII.	176	—	—	176	22
Skupaj	2.032	79	80	2.191	264

Letni fond plačanih ur 2.191 je izračunan na osnovi načina, katerega se poslužuje socialno zavarovanje. Od letnega števila dni se odštejejo nedelje, ostale dni pa se pomnoži s 7 ($365 - 52 = 313 \times 7 = 2.191$).

Razpored ur je potem prirejen tako, da je število proizvodnih dni v mesecih skozi leto približno enako. Z operativnim planom za vsak mesec pa se v okviru letnega razporeda ur določa dejanski razpored.

Krsnik

Mali leksikon samoupravljanja (VII. nadaljevanje)

PARTIKULARIZEM

Negativni pojav v gospodarstvu, ko se ekonomska politika vodi v glavnem po lokalnih interesih posameznega kraja (lokalistične tendence). Take težnje so nezdrave, ker ne polagajo dovolj pozornosti na interese celotnega gospodarstva, to pa lahko privede do napačnega (v ekonomskem smislu) lociranja gospodarskih objektov, daleč od surovin in komunikacij itd. in s tem do nerentabilne proizvodnje.

PAVSAL

Skupna mesečna vsota, ki se določi vnaprej, ali se plača družbenim organom, gospodarski organizaciji ali ustanovi na račun raznih obvez, brez obzira na promet ali dohodek podjetja ali samostojnih oseb, oziroma brez obzira na število, težo in kvaliteto proizvoda in vrednost izvršenih uslug. Navadno se uporablja pri določanju in plačevanju družbenih obvez gospodarskih organizacij in pri plačevanju davka ali prispevka za socialno zavarovanje, katerega morajo plačati privatne osebe, če vršijo neko privatno dejavnost. Nekateri delavnice (pavšalne delavnice) pri nas plačujejo v pavšalnem znesku prispevek iz dohodka, delavci določenih kategorij pa plačujejo pavšalne zneske za socialno zavarovanje.

PLACEVANJE PO UČINKU

Sistem plačevanja delavcev, v katerem se višina plačila določa

v odvisnosti od učinka tistega, kateremu se plača. Z gledišča podjetja je takšen sistem lahko: a) sistem plačevanja po delovnem učinku, b) sistem plačevanja po finančnem učinku in c) sistem plačevanja po skupnem ali kompleksnem učinku.

PLANSKO GOSPODARSTVO

Gospodarstvo, ki se razvija in usmerja na podlagi planiranja, baziranega na znanstvenih predvidevanjih in poznavanju osnovnih ekonomskih zakonov razvoja družbe — v korist celotne družbe. Tako planiranje je mogoče samo v družbenem sistemu, v katerem obstaja družbeno lastništvo nad vsemi ali vsaj nad osnovnimi sredstvi za proizvodnjo, in politična oblast delovnega ljudstva — to pa je socialistična družba. Za obstoj planskega gospodarstva sta torej potrebna dva pogoja: politični — oblast delovnega ljudstva, in ekonomski — družbeno lastništvo nad sredstvi za proizvodnjo.

POSLOVNO ZDRUŽENJE

Prostovoljno združenje gospodarskih organizacij, ki se osnuje kot nova gospodarska organizacija za skupno proizvodnjo, predelavo, komercialne posle, zunanjetrgovinske posle in razne uslužne dejavnosti, s ciljem, da se izboljša poslovanje in poveča produktivnost dela. Osnuje se s sklenitvijo pismene pogodbe in za določen ali nedoločen čas. O sklenitvi pogodbe sklepajo delavski sveti podjetij, zadržni sveti zadrug, oziroma najvišji or-

gani samoupravljanja drugih gospodarskih organizacij in ustanov.

POSOJILLO

Pogodba, po kateri ena stranka z obrestmi ali brez njih daje drugi določeno količino zamenljivih potrošnih dobrin, s pravico, da jih po volji uporablja. Posojiljemalec se obvezuje, da bo v določenem roku ali na zahtevo posojilodajalcu vrnil enako količino potrošnih dobrin iste vrste in iste kvalitete. Pri posojilu lahko posojiljemalec razpolaga s posojenimi dobrinami.

PRAVILNIK

Normativni akt, ki vsebuje natančnejša določila o izvajanju zakonskih predpisov, za katere je predpisan. Poleg državnih organov lahko imajo pravilnike tudi gospodarske in družbene organizacije ter z njim regulirajo interna vprašanja organizacije dela in poslovanja.

— O delovnih odnosih. Normativni akt delovne organizacije, s katerim se določajo pravice in obveznosti delavcev in delovne organizacije iz delovnih razmerij in način doseganja teh pravic in obveznosti. Mora vsebovati določbe: o zasnovanju delovnega razmerja, razporeditvi na delovno mesto, delovnem času, dopustih, materialni odgovornosti, delovni disciplini, zaščiti pri delu, posebno zaščiti žena, mladine in invalidov, prenehanju delovnega razmerja, pravic ugovora in pritožbe, o pooblastitvi za izdajanje odločb o delovnih odnosih.

— O delitvi čistega dohodka.

Zakon o sredstvih gospodarskih organizacij posebno zahteva, da se delitev čistega dohodka na osebne dohodke in sklade izvaja po merilih, ki jih gospodarska organizacija določi vnaprej s posebnim pravilnikom. Ta pravilnik vsebuje, poleg ostalega, osnove in merila za delitev čistega dohodka, principe za delitev sredstev za osebne dohodke na posamezne delavce, določila o postopku za spremembe in dopolnitve v pravilniku itd.

— O delitvi osebnih dohodkov. Delovna skupnost deli ostanke sredstva za osebne dohodke na podlagi kriterijev, ki jih samostojno določa, največkrat s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov. Delovni prispevek je osnova, po kateri delavec sodeluje v delitvi osebnih dohodkov. Zaradi tega se merilom in osnovam za določanje delovnega prispevka posveča posebna pozornost, ker je kvantiteta delovnega prispevka posameznika odvisna od pravilno določenih osnov in meril.

Večina delovnih organizacij določa v osnovah za delitev osebnih dohodkov: planirano maso osebnih dohodkov, relativno količino časa, ki ga delavec prestane na delu, v merilih delitve izražen delovni prispevek in ostvarjeno maso osebnih dohodkov.

Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov v glavnem določa merila: norme dela, čas, ki ga delavec prestane na delu, cenik del, prihranke pri stroških, oceno delavca ali skupine delavcev na delu.

(Se nadaljuje)

UVODNA BESEDA

Po dolgem času je pred vami zopet glasilo mladih iz Steklarne, »Glas mladih«. Verjetno se še spominjate, da je »Glas mladih« pred nekaj leti že izhajal, včasih v precej obsežni obliki, zopet drugič pa bolj skromno, torej odvisno kako aktivno ste pač vi mladi pošiljali svoje prispevke o dogodkih, ki ste jih doživeli tako v delovni organizaciji kot tudi izven nje, problemih, na katere ste naleteli v svojem delovnem okolju, v šoli in podobno. Vzrokov za prenehanje izhajanja tega glasila je verjetno precej, vendar pa jih sedaj ne bi našteval, kar tudi ni smisel tega članka ali pa celega glasila.

Že dolgo lahko poslušamo negotovanje mladih oziroma vseh članov našega kolektiva na pomanjkljivo informiranost ali pa sploh neinformiranost o delu mladinske organizacije v našem kolektivu. Pojavile so se tudi že govornice, da naša mladinska organizacija sploh ne dela, ni aktivna na nobenem področju oziroma kaj smo sploh naredili. Vsa ta vprašanja in tudi negotovanja imajo nekje delček realnosti, če izhajamo iz tega, da se delo mladinske organizacije v našem kolektivu ni skoraj nikjer videlo. Čeprav lahko trdim, da smo naredili precej, izvedli ves program dela, ki smo si ga zastavili ob začetku naše mandatne dobe ter temu programu dodali še kup drugih nalog, ki so se pojavljale v teku leta. Res je tudi to, da skoraj nikjer nismo javno prikazovali nekaterih problemov, na katere smo naleteli pri izvajanju celotnega programa, kakor tudi posameznih nalog. Večino tega smo reševali med seboj, iskali take ali drugačne poti, ter koristili vse možnosti, da smo zastavljene naloge dobro in pravočasno opravili. Ker pa vse le ni bilo tako dobro opravljeno, pa verjetno lahko vzroke iščemo med drugim tudi v tem, da nekaj ljudi le ne more narediti vsega, medtem ko vsi ostali mladinci — izvajanje programa in reševanje nalog »naj bi bilo« delo vseh članov mladinske organizacije — stojijo ob strani in se sploh ne zavedajo niti osnovnih dolžnosti in nalog, katere so nase prevzeli ob vstopu v zvezo mladine. Eventualno se nekateri med njimi spomnijo na pravico, kakatero imajo kot člani ZM, in to ravno takrat, ko je treba iti na kak izlet. Nemalokrat pa se je zgodilo tudi tako, da so nekateri teh mladincev javno in ostro, vendar povsem neupravičeno kritizirali delo celotne mladinske organizacije. Na osnovi tega smo se odločili, da zopet, kot sem že prej omenil, začnemo izdajati svoje lastno glasilo, katerega prva številka je pred vami.

Predsedstvo konference mladih delavcev OZD Steklarna, v sklopu katerega deluje tudi uredniški odbor glasila, želi, da bi redno enkrat mesečno izhajal tudi »Glas mladih«. Verjetno pa so si želje vseh nas v tem smislu podobne. Za redno izhajanje pa moramo vsak mesec zbrati dovolj gradiva oziroma materialov, v nasprotnem primeru bomo pač morali prekiniti z izdajo glasila. Zato nam pošiljajte čim več kakršnihkoli dopisov za objavo, slik in podobno, da bomo lahko fo tudi realizirali.

Verjetno bodo prve številke bolj suhoparne, ker pač še nismo navajeni tega novega dela. Veseli bomo kakršnihkoli nasvetov, predlogov za popestritev glasila.

Nekateri članki v današnji številki glasila so že malo zapoznani, vendar smo se vseeno odločili, da jih objavimo, ker vsi člani kolektiva le še niso seznanjeni z vsem našim minulim delom, ki ga nam vsem nalaga nova ustava, nova družbena ureditev našega političnega sistema.

Ustanovna seja konference mladih delavcev Hrastnik

V prostorih Delavskega doma je bila v nedeljo, 23. 12. 1973 ob 10 ustanovna seja konference mladih delavcev občinske organizacije ZMS Hrastnik (KMD). Ustanovitev KMD je predvsem velikega pomena za organizirano delovanje vseh aktivov mladih delavcev, oziroma vseh mladih delavcev v občini in za čim hitrejšo reševanje problemov na področju, ki zajema delo KMD.

Ustanovne seje konference se je udeležilo 21 delegatov iz aktivov mladih delavcev, predsednik OK SZDL tov. Viktor Malovrh, predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Albin Žibret, namestnik sekretarja komiteja OK ZKS Hrastnik tov. Franjo Krsnik, predsednik OK ZMS tov. Ivo Trbovc in ostali gostje.

V imenu komisije za družbeno-ekonomske odnose pri OK ZMS Hrastnik kot iniciatorja za ustanovitev konference mladih delavcev je tov. Ivo Trbovc orisal delo te komisije. V ta namen, oziroma tej problematiki je bilo namenjenih šest sej, na katerih je komisija za DEO pripravljala gradiva za ustanavljanje aktivov mladih delavcev v delovnih organizacijah, izdelala ključ delegatov za KMD, pripravila predlog programa KMD, ki je usklajen s programom občinske in republiške konference ZMS; pripravila predlog poslovnika o delu KMD in njenih organov ter predlog kandidatne liste za predsednika, sekretarja in predsedstvo KMD. Komisija pa je poleg tega tudi budno spremljala, spodbujala in nudila strokovno pomoč vsem tistim aktivom ZMS v delovnih organizacijah, ki so pri svojem delu na področju reorganizacije naleteli na kakršnekoli probleme.

Po uvodnem govoru je konference izvolila svoje delovne organe.

Podan je bil predlog poslovnika o delu KMD in njenih organov, katerega so delegati po razpravi tudi v celoti sprejeli.

Najvišji organ KMD je konference, ki trenutno šteje 31 delegatov iz aktivov mladih delavcev v delovnih organizacijah. Trenutno zato, ker konference sestavljajo tudi mladi delegati iz aktivov pri občinskih odborih oziroma konferencah sindikata, ki pa še niso ustanovljeni, vendar pa bodo v najkrajšem času.

Izvršilni organ konference mladih delavcev je predsedstvo, ki šteje sedem članov: predsednik, sekretar in pet članov. Sestavljeno pa je tako, da zajema strukturo skoraj vseh delovnih področij v občini. Pri predsedstvu KMD

pa lahko delujejo tudi razne komisije, kot so: komisija za samoupravljanje, komisija za probleme učencev v gospodarstvu itd. Predsednik posamezne komisije pa mora obvezno biti član predsedstva KMD.

V nadaljnjem poteku ustanovne seje KMD pa je stekla razprava o predlogu programa.

Tov. Ivo Trbovc: Vsebinsko akcije »Mladi delavci pred kongresi« morajo izkoristiti vsi aktivni mladih delavcev v občini, kot sestavni del svojega programa. Z izvajanjem te akcije pa se mora čimprej začeti na vseh nivojih.

Tov. Viktor Malovrh: Udeležba in sodelovanje mladih v razpravah o republiški in zvezni ustavi ter statutu občine Hrastnik je pohvalno. Postopek evidentiranja v občini teče prepočasi in treba je napeti vse sile, da bomo pravočasno imeli zadovoljivo število evidentiranih, to pa je okoli 600. Pri evidentiranju možnih kandidatov za delegacijo pa nas morajo voditi kadrovska načela, ki temeljijo na tem, da morajo biti v vsaki delegaciji zastopani vsi interesi in procentualna struktura žensk in mladine, mladi pa bi si morali zagotoviti do 30 % udeležbo vseh delegatov po strukturi.

Tov. Albin Žibret: Dejstvo je, da bo nova organiziranost mladine in sindikatov privedla do večje povezave v delu mladine in sindikatov v delovnih organizacijah. Aktivni mladih delavcev, ustanovljeni v TOZD, pa bodo skupno s sindikati lahko dosegali tudi boljše delovne uspehe. Prizadevanje mladih v pripravah na volitve ni bilo preveč zadovoljivo, ker je znano pravilo, da starejši delavci neradi volijo mlade, neizkušene ljudi. Mladi se morate sami zavzeti za to, da bo med evidentiranimi čim več mladih, ker je samo na ta način lahko zagotovljena ustrezna udeležba mladih v raznih organih vodenja in samoupravljanja.

Po končanih razpravah pa je konference izvolila organe KMD. Kandidacijska in volilna komisija je podala predlog kandidatne liste, s katero so se delegati strinjali in sklenili, da bodo predlagane kandidate volili javno. Za predsednika konference mladih delavcev Hrastnik je bil soglasno izvoljen tov. Viljem Zaletel. Ravno tako pa tudi sekretar tov. Vojka Kovač in ostali člani predsedstva KMD: Dušan Urbajs, Viktor Razdevšek, Srečko Klenovšek, Marija Janc in Igor Pogačnik. Kot delegat v republiško konference (Nadaljevanje na 2. strani)

Akcija »Mladi delavci pred kongresi«

Iniciativa za to akcijo »Mladi delavci pred kongresi« je prišla s strani predsedstva RK ZMS, ki naj bi bila v bistvu nadomestilo »Akcije 75«, ki je bila organizirana že pred leti. To bo nekakšno tekmovanje med posameznimi aktivisti v DO širom Slovenije. Namen te oziroma podobnih akcij je predvsem ta, da spodbudimo in mobiliziramo mlade delavce v kolektivih, vsebinsko obogatimo njihovo delo oz. nasploh večji vpliv mladinske organizacije na vsa dogajanja v svojih sredinah.

Pri tej akciji gre za to, da pridobimo čim več mladih aktivistov in to predvsem mladino iz vrst delavskega razreda. Akcija teče že od 15. 11. 1973 dalje in bo trajala vse do kongresa ZMS.

Imenovano akcijo spremlja in ocenjuje v vsaki občini posebej komisija za DEO ali pa predsedstvo konference mladih delavcev pri OK ZMS. Ta komisija ali predsedstvo sta dolžna pošiljati poročila RK ZMS o poteku akcije, in sicer vsak mesec posebej. Vsi rezultati tekmovanja in poteka akcije bodo objavljeni vsak mesec v posebnem biltenu, ki ga bo RK ZMS izdajala.

Za ocenjevanje se upošteva vsa dejavnost aktivov, ki je prikazana v poročilih. Poročila morajo aktivisti pošiljati vsak mesec komisiji pri OK ZMS, člani komisij pri OK ZMS pa so dolžni preverjati neposredno v delovnih organizacijah, ali so resnično izvršene aktivnosti in akcije, ki so zapisane v poročilu posameznega aktivista. Seveda pa ne bo mogoče biti prisoten pri vsaki akciji in v vsakem aktivu, torej v okviru svojih možnosti. To preverjanje bo pomenilo tudi vzpostavitev sodelovanja med OK ZMS in aktivom, ker danes ugotavljamo, da je teh neposrednih kontaktov vse premalo. To preverjanje bo vršila po posameznih OK ZMS in aktivih tudi komisija za DEO pri predsedstvu RK ZMS, ker vemo, da se v poročilih da marsikaj lepo napisati, v praksi pa je drugače. Za dejavnost ki se bo upoštevala pri ocenjevanju akcije v aktivu, se šteje vse tisto, kar je rezultat dela ali pa pobude mladih. Vsaka takšna dejavnost se bo ocenila z določenim številom

točk, kot to predvideva v ta namen sestavljen pravilnik. Aktiv, ki ima na koncu akcije zbranih največ točko, osvoji prvo mesto. Toda zaradi različnih možnosti in pogojev delovanja in odstopanja po velikosti aktivov, je RK ZMS razdelila aktivne v dve skupini, in sicer:

I. skupina: v to skupino so vključeni vsi aktivisti v TOZD ali delovnih organizacijah, v katerih je zaposlenih nad 200 mladih do 27 let.

II. skupina: vanjo so vključeni vsi aktivisti v TOZD, v katerih je zaposlenih manj kot 200 mladih delavcev do 27 let.

Kriteriji za ocenjevanje, ki so zajeti v pravilniku, in ki ga bomo izdali v svojem informativju nekoliko kasneje, so za obe skupini udeležencev enaki. Vsi aktivisti, ki so vključeni v akcijo, dobijo na koncu priznanja, prvih 10 aktivov pa bo iz vsake skupine prejelo posebna priznanja za dosežena mesta.

Istočasno s potekom te kacije želimo mobilizirati tudi konference mladih delavcev, ki so v fazi ustanavljanja pri OK ZMS oziroma komisije za DEO. Ravno tako se razpisuje in poteka akcija med konferencami mladih delavcev pri OK ZMS. S tem želimo doseči, da se konference mladih delavcev konstituirajo, povežejo z odbori sindikata prek delegatov, da imajo čimveč delovnih sej, da izdelajo čimveč konkretnih predlogov pri razreševanju problematike, da ustanovijo čimveč aktivov v TOZD, da izvedejo reorganizacijo mladinskih aktivov po TOZD.

Glede samih aktivov in njihovo vključitev v akcijo se bodo pojavila številna vprašanja posebno v velikih podjetjih, kdo naj bi se vključil v akcijo: ali aktiv v TOZD ali mladina v celotnem združenem podjetju. Toda tam, kjer je mladina že reorganizirana po TOZD (kot na primer pri nas), se naj vključi v akcijo aktiv v TOZD, ker pridobimo na širini in množičnosti, drugače pa celotni aktiv v delovni organizaciji.

Popolnoma normalno pa je, da bodo lahko nekatere akcije spleljali skupaj na nivoju podjetja, to so izobraževalne oblike in dru-

go, s tem da se točke štejejo vsem, seveda pa moramo pri tem zagotoviti udeležbo iz vseh aktivov, ker bi se drugače lahko zgodilo, da bi eni aktivisti nabirali točke na račun drugih.

Seveda ni namen te akcije le borba za točke in njih prestiž, temveč tudi želja, da resnično aktiviramo najširši krog delavske mladine, konference mladih delavcev, da bi lahko uresničili vse tiste naloge, ki smo si jih zadali in tako odpravili slabosti dosedanjega delovanja. Istočasno želimo okrepiti vlogo delavske mladine v naši organizaciji in v širši družbi, še posebej pa v delovnih organizacijah. Doseči želimo takšen vpliv mladih delavcev na dogajanje v delovnih organizacijah, ki bo pomenil resnično afirmacijo, torej da bodo tudi mladi delavci odločali o rezultatih svojega dela in da bo njihovo delo, samoupravno in politično delovanje enakovredno vsem ostalim.

Da pa bi ta akcija stekla kar se da uspešno, je seveda nujno, da jo obravnava vsako predsedstvo OK ZMS, komisije za DEO ali pa konference mladih delavcev pri OK ZMS, in da se s to akcijo seznanijo vodstva sindikatov v delovnih organizacijah. Predsedstva občinskih konferenc ZMS skupaj s komisijo za DEO ali konferen-

ce mladih delavcev pri OK ZMS, so dolžne obvestiti in informirati vsak aktiv o poteku in pogojih tekmovanja. Zaželeno bi bilo tudi, da predsedstva skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, posebej s sindikati, skličejo direktorje vseh delovnih organizacij, ki bodo v akciji sodelovale, da bi se seznanili in v sami akciji svojim aktivom nudili ustrezno pomoč in dali potrebno pozornost.

Aktivisti, ki bodo sodelovali v sami akciji, pa se lahko po pomoč zatekajo na občinsko konferenco ZMS, še posebej pa na konferenco mladih delavcev. K sodelovanju pa lahko pritegnete še ostale družbenopolitične organizacije, predvsem sindikat in ZK ter vodstvo podjetja in s svojimi predlogi stopiti med delavce, jih širše verificirati, ker bo tako še več možnosti, da jih bodo sprejeli na samoupravnih organih. Seveda je v tej akciji potrebno biti enoten in množičen, ne pustiti stvari na pol dorečenih, kot se je v preteklosti to že dogajalo, ko je večina sklepov ostala nerealizirana.

Vsi želimo da bi akcija dosegla svoj namen, zaradi katerega je organizirana, zato upamo, da se bodo vsi mladi resnično angažirali.

MLADINA JE — MLADINE NI

Je mladina — ali je ni?

To vprašanje je na »tapeti« skoraj vsakega razpravljanja kulturnikov, športnikov ali drugih interesnih skupin občanov. Ti si seveda ne »belijo glave« s tem vprašanjem s stališča strukture prebivalstva, ker to zaenkrat še ni problem. Bolj in predvsem jih muči dejstvo, da je v nekaterih interesnih skupinah premalo ali pa (sicer bolj poredko) preveliko mladih.

Mladine ni!

Tako trdi večina kulturnikov, športnikov in družbenopolitičnih aktivistov.

In to je res!

Iz verjetno premalo raziskanih vzrokov se mladi neradi odločajo za sprejemanje kakršnihkoli predstavnih in odgovornih funkcij na vseh področjih in ravnih političnega dela. Ob še večji problem pa zadevajo nekatera društva ali sekcije kulturnikov in tehnikov. Pevski zbori v naši občini bodo v kratkem vsi — zbori »penzionistov«. Imeli smo pomutacijski zbor — a je razpadel. Bila je folklorna skupina — a je ni več.

Zakaj?

Veliko je vprašanj in veliko poglobljenega, zavzetega in nepristranskega dela bo potrebno za njihovo rešitev.

Vendar —

Mladina je!

Tako trdijo mladi.

In tudi to je res!

Dramske skupine v Turju, na

Prapretnem, Podkraju, Svobode I. sestavljajo pretežno mladi ljudje. Malo pa vendar za podmladek dovolj je mladih v godbi na pihala in v pevskem zboru Svobode II. Lutkarji se še vedno sestajajo. In da o šolskem kulturnem društvu »Mladost« s svojimi zbori, recitatorji, literati, likovniki, folkloristi sploh ne govorimo, saj predstavljajo ogromno zaledje bodočih in sedanjih kulturnih delavcev — če jih bomo hoteli in znali uporabiti in če jim bomo dali možnost. Športna društva in sekcije (nogometna rokometiški, košarkarji, kolesarji, brodarji, smučarji, namiznoteniški igralci, strelci) sestavljajo v glavnem mladi. In da ne govorimo o šolskem športnem društvu »Mladost« s svojimi sekcijami, o tabornikih in mladih planincih.

Tudi tehnika privlači mlade. Splošni ljudski odpor ne bo imel težav z »vezisti« — dovolj radioamaterjev imamo. Mladi modelarji v brodarškem društvu in na šoli pa so svoje uspehe lepo prikazali na lanskoletni razstavi ljudske tehnike.

Kdo ima torej prav?

Je mladina, ali je ni?

Gotovo bodo imeli najbolj pravisti, ki bodo s svojimi prizadevanji dosegli udeležbo mlade generacije na vseh področjih družbenega dela in ustvarjanja, ko bo lahko vsak, brez pomisleka rekel:

Mladina je!

(Članek je povzet po glasilu »Mladost«.)

Ustanovna seja konference mladih delavcev Hrastnik

(Nadaljevanje s 1. strani)

renco mladih delavcev, katere ustanovitev se že pripravlja in bo v kratkem tudi ustanovljena, pa je bil izvoljen Igor Pogačnik.

Vsi prisotni izvoljeni so dali zagotovilo za svojo polno angažiranost in aktivnost pri delu v predsedstvu KMD.

Konferenca pa je sprejela tudi nekaj sklepov, na osnovi katerih naj predsedstvo takoj pristopi k aktivnemu delu. Sklepe v celoti tudi podajamo:

— dosledno in poglobljeno izvajanje in realiziranje po programu zadanih nalog,

— imenovati komisijo ali člana predsedstva za spremljanje in vodenje akcije »Mladi delavci pred kongresi«,

— polna angažiranost vse mladine v pripravah na volitve naj se v program vnese pod stalne naloge in obliko dela na prvo mesto,

— akcija »Mladi delavci pred kongresi« mora zajeti vse aktivne mladih delavcev v občini in KMD Hrastnik,

— konstruktivno sodelovati pri reorganizaciji sindikata,

— prizadevati se za dosledno izvajanje skupnega sporočila o aktivnih mladih delavcev, ki sta ga sprejela na skupni seji RS ZSS in RK ZMS.

— analiza kvalifikacijske strukture mladih delavcev v občini.

Vili Zaletel

MNENJA MLADIH O...

- **ustavnih sprememb TOZD**
- **novi organiziranosti ZM in sindikatov**
- **investicijah za razširitev in modernizacijo podjetja**

LAZNIK STANKO — pravnik

Z razvojem družbe in proizvodnih sredstev se morajo seveda razvijati tudi družbeni odnosi med ljudmi in odnosi ljudi do proizvodnih sredstev, ker bi drugače prišlo do prevelikega neskladja med gospodarskim oziroma tehničnim razvojem ter razvojem odnosov med ljudmi. Že tako je splošno znano, da tehnične vede hitreje napredujejo kot pa humanistične, kar ima za posledico odtujenost človeka in lahko bi rekel nekakšno tehnično suženjstvo.

Tako je bil namen ustavnih sprememb ravno v tem, da se neposrednim proizvajalcem v čim večji meri omogoči upravljanje in razpolaganje s sredstvi, ki jih z delom ustvarjajo kot presežno vrednost, kar naj bi bila spodbuda vsem, da bi z bolj skrbnim gospodarjenjem in predvsem z večjo skrbnostjo obračali svoj lastni kapital in tako poskrbeli, da se bo njihovo minulo delo izražalo v čim večji možni meri.

Seveda pa je praktično uresničevanje teh ciljev precej dolgo trajnejši proces kot pa si nekateri predstavljajo in je reorganizacija Steklarne na TOZD pravzaprav šele začetek in osnova, na podlagi katere bodo vsi delovni ljudje zaposleni v vseh TOZD pravzaprav šele začeli z uresničevanjem svojih ustavnih in neodtujljivih samoupravnih pravic. Vsekakor bi svetoval vsem, da se pri reševanju svojih vprašanj v TOZD izogibajo vseh kampanjskih in na hitro sprejetih odločitev, brez predhodnega pregleda in proučitve vseh posledic določene odločitve oziroma sklepa, ter da se pri reševanju vprašanj poslužujejo in zahtevajo od strokovnih služb potrebna poročila, načrte in nasvete, na podlagi katerih bodo potem čim lažje sprejeli ustrezne sklepe oziroma najprimernejše odločitve.

— S prehodom na TOZD se je skladno z drugimi organizacijskimi spremembami izvršila tudi reorganizacija glede sistema organiziranja družbenopolitičnih organizacij, po sistemu decentralizacije na podlagi delegatskega sistema. Same strukture po novi organizacijski shemi ne bi obdeloval oziroma opisoval, saj so bili z njo delavci po posameznih TOZD seznanjeni na zborih de-

lovnih ljudi, pač pa bi dodal to, da s samo reorganizacijo namen še ne bo dosežen in da je s tem dana šele osnova za delo v vseh, ki so organizirani v družbenopolitičnih organizacijah.

— Uspešna investicija v razširitev ali modernizacijo že obstoječih objektov je seveda vedno zelo dobrodošla in potrebna naložba kapitala, ki se s časom potem vrača. Investicije so vsekakor potrebne, saj pravijo, da tisti, kdor ne investira se ne širi temveč stagnira v primerjavi z drugimi, ki investirajo, pa močno nazaduje ter se kaj kmalu znajde na robu likvidnosti oziroma zmožnosti poslovanja. Zato naj ne bo nikomur žal denarja, ki je potreben za razširitev obstoječih kapacitet, če so le izračuni in kalkulacije glede možnosti plasiranja oziroma prodaje proizvodov na trg točni in s tem ne bo problemov.

Seveda pri investicijah ne gre vedno za gradnjo novih objektov, temveč tudi za rekonstrukcije in posodobitve starih že amortiziranih delovnih sredstev. Investicije naj bodo premišljene in sprejete na podlagi dobro izdelanih elaboratov in programov, saj nenačrtno vlaganje ne prinaša zaželenih koristi.

FIŠNAR AVGUST — rezkalec

— Idejna zamisel o TOZD je zelo dobra. Toda uvajanje teorije v prakso mi pa vzbuja precej pomislekov. Z novo organizacijo samoupravljanja se porajajo razni problemi, za katere bo potrebno precej truda nas vseh, da jih bomo lahko s skupnimi močmi najlažje odpravili. Mislim, da bo preteklo precej časa, preden se bo nov sistem ustalil. Prednost ustanovitve TOZD pred staro organizacijo pa je tudi precejšnija, saj bo delavec lahko bolj neposredno samoupravljal s sredstvi, ki so mu dana.

— Vsaka nova stvar mora biti boljša od stare in upam, da bo tako tudi z novo organiziranostjo ZM kot tudi sindikata. Če pogledamo prejšnji sistem, vidimo, da so bile vse strukture in interesi mladih zajeti nekje zelo splošno oziroma v enem forumu. Sedaj pa se to bistveno spremeni, saj se na nivoju občine in republike ustanovi šest konferenc po posameznih interesih in dejavnostih. Ravno tako pa tudi s sindikati, le da reorganizacija preide tam v še večjo infrastrukturo. Bolj kot sama nova organizacija pa me skrbi nezainteresiranost mladih do dela v aktivih mladih delavcev. Iz leta v leto zainteresiranost mladega delavca pada in prvo, kar je tre-

ba storiti, je ugotoviti vzrok temu. Zavedati se moramo, da bomo z leti ravno mi mladi glavni nosilci samoupravljanja in da starejši ne bodo večni. Ravno zato je aktiven mladinec največja garancija za boljši jutrišnji dan.

— Cilj vsakega podjetja je, da se širi, modernizira in da uvaja nove postopke dela, predvsem pa

avtomatizacijo. Zato je graditev novega obrata in nabava novih avtomatov vredna pohvale in upam, da bo proizvodnja v novem obratu v redu in hitro stekla. Pri tem pa bi poudaril tudi to, da bi bilo potrebno modernizirati proizvodnjo v starem obratu, saj se ravno tu poraja veliko možnosti za olajšanje naporov delavcem.

Predstavljamo vam predsednike aktivov mladih delavcev v podjetju

Na osnovi reorganizacije ZM so se na prvih sejah aktiv mladih delavcev tudi konstituirali. V vseh aktivih so bili v zvezi s tem izvoljeni predsedniki, s katerimi se bomo v tem članku bolj podrobno seznanili in jih predstavili bralcem našega glasila.

Prevzeti funkcijo predsednika je precej enostavna stvar. Težje pa je nato izvrševati naloge in dolžnosti te funkcije, posebno če predsednik potem pri delu ostane sam. Zato je nujno potrebno, če hočemo da bo delal predsednik, da dela tudi vsa ostala mladina. To se pravi, da predsednik predstavlja vse mlade v aktivu, ne pa samega sebe kot edinega, še nekoliko aktivnega mladince. Vsi ostali pa so nekje v ozadju, sicer prihajajo na sestanke, vendar pa to še ne pomeni, da so tudi aktivni, če ne sodelujejo pri razpravah, pomagajo pri izvrševanju celotnega programa in se nasploh angažirajo na vseh področjih dela aktivna, pa tudi celotne mladinske organizacije. Da pa ne bi bili predsedniki zaradi aktivov ali obratno, aktivji zaradi predsednikov, nas v prihodnje čakajo še težke naloge in preizkušnje!

PREDSEDNIK AKTIVA MLADIH DELAVCEV V TOZD I

MEJAČ JOŽE, rojen 6. 3. 1948 v Trbovljah. Zaposlen je v KIKO delavnici kot ključavničar. Dolgoleten aktiven član mladinske organizacije tako v podjetju kot tudi na nivoju občine. Je član samoupravnih organov enote in drugih interesnih skupnosti v občini. Aktiven pa je tudi na kulturnem področju.

PREDSEDNIK AKTIVA MLADIH DELAVCEV V TOZD II

BIDERMAN MARJAN, rojen 2. 11. 1950 v Celju. Po poklicu je strojni ključavničar, zaposlen pri avtomatih. Aktivno se je vključeval pri delu v ZM pred-

vsem v krajevni skupnosti, saj je bil predsednik aktiva ZM. Udeležen je pri delu tudi v drugih družbeno-političnih organizacijah. Precej pa je angažiran na športnem področju.

PREDSEDNIK AKTIVA MLADIH DELAVCEV V TOZD III

DEŽELAK STANE, rojen 22. 8. 1951 v Trbovljah, po poklicu sitotiskar in zaposlen v slikarnici. Aktivno je udeležen v mladinski organizaciji, član sekretariata OOKZ in samoupravnih organov podjetja.

PREDSEDNIK AKTIVA MLADIH DELAVCEV V TOZD IV

ZALETTEL VILJEM, rojen 1. 5. 1952 v Trbovljah. Po poklicu cizeler in zaposlen v cizelerski delavnici. Aktiven član mladinske organizacije na vseh področjih dela tako v podjetju, predvsem pa v merilu občine. Je član interesne skupnosti v občini in član različnih komisij v podjetju. Udeležuje pa se tudi na področju kulture.

PREDSEDNIK AKTIVA MLADIH DELAVCEV V TOZD V

ŽIBERT AVGUST, rojen 27. 6. 1951 v Trbovljah. Po poklicu je ključavničar in zaposlen v ključavničarski delavnici. Aktivno je udeležen pri delu v ZM, član sekretariata OOKZ ter član različnih komisij.

PREDSEDNIK AKTIVA MLADIH DELAVCEV V SKUPNIH SLUŽBAH

ŽIŽEK JANEZ, rojen 11. 1. 1947 v Ljutomeru. Opravlja delovno mesto nočnega čuvaja. Aktiven član mladinske organizacije in ZK. Precej aktivno pa je udeležen tudi v pohodnih dejavnostih.

Vsem izvoljenim predsednikom čestitamo k izvolitvi! Pri nadaljnjem delu pa jim želimo mnogo uspehov v mandatni dobi.

JOŽE MEJAČ

MARJAN BIDERMAN

STANE DEŽELAK

VILJEM ZALETTEL

AVGUST ŽIBERT

JANEZ ŽIŽEK

Ustanovili smo aktive mladih delavcev

Na osnovi sklepov, ki smo jih sprejeli na seminarju v Čečah o novi organiziranosti ZM, je predsedstvo TK ZM Steklarne pripravilo celoten potek realiziranja teh sklepov. Ob pomoči komisije za DEO pri OK ZMS Hrastnik, ki je v celotni občini vodila reorganizacijo vseh aktivov v delovnih organizacijah, smo to tudi že uresničili. Ker se takrat sindikat še ni reorganiziral, aktivni mladih delavcev pa naj bi delovali v vseh OOS, smo po vseh TOZD, razen v TOZD-6, to je menza s počitniškimi domovi, pripravili ustanovne seje konference aktivov. V TOZD-6 trenutno še nismo ustanovili aktivna mladih delavcev iz popolnoma objektivnih razlogov glede na strukturo zaposlenih mladincev.

Na vseh teh sejah konferenc pa smo se istočasno tudi konstituirali, to se pravi, izvolili smo predsedstvo, predsednika in sekretarja AKTIVA mladih delavcev. Poleg izvršilnih organov pa smo volili tudi svoje predstavnike oziroma delegate v KMD Hrastnik po ključu, ki ga je izdelala komisija za DEO pri OK ZMS Hrastnik. Ta pa je na približno 50 mladih zaposlenih en delegat. Komisija pa je istočasno postavila tudi okvirne roke za ustanavljanje aktivov mladih delavcev. Poleg teh delegatov pa smo iz vsakega aktivna volili še po enega delegata, ki je poleg predsednika aktivna član predsedstva konference mladih delavcev OZD Steklarne. Na sejah konferenc aktivov pa smo sprejeli okvirni program dela, katerega pa moramo še dopolniti z nekaterimi specifičnimi nalogami ter ga uskladiti s programom sindikata. Vsak aktiv se je konstituiral na osnovi pravil aktivna mladih delavcev, ki smo jih sprejeli na teh ustanovnih sejah. (Pravila aktivna mladih delavcev bodo izšla v sklopu tega glasila, da bodo z njimi seznanjeni vsi mladinci pa tudi ostali člani našega kolektiva.) Vseh ustanovnih sej konferenc se je udeležil predsednik komisije za DEO pri OK ZMS Hrastnik, ki je mlade na kratko seznanil z novo organiziranostjo mladinske organizacije.

V okviru roka za ustanavljanje aktivov mladih delavcev smo pripravili celoten časovni raspored ustanovnih sej konferenc aktivov za vseh šest TOZD.

V sredo, 12. 12. 1973 je bila ustanovna seja aktivna mladih delavcev v TOZD-4, to je orodjarina s strgarsko in cizelersko delavnico. Poleg mladincev so se je udeležili tudi sekretar OOKZ, predstavnik sindikata, vodja TOZD in predsednik TK ZM Steklarne.

V predsedstvo aktivna mladih delavcev so bili izvoljeni: Fišnar Avgust, Gornik Ladislav, Zaletel Viljem, Štraus Bojan, Volfand Viktor III, Pust Vojko, Drač Miran, Arlič Viljem, Skočir Niko, Štiher Robert II in Mlakar Boris. Za predsednika je bil izvoljen Zaletel Viljem, za sekretarja pa Skočir Niko. Predlagan in tudi izvoljen delegat v predsedstvo KMD OZD Steklarne je bil Gornik Ladislav, v KMD Hrastnik pa Zaletel Viljem. Po volitvah se je razvila kratka razprava o programu dela, naših primarnih nalogah, vprašanju vajecev in drugo. Izrečena pa je bila tudi kritika o neresnosti nekaterih mla-

dincev, ki se ne zavedajo svojih nalog, dobro pa vedo za pravice, ki jih imajo kot člani mladinske organizacije.

Naslednji dan, v četrtek, 13. 12. 1973 pa je bila sklicana ustanovna seja konference aktivna mladih delavcev samoupravne delovne skupnosti, to je skupnih služb in skladišča. Kljub precejšnjemu številu mladih zaposlenih v tej skupnosti pa je bilo število udeležencev seje konference porazno. Po razpravi s tov. dipl. pravnikom Sušin Viktorjem, predstavnikom ZK in predsednikom TK ZM, smo ustanovili aktiv mladih delavcev, ker je kljub neresnosti in neodgovornosti večine mladih v tej skupnosti bilo ugodeno vsem pogojem za ustanovitev in konstituiranje aktivna. Prva naloga izvoljenega predsedstva pa je, da takoj pristopi k aktivnemu delu in angažira čim več mladine.

Izvoljeni člani predsedstva so Bratuša Nevenka, Železnik Vojka, Kirn Bojan, Mlinarič Marjan, Žižek Janez, Savič Dušan in Tutner Samo. Za predsednika je bil izvoljen Žižek Janez za sekretarja aktivna pa Železnik Vojka. Kot delegata v KMD Hrastnik sta bila izvoljena Mlinarič Marjan in Savič Dušan, v predsedstvo KMD OZD Steklarne pa Železnik Vojka.

V petek, 14. 12. 1973 je bila ustanovna seja konference aktivna mladih delavcev TOZD-5, to je energetika s ključavničarsko delavnico, elektro delavnico, mizarško delavnico, kisikarno, butanske naprave in šamoterji. Tudi te seje so se poleg vodje TOZD udeležili predstavnik sindikata, sekretar OOKZ in precejšnje število mladincev. Po razpravi o novi organiziranosti ZM in sindikata pa je stekla beseda o problemih učenec v gospodarstvu, sprejemu mladih v vrste ZK ter o slabi dosedanji informiranosti o delu mladinske organizacije tako v naši delovni organizaciji, kakor tudi na nivoju občine.

V predsedstvo aktivna so bili izvoljeni Kirhmajer Rudi II, Gračner Marjan, Kolšek Bojan, Škofič Drago, Radej Roman, Žibert Avgust, Bočko Branko, Barič Karli, Racinger Roman, Volaj Boris, Vretič Branko, Špacapan Marjan in Vidmar Leon. Izvoljeni predsednik aktivna mladih delavcev je Žibert Avgust, sekretar pa Gračner Marjan. Za delegata v KMD Hrastnik je bil izvoljen Vretič Branko, v predsedstvo KMD OZD pa Kirhmajer Rudi II.

Ustanovna seja konference aktivna mladih delavcev v TOZD-2, avtomatska proizvodnja z vzdrževanjem pa je bila sklicana v soboto, 15. 12. 1973. Poleg mladincev pa se je seje udeležil tudi vodja TOZD in predsednik TK ZM Steklarne. Dobro je stekla razprava o novi organiziranosti. Potem pa nas je tov. inž. Anton Žagar seznanil s tečajem, ki ga pripravlja TOZD-2. Ta tečaj naj bi obiskovali mladi, ki so se zaposlili pri avtomatih in vzdrževanju, po uspešno opravljenem tečaju pa bi dobili interni naziv strojnega ključavničarja.

V predsedstvo aktivna mladih delavcev so bili izvoljeni Biderman Marjan, Krošlin Boris, Ristovič Bojan, Železnik Danilo, Baloh Lado, Oplotnik Mitja, Vretič Alma, Šuntajz Bojan, Špitaler

Emil, Jelenc Tomaž in Kramar Franc, za predsednika Biderman Marjan, za sekretarja aktivna pa Špitaler Emil. Delegata v KMD Hrastnik sta Oplotnik Mitja in Železnik Danilo, kot delegat v predsedstvo KMD OZD pa Špitaler Emil.

Sklicatelj ustanovne seje konference aktivna mladih delavcev pa je sejo v TOZD-1, to je ročna in polavtomatska predelava steklene mase z vzdrževanjem, sklical v nedeljo, 16. 12. 1973. Na žalost pa se te seje ni udeležil nobeden predstavnik drugih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov. Po razpravi o reorganizaciji ZM pa so se vsi prisotni mladinci nekje zedinili v ostri kritiki ter se počutili skoraj zapostavljene, manjvredne, zaradi neudeležbe vabljenih predstavnikov, čeprav so mladi v tej TOZD številčno zelo močni, saj jih je preko 400. Torej je potrebno njihove probleme in težnje tudi resno upoštevati kot vsem ostalim enakovredne samoupravljavce. Potem pa je stekla debata o nizkih osebnih dohodkih, kadrovskih problemih podjetja in o problemu samskega doma. Podana je bila tudi razlaga o solidarnostnem skladu za mlade družine pri samoupravni stanovanjski skupnosti občine.

Na koncu so bili razglašeni rezultati volitev. Člani predsedstva so Babič Ernest, Bajič Drago, Kaluža Ivan, Kumlanc Roman, Maksimovič Momčilo, Mejač Jože, Prah Ivo, Rancinger Venčeslav, Rojko Jože, Žagar Viktor, Žagar Rajko, Jelčič Lili, Kladnik Štefka, Kožar Nada, Mohor Sonja, Oblak Slavi, Vidmar Roman, Pasičnjak Štefan in Glavač Franc. Za predsednika je bil izvoljen Mejač Jože, za sekretarja pa Žagar Viktor. Delegati v KMD Hrastnik so Babič Ernest, Tosič Dane, Rojko Jože, Jelčič Lili, Kaluža Ivan, Jazbinšek Franc, Kladnik Štefka in Križnik Anton. Član predsedstva KMD OZD pa je Rojko Jože.

Kot zadnja, v sredo, 19. 12. 1973 pa je bila sklicana ustanovna seja konference aktivna mladih delavcev v TOZD-3, dekorirnica s satinirnico. Udeležba mladih na tej seji je bila presenetljiva, saj so se je poleg vodje TOZD, predstavnika sindikata, sekretarja OOKZ in predsednika delavskega sveta, udeležili prav vsi mladi v tej TOZD.

Precej plodna je bila diskusija o novi organiziranosti ZM in sindikata ter o čim boljšem povezovanju vseh družbenopolitičnih organizacij za vzpostavitev enotne fronte socialističnih sil. Potem pa je stekla razprava o vključevanju mladih v ZK, o akciji »Mladi delavci pred kongresi«, informiranosti o delovanju mladinske organizacije in drugo. Mladi pa so takoj izvolili tudi stalnega dopisnika v Glas mladih, ki je obljubil, da se bo aktivno angažiral na tem področju in nas seznanjal z delom aktivna.

Upam, da bo te svoje besede tudi realiziral in dopisoval v to glasilo. Rezultati volitev pa so; člani predsedstva: Centrih Silva, Uldrijan Nevenka, Deželak Stane, Projič Travte, Pogačnik Alojz, Urlep Metka in Korbar Stane. Predsednik aktivna je Deželak Stane, sekretar pa Korbar Stane. Za delegata v KMD Hrastnik je bila izvoljena Dreu Marjana, za člana predsedstva KMD OZD pa Uldrijan Nevenka.

Udeležba in aktivnost mladih na tej seji je pokazala, kako se da vse lepo organizirati in pripraviti ob pomoči družbenopolitičnih organizacij in vodje TOZD, predvsem pa ob resnosti mladih, ki se zavedajo svojih dolžnosti. To pa nam je vsem lahko samo za zgled in nam daje upanje, da bomo takšno homogenost s časom dosegli tudi v vseh ostalih aktivih mladih delavcev tako v našem podjetju kot tudi v vseh ostalih delovnih organizacijah v občini, kjer smo navadno na takšnih in podobnih sejah na meji sklepčnosti.

Med občani v Spodnjem Hrastniku

— Slišal sem, da bodo pozimi na vseh vpadnicah v Hrastnik postavili stojnice s sončnimi očali.

— Zakaj pa?

— Ja, da tujci ne bodo mogli ugotoviti, kakšne barve je sneg!

Muzejski vodič razlaga:

— V tej spalnici, na tej postelji so spali Marija Terezija, Napoleon in celo Ludvik XIV.

— Kaj so tudi oni poznali skupinski seks? se začudi mlada obiskovalka.

— Si slišal, da dobimo vsi občani zaščitna očala?

— Zaščitna očala? Ne, zakaj pa?

— Zato, da pri okulistih ne bodo tako dolge vrste tistih, ki so jim padle saje v oči!

— Prosim, koliko je ura?

— Čez 15 minut bo 11.

— Poslušajte! Jaz bi rad vedel, koliko je ura sedaj, ne pa koliko šele bo!

— Kadarkoli vidiš kako mlado, lepo dekle, vedno pozabiš da sva poročena.

— Ni res, ljubica. Takrat se šele spomnim!

Dopisujte

V

„Glas mladih“

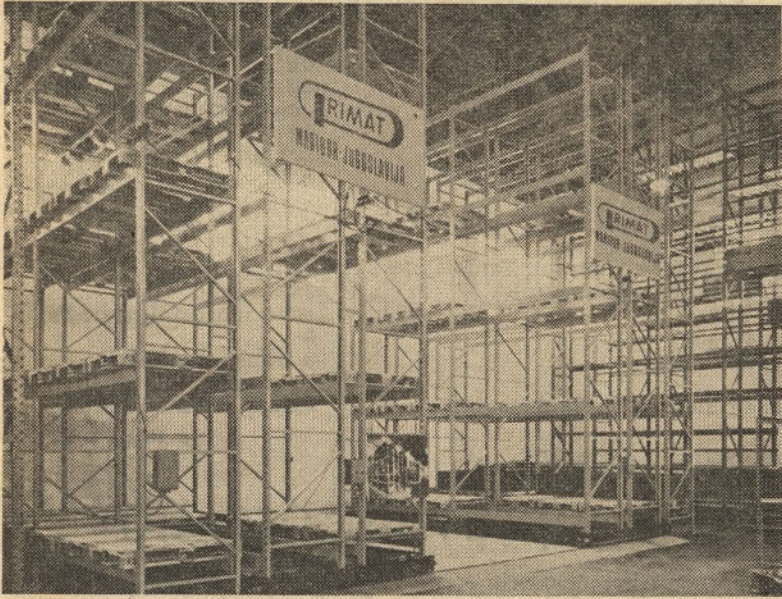
Osnovni pojmi o transportu proizvodov in materialov

V zadnjem poglavju predhodnega nadaljevanja je iz Marxove razlage razvidno, da je transport oziroma v ožjem primeru notranji transport produktivna delovna operacija, ki ji mora biti posvečena vsa pozornost prav tako kot ostalim tehnološkim operacijam. Neproduktivna pa so tista opravila, ki jih pri uvedbi izboljšav lahko odpravimo. Prav ti neproduktivni stroški nas morajo vzpodbuditi za

materialov, polizdelkov in gotovih izdelkov vežejo glavni del obratnih sredstev podjetij. Racionalno poslovanje skladišč pospešuje obračanje teh sredstev, to pa zopet zmanjšuje skupne stroške — bistveno je predvsem obračanje zalog.

Z boljšo organizacijo notranjega transporta lahko dobimo naslednje prednosti:

— povečujemo varnost delavcev,

Prenosni boksli regalnega skladišča

čim večjo posodobljenost in mehanizacijo notranjega transporta, ker s tem omenjene stroške znižamo na produktivni minimum. Pri tem pa je varljivo, če ugotovimo, da je delež stroškov notranjega transporta relativno nizek, ker v večini računovodstev v glavnem zajema le del direktnih stroškov transporta. Vsi ostali stroški se skrivajo v režiji in proizvodnih stroških.

Raziskave in analize v raznih deželah so pokazale, da je delež stroškov delovne sile v notranjem transportu 10% do 90% celotnih stroškov vse delovne sile. V povprečju veljajo naslednje primerjave:

— kemična industrija	20 %
— kovinsko predelovalna industrija	25 %
— tekstilna industrija	35 %
— opekarne	80 %
— gradbeništvo in rudarstvo	80 %

Skupna ugotovitev vsega pa je, da predstavljajo stroški notranjega transporta znaten delež celotnih stroškov in se ti relativno povečujejo zaradi nepomembnosti, ki ga podjetja posvečajo notranjemu transportu. Notranji transport ima velik vpliv na sam proizvodni cikel, ki je eden temeljnih činiteljev produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja. Zaloge v medfaznih skladiščih so odvisne od notranjega transporta. Te zaloge (kopičenja) povzročajo dvojne izgube, povečujejo nedovršeno proizvodnjo, ki veže obratna sredstva in zaseda prostor za manipuliranje.

Važno vlogo zavzema v podjetju skladiščna služba, ima središčni položaj v toku materiala, to pa predvsem zaradi svoje navidezne stacionarnosti. Zaloge ma-

— boljše delovne pogoje,
— utrujenost in preobremenjevanje delavcev se zmanjšuje,
— poškodovanega blaga je manj — boljša kvaliteta transporta,

— večja ekspeditivnost v poslovanju,
— izkoristki prostorov so boljše.

Pravilno in racionalno rešen transportni problem nam da prihranke v času, prostoru in stroških.

KAKO SE OBLIKUJE TRANSPORTNA NALOGA

Notranji transport je torej nekak servis v službi proizvodnje, je tudi sestavni del proizvodnje. Racionalno oblikovan notranji transport mora biti natančno opredeljen v prostoru, času in načinu svojega dela. Nekatere naloge lahko opravimo z enkratnim transportom na določenem prostoru — relaciji, torej enkratni premik materiala. Drugo nalogo moramo pa opraviti po večkratnem ponavljanju enake transportne operacije v določenih časovnih presledkih ali brez prekinitve. Če to povežemo v celoto, dobimo skupek operacij transporta — transportno nalogo. V kolikor se spremeni eden od osnovnih elementov, ki določajo nalogo, se nam spremeni celotna delovna naloga. Zato se transportne naloge — zahteve, lahko pojavljajo v enakih časovnih zaporedjih ali pa brez teh zakonitosti. Časovni okvir za ponavljanje naloge lahko vzamemo kvečjemu mesec dni. Transportna opravila, ki se pojavljajo redkeje kot enkrat mesečno, se obravnavajo kot samostojne naloge.

Pri realizaciji notranjega transporta ni dovolj analizirati in izboljšati izvajanje transportnega dela, ampak je smotrnejše pravilno oblikovati transportno nalogo, ker so stroški transporta bolj odvisni od naloge kot pa od njenega izvajanja. Prav zaradi tega se s pravilno postavitvijo naloge izognemo prenekaterim stroškom.

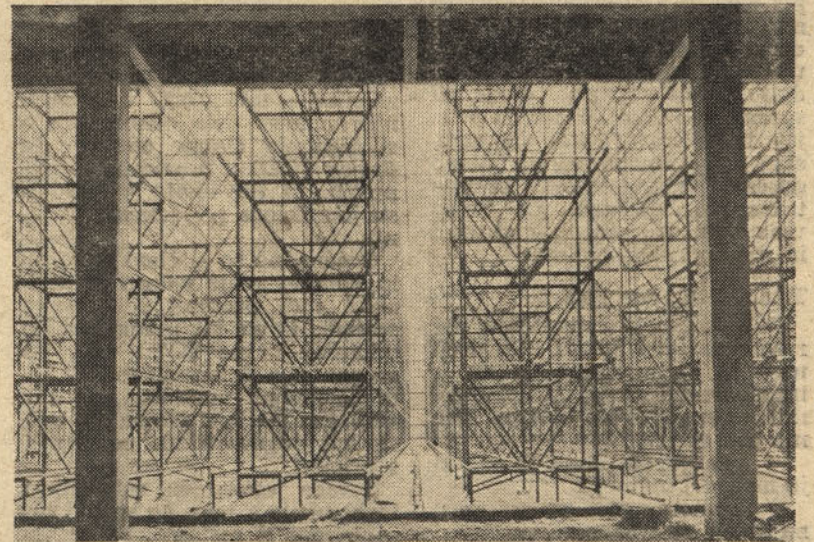
Osnovni činitelji, ki nekako določajo transportno nalogo, so po različnih avtorjih različni, po poimenovanju posameznih činiteljev, medtem ko je namen teh isti. Tudi vrstni red teh činiteljev, to je njihova pomembnost po vrstni lestvici je pri avtorjih različna.

Sach določa činitelje, od katerih so odvisni transportni stroški, ki določajo obseg notranjega transporta in višino njegovih stroškov, tile:

1. Proizvod — proizvodni program.
  2. Vrsta proizvodnje in proizvodna struktura obrata.
  3. Prostorna lega podjetja in njegovih izdelkov.
  4. Vodstvo proizvodnje in notranjega transporta.
- Sachovi elementi v bistvu definirajo samo proizvodnjo.
- Mellerowicz ima v osnovni lestvici naslednje činitelje:
1. Transportni material.
  2. Transportna pot.
  3. Transportna sredstva in stroški.
  4. Cas vožnje.

Te štiri faktorje lahko jemljemo tudi kot osnovo za formiranje posamezne transportne naloge.

Heiner loči dve skupini, prva omogoča določiti transportno nalogo, in druga, ki pa omogoča doseči transportni učinek.

Visoko regalno skladišče — notranjost

I. skupina:

1. Transportni objekt.
2. Transportna linija.
3. Intenzivnost transporta.
4. Zakonska določila.

II. skupina:

1. Nosilci transporta (naprave, delovna sila).
2. Prometne poti.
3. Prometne transportne naprave.
4. Vodenje transporta.

Pri ugotavljanju osnovnih količin transportne naloge si bomo pomagali na ta način, da bomo skušali postaviti nekaj osnovnih

vprašanj in seveda tudi nanje odgovoriti. Važno pri tem je seveda le to, da pravilno izberemo vprašanja. Odgovori na ta vprašanja nam bodo dali osnovne količine, ki jih rabimo za določitev transportne naloge.

Kaj je objekt naše naloge? Objekt transporta je oseba, ali blago, katerega je potrebno premakniti z enega prostora na drugega. Transportni objekt je sestavljen iz enote toka materiala in njegove količine.

Kje postavljamo nalogo? Ker je za premaknitev objekta potrebna neka razdalja med obema mestoma, da se transport izvrši, imenujemo to razdaljo transportno pot. Ta transportna pot se loči v dve komponenti — v transportno linijo in pa prometno pot. Transportna linija je razdalja med dvema točkama, ki jih s transportom povezujemo. Prometna pot je osnovna podlaga, na kateri opravljamo transportno operacijo.

Kdaj se pojavlja naša naloga? Cas transportiranja je bistven element za določanje transportne naloge. Vsem zahtevam zadostimo, če vsako operacijo izvršimo v čisto določenem času. Transportni termini določajo začetek ali konec celotne transportne naloge ali operacije. Pri tem se nam pojavlja osnovni element, to je čas trajanja transporta. Posamezne naloge imajo posebne zahteve, katere pa opravimo z intenzivnostjo transporta.

Intenzivnost transporta izrazimo v transportnih količinah na časovno enoto.

S čim bomo izvršili nalogo? To nalogo morajo opraviti nosilci transporta. Nosilci transporta so ljudje, živali in transportne naprave. Živali v notranjem

transportu lahko izključimo in nam za izvršitev ostanejo transportne naprave in človek. Obravnavali bomo torej delovno silo in transportne naprave kot osnovni količini zadeve transportne naloge.

Kako bomo opravili nalogo? Imamo več možnosti za rešitev postavljene naloge, omejitev pa nastanejo oziroma jih postavlja organizacija transporta, ki že vnaprej definira nekatere elemente. Organizacija transporta zajema z internimi predpisi, pri (Nadaljevanje na 12. strani)

Osnovni pojmi o transportu proizvodov in materialov

(Nadaljevanje z 11. strani)

čemer mora upoštevati tudi dane zakonske predpise, vse pogoje dela, ki se zahtevajo od nje. Pri tem skrbi za pravilno opravljanje transportnega dela in s tem njegovo racionalnost in varnost na osnovi gornjih določil — predpisov.

Oglejmo si oblikovanje transportne naloge na praktičnem primeru:

V naši tovarni moramo vsako uro prepeljati z viličarjem 8 palet izdelkov od hladilne peči št. 18 do skladišča oziroma dvigala. Za oblikovanje transportne naloge moramo ugotoviti vse njene osnovne elemente:

— enota toka materiala je paleta;

— količina materiala je 1 paleta (400 kg);

— transportna linija poteka od izhoda iz hladilne peči št. 18 do vhoda v skladišče v skupni razdalji 200 m;

— prometna pot je oblikovana in viličar vozi po asfaltne tla delovne etaže;

— čas trajanja transporta označimo kot čas trajanja ene transportne operacije, ki znaša 6 minut, in kot celotne naloge, ki bo trajala 7 dni (dokler ne spremenimo količino palet ali obliko izdelkov);

— transportni termin, ko morajo biti paleti pri dvigalu, je vsaka začeta ura;

— intenzivnost transporta v eni uri $8 \times 400 = 3.200$ kg;

— transportna naprava je viličar;

— delovna sila voznik viličarja;

— organizacijo transporta pa predstavljajo predpisi o načinu dela z viličarji.

Po tako oblikovani nalogi proučimo vsak njen element. Ugotavljamo, ali je viličar izkoristil pri teži 300 kg glede na njegovo nosilnost. Analiziramo nepredvidene zastoje, ki se pojavijo med transportom. Poskušamo razdaljo 200 m skrajšati glede na spremembo lokacije ostalih strojev in naprav. Podobnih vprašanj je še mnogo, vendar bomo dosegli ekonomičnost celotne transportne naloge, če bomo vsak element smotno analizirali in nato primerno ukrepali.

TRANSPORTNA POT

Pod pojmom transportna pot razumemo prostorsko lego dveh točk, ki jih moramo povezati s transportnim delom. Za samo definicijo transportne poti pa imamo dve definiciji:

— transportna linija je pot, ki jo material opravi;

— prometna pot je podlaga, na kateri se transport vrši.

Transportna linija lahko poteka ravno, vodoravno, navpično in nagnjeno v različnih kombinacijah. Največkrat pa jo moramo prilagajati proizvodnemu procesu. Bistven element transportne linije je njena dolžina — transportna razdalja. Osnovna zahteva ekonomike transporta je, da je relacija med dvema točkama čim krajša, paziti pa moramo, da pri izbiri transportnih linij ni absolutno merilo v metrih, ampak je treba upoštevati najprimernejše stroške te razdalje. Najkrajša razdalja namreč ne pomeni tudi ekonomsko najcenejšo izvedbo in s tem stroške izvedbe transportne naloge.

Dolžino transportne linije določamo v obratnem sorazmerju s količino materiala, ki ga je potrebno transportirati, se pravi, čim krajše razdalje med tistimi obrati, med katerimi je transport zelo intenziven. Transportna linija je vezana na tla ali pa je speljana nad trdno podlago (viseča linija). Bistven činitelj za način izvedbe transportne linije je količina materiala, ki ga moramo transportirati. Pri velikih količinah transportiranega blaga bomo gradili transportno pot solidno, seveda bo to večja investicija, vendar bodo pa kasneje zelo nizki stroški po enoti transporta in bo omogočena hitra amortizacija vloženih sredstev.

Obratno je seveda pri majhnih količinah in se te količine transportirajo v velikem časovnem obdobju med dvema nalogama. Prometna pot je pripravljena podlaga, po kateri se giblje transportna naprava. Prometna pot in transportna naprava morata biti prilagojena ena drugi. Bistvenega pomena prometne poti je njihova širina, pri čemer moramo upoštevati vse dodatne manipulacije (varnostne razdalje, obračanje, odlaganje, srečavanje vozil). Prometne poti mo-

raje biti vidno označene, da se ločijo od okolice, v kateri potekajo. Postaviti pa moramo načelo, ki mora veljati kot nekak zakon za zaposlene, da se znotraj poti ne sme ničesar odlagati in se ne sme nihče zadrževati po nepotrebnem v njenem območju. Sama propustnost prometnih poti je odvisna od širine, nagiba in nosilnosti. Različna vozila

imajo meje, v katerih se lahko gibljejo in manevrirajo. Pri oblikovanju pa moramo stremeti za tem, da te podatke (transportnih naprav) izkoristimo do dovoljenega maksimuma.

V podjetju naj bi tudi obstajala v službi transporta karto-teka, v kateri bi bile vnešene vse transportne poti z osnovnimi karakteristikami in skico poti.

PRIMER TAKE KARTICE PO SALITREŽICU

Podjetje: STEKLARNA HRASTNIK

Kartica prometne poti I.

Štev. kartice 1

1. Vrsta poti	transportna pot
2. Šifra	01/SH
3. Relacija	od peči št. 19 do skladišča
4. Kategorija, vrsta	glavna transportna pot
5. Širina	1,8 m
6. Dolžina	200 m
7. Leto izgradnje	1972
8. Leto večjih popravil	
9. Nabavna vrednost	
10. Stanje	srednje
11. Frekvenca transportiranja	velika
12. Dovoljena obremenitev	1500 kp/m ³
13. Trenje	suho (na asfaltni podlagi)
14. Nagib	0°
15. Križanje	s transp. potjo odpadnega materiala
16. Primerne transp. naprave	viličar, vlečni voziček

Ing. Franci Kalšek

Pričetek dela samoupravnih organov

V začetku tega meseca so bili sklicani in organizirani sestanki vseh odborov in komisij po posameznih TOZD. Na teh sestankih so bili udeleženci, to je člani posameznih odborov in komisij, seznanjeni z nalogami, pravicami in dolžnostmi ter tudi načinom dela odbora oziroma komisije, pri katerem sodelujejo pri upravljanju in izvajanju nalog svoje TOZD iz pristojnosti posameznega organa.

Na sestankih nismo reševali določenih konkretnih vprašanj, pač pa je razprava oziroma seznanjanje teklo bolj o vprašanih samega dela odborov in o seznanjanju članov odborov in članov TOZD o pravicah in dolžnostih, ki jih imajo v zvezi s svojim delom pri samoupravljanju.

Predhodno so si člani odborov in komisij svoje naloge in dolžnosti tudi prebrali iz osnutka statuta, ki je bil razmnožen in odposlan v vse TOZD, tako da so potem o določenih točkah tudi postavljali vprašanja, na kar smo jim na teh sestankih tudi skušali odgovoriti in ponazoriti s primeri.

Seveda vemo, da vsi odbori in komisije s tem, ko so bili organizirani ti sestanki, še ne vedo točno, kaj in kako bodo reševali svoje naloge in izvajali svoje sklepe, ne da bi prekoračili svoja poblastila. Predvsem pa niso drugi sodelavci iz TOZD seznanjeni s pristojnostmi posameznih odborov in komisij, zato še vedno dobivamo v kadrovsko-pravno službo precej prošenj o takih zadevah, za katere so pristojni že postavljeni odbori oziroma komisije v samih TOZD. Seveda je to popolnoma razumljivo in se bo to verjetno še nekaj časa nadaljevalo, upamo pa, da se bo to čim redkeje dogajalo in sčasoma popolnoma prenehalo.

Cisto tehnični oziroma kadrov-

ski problem pri delu teh odborov oziroma komisij je v tem, da ni dovolj ljudi, ki bi bili pripravljene, oziroma ki bi znali pisati zapisnik in na podlagi tega pravilno formulirati sklepe, tisti pa, ki so, pa bodo preobremenjeni z delom, saj že sedaj poleg rednega administrativnega dela pišejo zapisnike in morajo zato seveda prisostvovati sejам, ker člani samoupravnih organov ne morejo biti zapisnikarji. Seveda pa ni vseeno, kako so zapisniki napisani, zato je bil tudi dne 1. II. 1974 kratek tečaj za vse zapisnikarje, na katerem so bili seznanjeni glede oblikovne in vsebinske kvalitete zapisnikov, poleg tega pa tudi o tem, katere službe oziroma posameznike je treba o določenih sklepih obve-

ščati, kako voditi evidenco o teh sklepih, da se doseže čim večja preglednost le-teh.

Poleg tega so bili člani samoupravnih organov, vodje TOZD in administratorji ter zapisnikarji tudi seznanjeni s tem, kako se mora o vsebini in sklepih obveščati delovno skupnost posamezne TOZD. V ta namen se bodo morala določiti mesta v posameznih TOZD, kje bodo postavljene razglasne deske, kjer se bodo objavljali vsi zapisniki oziroma sklepi posameznih organov upravljanja, periodično vsak mesec pa bo skupaj s »Steklarjem« izšel poseben dodatek, v katerem bodo prav tako zbrani sklepi iz dela samoupravnih organov po posameznih TOZD.

ABONMAJSKE PRIREDITVE

11. januarja je bila pri nas drama »KASTELKA«, ki jo je igralo SNG iz Maribora. To je bila ena izmed abonmajskih prireditiv. Kakor vsako leto ima-

mo tudi letos dva abonmaja. Abonma za starejše in za mladino. Abonmajske prireditve so zelo uspešna kulturna dejavnost, ki je tudi zelo priljubljena. V okviru abonmajskih prireditiv bo v petek, 25. januarja tudi opera »Gorenjski slavček«. S programom gostujejo pri nas: SNG iz Ljubljane, SLG iz Celja, SNG iz Maribora, poleg tega pa še dve glasbeni skupini. Abonmajske prireditve imajo zelo velik odmev pri nas in drugod po Sloveniji. So tudi zelo obiskane. Zato upamo, da bo takšnih prireditiv vsako leto več, kajti to si želi mnogo ljudi.

ZAHVALA

Vsem tovarišicam bifeja steklarne se pristočno zahvaljujem za prejeto darilo.

Enako se zahvaljujem Novak Roziki, Stradar Silvi in Mokotar Vidi za darilo.

Obenem se tudi zahvaljujem upravi steklarne za pogostitev ter obdaritev, vsem prav lepa hvala!

Celotnemu kolektivu Steklarne Hrastnik pa želim mnogo uspeha v letu 1974, bivša sodelavka

Kirn Irma

Ksenja Zagožan, 8. b literarno-novinarski krožek
OŠNH Rajka, Hrastnik

Elektronska obdelava podatkov - nujnost v sodobnem poslovanju

V zadnjih letih se v svetu in tudi v naši državi v najrazličnejših podjetjih in ustanovah pojavlja vse več najrazličnejših računalnikov za mehansko obdelavo podatkov, katere človek potrebuje za normalno delo, mu služijo pri odločanju in to prav v tistem trenutku, ko mu je to najbolj potrebno.

Računalniki so v službi človeka pri znanstveno-raziskovalnem delu, pri načrtovanju, poleg tega pa se v zadnjem času pojavljajo predvsem tudi tam, kjer so podatki tako številni, da jih večja skupina ljudi v predvidenem roku ne bi mogla uspešno in tudi ne pravočasno opraviti (npr. izdati več tisoč faktur dnevno ipd.), na drugi strani pa lahko strokovnjaki in vodilni delavci v najkrajšem času dobe iz računalnika podatke, ki so potrebni za takojšnje odločanje (npr. trenutno stanje zalog posameznega ali vseh izdelkov ipd.).

Konec preteklega leta so v Tovarni kemičnih izdelkov v Hrastniku organizirali seminar za kadre, ki bodo služili računalniku, katerega bo TKI nabavila in v letošnjem letu tudi že montirala. Uvodni del tega seminarja sva poslušala tudi dva člana naše delovne skupnosti. V TKI bodo instalirali računalnik firme HONEYWELL (Honeywell Information Systems Italia). Za nabavo računalnika so se odločili, kakor so nekateri na seminarju povedali, predvsem zaradi boljšega in uspešnejšega sodelovanja s partnerji, ki že delajo s podobnimi stroji. Tako bomo v občini dobili prvi računalnik in v primeru, da ne bo popolnoma zaseden, bi vsekakor lahko koristil še komu drugemu.

Glede na to, da še marsikdo nima jasne predstave, kaj je to računalnik in v kakšni meri lahko služi človeku, bom v nadaljevanju članka skušal na osnovi nekaterih misli iz seminarja podati nekaj osnovnih dejstev o računalništvu.

Uvodoma je potrebno poudariti, da je takšno pisanje na preprost način dokaj težavno, ker zajema takšna razlaga nekatere tujke, ki se nikakor ne morejo prevesti v slovenščino.

Stroji so sestavni del človeka. Za smotno uporabo nekaterih strojev je potrebno posebno šolanje, za nekatere pa seveda ne. Nekateri stroji nekaj transformirajo, delujejo na predmete, računalnik pa je edini stroj, ki dela na področju znanja. Opravlja dela, ki so do sedaj bila izključni privilegij človeka: sprejema podatke od zunaj, jih obdeluje in daje rezultate.

Kakor človek lahko tudi elektronski računalnik, vendar avtomatsko, obdeluje podatke, jih kombinira, klasificira, združuje, sintetizira. Za razliko od človeka računalnik ne more koristiti rezultate lastne obdelave: računalnik jih posreduje človeku, da jih lahko le on interpretira in koristno uporabi.

Računalnik dela po želji človeka, ki ob pomoči programa — odreja pravila obdelave podatkov, dela za človeka, ki razpolaga z rezultati obdelave.

Originalnost tega stroja je v obdelavi podatkov: on ne pridobiva zlata iz surovin, niti bencina iz nafte, temveč predeluje podatke v informacije. Računalnik

ima določene podobnosti s človekom, vendar so razlike velike, vsekakor v korist človeka. Možnosti, ki jih ima ta stroj (velika hitrost obdelave, količina podatkov, s katerimi v istem trenutku operira) omogočajo človeku, da ga uporablja ne kot svojega namestnika pri delu, temveč za doseganje takšnih rezultatov, ki bi bili drugače neuresničljivi zaradi fizičnih in ekonomskih omejitev.

Za obdelavo podatkov s strani človeka ali stroja, je potrebno, da se zagotovijo tri možnosti:

- sprejemanje podatkov (od zunaj),
- obdelava podatkov,
- sporočanje rezultatov.

Delo z računalniki je na prvi pogled izredno komplicirano in dokaj »nerazumljivo«, če pa se le malo pogledamo v njihov način delovanja, lahko ugotovimo, da sicer zahteva določeno znanje, ni pa nobena umetnost, še manj pa čarovnija. Vse se odvija na osnovi logike, točno določenih pravil.

Določene podatke, ki jih želimo obdelovati na računalniku, je potrebno v prvi vrsti zbrati na za takšno obdelavo prirajenih obrazil. Seveda je nujno, da imamo vse organizacijsko brezhibno urejeno. Podatki morajo biti točni, če želimo, da bodo končni rezultati točni. Ponekod za točnost podatkov odgovarjajo v računalniških centrih, ponekod pa seveda za točnost podatkov odgovarjajo tisti, ki podatke dajejo. O prednosti enega ali drugega je potrebno v specifični sredini dokaj temeljito razmisliti.

Če zagotovimo stroju ali človeku že navedene tri možnosti za obdelavo podatkov, potem lahko ugotovimo.

Naštete možnosti človek že ima: ima lastne čute za sprejemanje podatkov, usta in roke, da sporoči rezultate, in mentalne sposobnosti, da računa.

Človek, ko dela kompleksna izračunavanja, piše na papir medrezultate in zapisuje podatke in pojme, katere bi lahko pozabil. Tudi stroj, kot subjekt obdelave, mora imeti svoje organe:

- za čitanje (tj. sprejemanje) podatkov,
- za njihovo obdelavo,
- za pisanje (tj. sporočanje) podatkov.

Organi za čitanje so:

- čitalci preluknjanih kartic,
- čitalci trakov (preluknjani papirnati trakovi),
- optični ali magnetni čitalci dokumentov,
- čitalci magnetnega traku itd.

Organi za obdelavo so upravljalska in aritmetično-logična enota centralne enote.

Izhodni organi omogočajo registriranje parcialnih ali finalnih rezultatov na ustrezne nosilce. Če so rezultati namenjeni človeku, potem morajo biti v takšni obliki, tj. da morajo biti napisani na papirju ali projektirani na ekran video terminala. Če pa bo te podatke računalnik še naprej koristil, se lahko shranijo na nosilcih, kot na primer preluknjane kartice in trakovi ali magnetni diski. Za stroj imajo le-ti vlogo, kakor beležnice za ljudi:

Izhodni organi so lahko:

- tasterji, teleprinterji ali videoterminali (kadar so rezultati

namenjeni človeku);

- enota traka ali diska, luknjači kartic ali trakov (za podatke, katere bo računalnik še naprej koristil).

Enota za vnašanje podatkov, centralna enota in izhodne enote sestavljajo HARDWARE (hard — čvrst, ware — del, hardware — čvrsti deli stroja), sistema za obdelavo podatkov.

Medij, ki sprejema podatke, da so shranjeni ali se lahko prenašajo, imenujemo SUPORT (nosilec podatkov).

Support mora omogočiti:

- vpisovanje (registriranje),
- čitanje (ne da bi se menjala vsebina podatkov).

Podatke človek zazna preko čutov.

Besede npr. sliši, če pa so napisane, potem jih vidi. V obeh primerih gre za prenos: zvočni valovi za glasove in papir za napise.

Isti podatek se lahko izrazi v različnih oblikah na istem supportu.

Ista beseda se lahko napiše na istem papirju v latinici, cirilici ali s stenografskimi znaki. Uporabljajo se torej samo različni kódi. Na supportu so torej kódirani podatki.

Da bi človek razumel podatke, mora poznati kódi: kdor na primer ne pozna stenografije, ne more torej razumeti stenografske besede.

Support (nosilec informacij) in kódi morata biti kompatibilna z napravo za čitanje.

Ljudje čitajo z očmi, papir pa je najprimernejši, da sprejme šifrirane (kódirane) besede; vendar slep človek lahko čita samo z otipavanjem, zato mora papir imeti takšne lastnosti, besede pa so pisane v Braillovi abecedi.

Sistemu za obdelavo podatkov so nujni podatki za:

- sprejemanje podatkov,
- potrebo obdelave,
- prenos podatkov.

V prvem primeru nosilca kreira človeška roka v obliki, ki jo računalnik sprejema: npr. luknjana kartica, ki se luknja s »pisalnim strojem«, imenovanim »luknjač kartic«, te kartice pa računalnik čita s pomočjo čitalca kartic. Kartice se luknjajo v kódih, katere računalnik lahko prepozna.

Podatki se shranjujejo na naslednjih nosilcih: na kartici, traku, disku ali magnetnem dobošu. Iz takšnih nosilcev človek ne more direktno čitati, računalnik pa ima naprave, ki čitajo in pišejo za vsak navedeni medij.

Običajni support, na katerega računalnik preko svojih organov (printer ali teleprinter) prenaša informacije, je papir. Informacije so kódirane v latinici, številke so arabske, tako da vse to lahko človek čita.

Pomembno je:

- da so podatki na nosilcu kódirani,
- nosilec (support) in kódi morata biti kompatibilna z organi za čitanje, pri obdelavi,
- kódi mora biti poznan.

KONFIGURACIJA ELEKTRONSKIH RAČUNALNIKOV je spisek delov, ki sestavljajo hardware enega določenega sistema za obdelavo podatkov. Konfiguracija sistema se lahko prikaže s simboli, ki jih predpiše E. C. M. A.: European Computer Manufacturers Association.

Minimalna konfiguracija enega sistema za obdelavo podatkov je sestavljena od:

- organov za vnašanje podatkov,
- organov za obdelavo,
- organov za prenos rezultatov.

Elektronski računalnik, kakor tudi človek, je subjekt dela pri obdelavi. Na zahtevo človeka računalnik obdeluje podatke in daje rezultate.

Tako kot ima človek organe za sprejemanje podatkov (oči, kožo, nos), za njihovo obdelavo (možgane) in za prenašanje rezultatov (usta, roke, »papir-svinčnik«), tako ima tudi računalnik naprave za sprejemanje podatkov (čitalec kartic), za njihovo obdelavo (centralna enota), za sporočanje rezultatov (tiskalec), za zapisovanje podatkov, ki se uporabljajo kasneje (magnetni trak in disk, vhodni in izhodni organi).

Support (nosilec) je sredstvo, kateremu se dajejo podatki shraniti ali da jih prenaša. Podatki na supportu so izraženi v obliki kódoval.

Čitalec in luknjač kartic uporabljata preluknjano kartico kot support; tiskalec in teleprinter uporabljata papir; enota magnetnega traku ali diska uporabljata magnetni trak ali disk; videoterminal, kot nosilec, pa ima katodni ekran.

Centralna enota in vhodni (ali izhodni periferiji) sestavljajo HARDWARE sistem za obdelavo podatkov.

Papir, katodni ekran in magnetni doboš so nosilci; Braillova abeceda in grška abeceda so kódi.

Nosilci in kódi morajo biti kompatibilni z ORGANI za čitanje, katere ima sistem.

Centralna enota je sestavljena iz:

- Memorija, ki:**
  - čuva programe za obdelavo,
  - čuva podatke, medrezultate in finalne rezultate (vse do njihove uporabe).

- Enote upravljanja, ki:**
  - upravlja aktivnost raznih organov centralne enote,
  - interpretira programske instrukcije in jih prenaša in organe, ki jih izvršujejo.

- Aritmetično-logične enote, ki:**
  - izvršujejo aritmetične in logične operacije.

- Vhodne in izhodne kontrolne enote, ki:**

- koordinira in kontrolira prenos podatkov med centralno enoto in stranskimi enotami (periferijami).

CENTRALNA ENOTA

Centralna enota (Central Unit) je organ, ki obdeluje podatke. Za obdelavo podatkov je potrebno:

1. biti usposobljen za sprejem podatkov,
2. znati shraniti podatke za obdelavo,
3. imeti »program« obdelave,
4. biti sposoben izvršiti zahtevane obdelave,
5. biti v stanju, da rezultate izrazimo.

Glede na to mora centralna enota imeti naslednje organe:

- support za memoriranje programa in podatkov za obdelavo (memorija centralne enote);
- upravno enoto, ki interpretira in lansira izvrševanje poedi- (Nadaljevanje na 14. strani)

Elektronska obdelava podatkov - nujnost v sodobnem poslovanju

(Nadaljevanje s 13. strani)
nih in programskih določil in ki upravlja z aktivnostjo raznih organov centralne enote;

— aritmetično-logično enoto, katera lahko izvrši celo vrsto operacij: logičnih in aritmetičnih;

— vhodno-izhodno kontrolno enoto, ki omogoča vez med centralno enoto in periferijo.

Nadalje bi lahko beseda še tekla o vlogi memorije in njeni strukturi, kontroli neparosti, binarnem prikazu znakov v memoriji, kódih podrobneje itd.

Vendar se tokrat in na tem mestu v te podrobnosti ne bi spuščali. Zaenkrat je torej najpomembnejše za nas, da je računalnik stroj, ki mu diktira človek in na osnovi programov, ki jih določa človek in podatkov, lahko kar v najkrajšem času dobimo zelene rezultate.

Za vse to pa v prvi vrsti potrebujemo računalnik in vzporedno dobre kadre, dobro organizacijo v podjetju.

Z uvedbo računalnika mislijo nekateri, da bi odpadlo nekaj zaposlenih, ki so prej delali na določenem področju, ki ga bo v prihodnje obdeloval računalnik. Pa največkrat ni tako. Ljudje morajo ostati, saj je nujno sistematično zbirati podatke. Le sistematično urejeni podatki so lahko koristni za računalnik. Prednost je le v tem, da takoj po zbranih podatkih že lahko dobimo rezultate. Prednost je torej v tem, da imamo možnost mnogo hitreje obdelave podatkov in tako tisti, ki te podatke koristijo, jih lahko dobe ob vsakem času kar najhitreje.

Večkrat se postavlja tudi vprašanje rentabilnosti takšnega stroja. Stroj je v vsakem pogledu rentabilen, posebno če je polno izkoriščen.

Obdelal bom samo površno primer elektronske obdelave obračunavanja osebnih dohodkov.

Ko smo v računalnik dali določen program, na osnovi katerega bo računalnik namesto nas obračunaval osebne dohodke, moramo vsekakor za vsakega posameznega delavca za vsak mesec zbrati na posebno računalniško prirejeni kartici vse podatke. V memoriji računalnika imamo na primer že vnesene vse delavce (vsak delavec ima svojo šifro) z vsemi osnovnimi podatki (npr. številno točko, dodatek na leta, nočni dodatek, krediti itd.), potem na kartici (zbirni za določen mesec) vpišemo še vse potrebne podatke (katere moramo poznati tudi pri »peš« obračunavanju), vse to prenesemo na kartice (z luknjanjem) in ko imamo vse to, preneseno na te kartice, potem lahko pričnemo na osnovi programa, ki smo ga dali računalniku, z obračunavanjem. Če smo tako programirali, potem npr. med drugim iz računalnika v nekaj minutah dobimo za vse delavce: kuverto z vpisanimi vsemi podatki (enako kot ročno), zbir osebnih dohodkov za mesec in kumulativo (neto, bruto, prispevki odtegljaji itd.), izplačilno listo za celotno podjetje, za posamezne TOZD, obračun OD po kvalifikacijah, po delovnih enotah itd. Skratka dobimo to, kar smo s programom od računalnika zahtevali.

Dejali smo, da si računalnik lahko preko memorije zapomni

podatke. Tako nam recimo na koncu leta že takoj izpiše za vse delavce po želenem vrstnem redu skupni zaslužek, povprečni zaslužek, skupne boleznine, dopuste itd. Skratka tu je mnogo možnosti. Dobili bomo seveda le tisto, kar bomo od računalnika na osnovi programa in vloženi podatkov zahtevali. Tu smo vsekakor pridobili na času in nazadnje na kvaliteti dela, ker lahko v najminimalnejšem času dobimo rezultate, ki bi bili drugače sploh realno nedosegljivi zaradi preobsežnosti dela.

V drugem primeru, samo na kratko, kaj bi dobili, če bi z računalnikom vodili (kar je za naše razmere izredno pomembno) vse izdelke od oblikovalca do trga.

V vsakem trenutku bi imeli

npr. zalogo po artiklih, skupinah, kumulativno, fakture, odpadla bi kartoteka saldakontov, podatke o vseh kupcih; kaj smo jim izdobračili, koliko so še dolžni itd. V sklopu tega bi lahko izdelovali kalkulacije, računalnik bi nas opozarjal, če lastna cena pokriva prodajno itd.

Posebno prav bi tak računalnik prišel seveda še sedaj, ko bo treba določene stvari obračunavati po posameznih TOZD.

Sicer pa dovolj o tem, saj vemo, da smo konkretno pri nas še zelo daleč od tega, ker v prvi vrsti nismo organizacijsko utrjeni in urejeni, kajti računalnik ne pozna anarhije (npr. imeli smo primere, ko smo v dnevnih poročilih izkazovali v nekaterih primerih negativno zalogo nekaterih izdelkov itd.).

Ta članek, čeprav ni najstrokovnejše napisan, naj bo samo v premislek tistim, ki bi se morali zavedati in se v prihodnje bodo tudi morali, da je za dobro poslovanje pomemben činitelj tudi dobra organizacija, urejena dokumentacija in nenazadnje tudi sem spada obdelava podatkov z računalniki.

Če dva poslušata uvodni tečaj v računalništvo še to ne pomeni, da že imamo kadre, za takšen pristop morajo biti v prvi vrsti vodilni kadri.

Za računalniško obdelavo podatkov v našem podjetju bo poleg vzgoje kadrov (ki je specifična) potrebno vzporedno še marsikaj storiti, to pa zahteva več let trdega in prizadevnega dela.

Janez Strgaršek

Šolanje v vojaških šolah

Pogoji natečaja:

Natečaja se lahko udeležijo moški kandidati, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

a) SPLOŠNI POGOJI:

- da so redni učenci VIII. razreda osemletne šole
- da so končali VII. razred najmanj z dobrim uspehom in da v matematiki, fiziki in kemiji nimajo slabše ocene od dobro
- da se vzorno vedejo
- da so rojeni 1958. leta ali kasneje
- da so zdravi in sposobni, kar bo potrdila pristojna zdravniška komisija
- da niso sodno kaznovani
- da niso v kazenskem postopku
- da imajo priporočilo občinskega organa uprave za narodno obrambo
- da imajo soglasje staršev
- skrbnikov.

b) POSEBNI POGOJI:

- v srednje vojaške šole se lahko vpišejo tudi učenci, rojeni 1957. leta, ki so končali osemletno šolo, in sicer VIII. razred najmanj z dobrim uspehom ter imeli v matematiki, fiziki in kemiji najmanj oceno dobro
- v Vojaški internat v Ljubljani se lahko vpišejo kandidati z območja SR Slovenije, in sicer učenci 1., 2. in 3. razreda gimnazije, ki so prejšnji razred končali najmanj z dobrim uspehom in niso imeli v matematiki, fiziki in kemiji slabše ocene od dobro. Učenci 1. razreda ne smejo biti starejši od 16 let, učenci ostalih razredov pa ne smejo biti starejši kot za toliko let, kolikor razredov so končali.

V prošnji navedite gimnazijo, internat oziroma srednjo šolo, na katero se želite vpisati.

Prošnji priložite:

- potrjen prepis izpiska iz matične rojstne knjige
- potrjeno potrdilo ali prepis spričevala z ocenami po predmetih za dva predhodna razreda osemletne šole.

Učenci I., II. in III. razreda z območja SR Slovenije, ki se želijo vpisati v Vojaški internat v Ljubljani, naj prošnji, poleg izpiska iz rojstne matične knjige, priložijo potrjen prepis spričevala

la za dva predhodna razreda in potrdilo, da so redni učenci razreda, ki ga obiskujejo.

SOLANJE, PRAVICE IN OBVEZNOSTI UČENCEV TER GOJENCEV

Pouk se bo začel 1. septembra 1974. leta in bo trajal 4 leta. Med šolanjem bodo učenci in gojenci stanovali v internatu in imeli na stroške finančnega načrta Zveznega sekretariata za narodno obrambo pravico do: stanovanja, hrane, obleke, obutve, šolskih potrebščin, učbenikov, zdravstvenega varstva, denarnega nadomestila za stroške prevoza za odhod domov in vrnitev v polletnih in letnih šolskih počitnicah ter do mesečnih denarnih prejemkov.

Učenci, sprejeti v Vojaški internat v Zagrebu, bodo obiskovali pouk v gimnazijah v Zagrebu, učenci sprejeti v Vojaški internat v Ljubljani, pa bodo obiskovali pouk v gimnazijah v Ljubljani.

Vpis učencev v gimnazijo v Zagrebu oziroma v Ljubljani bo opravil organ Zveznega sekretariata za narodno obrambo.

Učenci Letalske gimnazije »Maršal Tito« morajo med šolanjem v gimnaziji, poleg rednega programa, po programu jadriranja — letenja obvezno leteti z jadrnimi letali in motornimi letali z dvojnimi upravljanjem, po končani gimnaziji pa nadaljevati šolanje na Letalski vojaški akademiji.

Učenci Vojaške gimnazije »Bratstvo i jedinstvo« in Vojaškega internata v Zagrebu in Ljubljani nadaljujejo po končani gimnaziji šolanje na Vojaški akademiji kopenske vojske, če pa bo to potrebno, tudi na drugih vojaških akademijah.

Po končanem šolanju na akademiji bodo učenci prevedeni v čin aktivnega podporočnika ustreznega roda — službe in bodo morali obvezno ostati v aktivni službi v Jugoslovanski ljudski armadi najmanj 8 let. Gojenci srednjih vojaških šol bodo po končanem šolanju prevedeni v čin aktivnega vodnika ustreznega roda — službe in bodo morali obvezno ostati v aktivni vojaški službi najmanj 8 let.

(Konec na 15. strani)

Izbira poklica je zlasti za fante zelo velik in odločilen korak v življenju. Današnji razvoj družbe, posebno tehnike in elektronike je odprl toliko novih delovnih mest, da v nekaterih poklicih občutno primanjkuje strokovnjakov, medtem ko je na drugi strani že preveč strokovnjakov določenih vrst, tako da nekateri po končanem šolanju težko dobe primerne zaposlitve.

V želji, da pomagamo vaši in sinovi odločitvi glede nadaljnega šolanja posredujemo nekatere možnosti šolanja v vojaških šolah. Že v začetku poudarjamo, da vse stroške šolanja v vojaških šolah zagotavlja družba, torej so starši ali skrbniki razbremenjeni velikih stroškov.

Za pripravo in šolanje svojih strokovnjakov JLA je Zvezni sekretariat za narodno obrambo, oziroma uprava za kadrovske zadeve razpisala natečaj s katerim vas na kratko seznanjamo.

NATEČAJ

za sprejem civilnih oseb za učence in gojence vojaških šol ter internatov v letu 1974, in sicer:

1. ZA UČENCE VOJAŠKIH GIMNAZIJ IN INTERNATOV

- Letalske gimnazije »Maršal Tito« — Mostar
- Vojaške gimnazije »Bratstvo i jedinstvo« — Beograd
- Vojaškega internata v Zagrebu (samo z območja SR Hrvatske)
- Vojaškega internata v Ljubljani (samo z območja SR Slovenije).

2. ZA GOJENCE SREDNJIH VOJAŠKIH ŠOL

- Srednje vojaške šole kopenske vojske — Sarajevo — smer: (pehota, topništvo, oklepne enote, inženirija in protiletalska obramba)
- Srednje tehniške vojaške šole kopenske vojske — Zagreb — smer: zveze, ABH — obramba, prometna in tehniška smer)
- Letalske tehniške šole — Rajlovac pri Sarajevu (oddelek: strojnotehniški, elektrotehniški, elektronskotehniški in telekomunikacije)
- Mornariške srednje tehniške šole — Pula.

Telesna kultura dobiva svoje mesto v naši družbi

V novembru preteklega leta je bila v Hrastniku ustanovna skupščina temeljne telesno-kulturne skupnosti (v nadaljevanju TTKS) občine. Tako se tudi v to zvrst dejavnosti občanov uvaja samoupravni način dela. TTKS je izvolila svojega predsednika, 9-članski izvršni odbor, v svojem sestavu pa bo za normalno delo imela tudi 6 komisij. TTKS vključuje v naši občini 20 društev in klubov.

Glede na to, da verjetno širok krog občanov zanima, kakšne načrte, probleme in sploh kakšno bo njeno delovanje, smo se pogovarjali s predsednikom izvršnega odbora TTKS ing. Perarjem Marjanom.

Kaj je šport v Hrastniku z ustanovitvijo TTKS pridobil?

Danes je na to še težko konkretno odgovoriti. Na osnovi programa TTKS bi morale biti pridobitve vsekakor velike. Predvsem želimo, da bi šport v Hrastniku izšel iz ozkih klubskih teženj, iz ozkih želja, da se ne bi v klubih več dajala vsa teža dela samo na peščico tekmovalcev.

Želimo, da bi telesna kultura v Hrastniku bila res to, zato bo treba več poudarka dati šolskemu športnemu društvu, to je vzgoji v otroških letih, na tem področju povečati aktivnost čim širšega kroga občanov, omogočiti občanom, da gojijo rekreativno dejavnost v takšnih oblikah, ki ustrezajo njihovi starosti in delovnim pogojem.

Na zadnjem mestu bo šele vrhunski tekmovalni šport, kategera vsekakor ne bomo zanemarjali, saj se zavedamo, da brez kvalitete tudi ni množičnosti.

Kakšen je osnovni program TTKS za leto 1974?

Razdeljen je na tri področja: množično telesno kulturo, rekreacijo in tekmovalni šport.

V okviru množičnosti bomo dali poudarka tistim društvom, ki dejansko gojijo množičnost (ŠSD, taborniki, planinci, TVD Partizan). Rekreacija je bila z redkimi izjemami v zadnjem času zapostavljena. Temu bo treba dati več poudarka, to pa je dolgoročna politika. Najprej bo treba vzgojiti večji krog vadiatelj-rekreatorjev, šele potem bomo lahko uvedli sistematično rekreativno vadbo.

V okviru tekmovalnih športov se bomo morali odločiti, do katerega nivoja lahko prispejo določene panoge v Hrastniku. Dana bo možnost vsakomur, da tekmuje v najosnovnejši ligi, v vsako višje tekmovanje pa naj gredo res najboljši, ki imajo resnične možnosti za doseganje boljših rezultatov. Osnovna tekmovalna enota naj bi bila občina in nadalje medobčinska tekmovanja, od tu dalje pa naj bi se pričel kvaliteten šport.

Klubi so TTKS že predali svoje delovne in finančne programe. Ali so le-ti realni in sprejemljivi v okviru možnosti?

Predračuni so daleč izven realnih možnosti, saj je zahtevke klubov po sredstvih za leto 1974 nad 1.700.000 din. Programi pa so sicer realno zastavljeni in tudi realno ocenjeni. Take dejavnosti pa v Hrastniku v letu 1974 ne bomo mogli plačati, saj

bo na voljo le okrog 800.000 din, kar je približna polovica zahtev. Vsekakor pa je to velik napredek od razmer v preteklih letih. Delati pa bo pač potrebno v okviru možnosti.

Nekateri klubi so v preteklih letih tarnali, da je financiranje neurejeno. Kako bo v prihodnje?

V preteklosti je bilo financiranje res precej centralistično. Klubi so dotacije črpali nekontrolirano. O tem smo se opredelili že na ustanovni skupščini TTKS in sicer tako, da bo TTKS vodila centralno blagajno, iz katere bodo klubi kontrolirano črpali sredstva v okviru svojih programov in dejavnosti. Strokovni sekretar bo ocenjeval vrednost posameznega tekmovalja in tako kontroliral porabo sredstev. Za centralno blagajno so zainteresirani klubi sami, kar je razveseljivo in na ta način bi 800.000 din moralo zadostovati za naše potrebe v letu 1974.

Specifične naloge TTKS?

Dokončno se moramo formirati. Izvesti podpis samoupravnega sporazuma o financiranju za prihodnja 4 leta. Nadalje si moramo urediti strokovno službo, organizirati vseh 6 komisij. Želimo si torej zastaviti letos osnovni koncept dela in ga v naslednjih letih tudi realizirati.

Kaj menite o padcu kvalitete in kvantitete športne dejavnosti v preteklem obdobju v Hrastniku? Kako tako stanje izboljšati?

Kvaliteta je res sicer nekoliko padla, vendar je še zmeraj zadovoljiva za naše razmere. Mislim pa, da kvantiteta ni upadla. Kvaliteta upada ciklično, zaradi menjav generacij, klubi pa tudi premalo skrbje za vzgojo svojega pomladka.

V Hrastniku primanjkuje vodstvenih in strokovnih kadrov. Kako v doglednem času ublažiti ta perei problem?

Temu je kriva razdrobljenost klubov na precejšnje število, kar zahteva velik aparat ljudi, tako strokovnih kot vodstvenih. To je v naši občini resničen problem. Delo teh ljudi je bilo v zadnjih letih povsem podcenjeno, to delo je bilo najmanj vredno in so se nekateri manj upornejši raje umaknili na druga področja dela v svojem prostem času.

Svojo vlogo ima tu tudi honoriranje.

Odpraviti problem pomanjkanja teh kadrov je dolgoročna naloga. Najprej moramo ugotoviti, kaj imamo, nadalje poskušati aktivirati tiste, ki so že delali na tem področju in na koncu bo vsekakor potrebno izdelati pravilnik, koliko sredstev lahko določen trener prejme za svoje delo.

Ali namerava TTKS v Hrastniku sprožiti kakšne integracijske procese?

To je v Hrastniku velik problem. Kljub temu tega v programu nismo izpustili. Normalno bi bilo, da bi se vsi klubi združili v eno matično društvo s sekcijami, ali eventualno dva. Zaradi specifičnosti Hrastnika bosta verjetno morala biti dva. Ali integrirati po panogah, ali po

teritorialni razdelitvi, to je odprto vprašanje. IO bo izdelal program. S tem bi združili tudi kadre, katerih pomanjkanje čuti mo vsi.

Kaj menite o delu šolskega športnega društva?

To društvo se je izredno hitro razraslo v močan kolektiv, ki danes združuje okrog 400 mladih športnikov. Društvo daje pomladek klubom, leti pa so s ŠSD premalo povezani, tako da nekateri talenti še vedno ostajajo neizkoriščeni, kljub temu da v marsikaterem klubu tarnajo, da nimajo pomladka, kar pa je samo neiznajdljivost vodilnih ljudi v takšnih klubih.

V Hrastniku se kaže problem dela športnikov v zimskem času. Telovadnica je prezasedena, poleg tega pa je potrebna še temeljitega popravila. Kaj menite o tem?

Poleg redne telesne vzgoje učencev osnovne šole koristijo to telovadnico tudi nekateri športniki iz klubov. Telovadnica je dejansko v izredno slabem stanju in jo bo nujno treba takoj popraviti. Da bi se stanje izboljšalo, pa v danih razmerah večje rešitve ne vidim v doglednem času. Želje po novi hali bodo vsaj za nekaj let verjetno ostale samo še želje, čeprav trdim, da glede na naše klimatske razmere, tendenco razvoja malih športov, bi tak objekt nujno potrebovali. TTKS bo imela na razpolago v prihodnjih letih le minimalna sredstva za vzdrževanje že obstoječih objektov (stadion na Logu, Partizan in druga manjša popravila), kaj več od teh sredstev, ki se jih naj bi v štirih letih zbralo okrog 600.000, ne bo moč pričakovati.

Ali TTKS namerava v okviru tekmovalnega športa podvzeti kakšne posebne mere, da bi občani Hrastnika lahko gledali kvalitetnejše prireditve?

Posebne forsiranja ne bo. Nikomur ne bo prepovedano, da s prizadevnostjo doseže kvaliteto, odločno smo pa proti umetnemu vzdrževanju kvalitete (nabavi igralcev ipd.) S svojimi tekmovalci lahko dosežemo rang republiške lige, ali posamezniki celo zvezni rang, kar pa je po mojem mnenju za Hrastnik dovolj v danih razmerah.

Vaše osebno mnenje o hrastniškem športu?

Kljub temu, da je šport kvaliteto v Hrastniku nekoliko padel, menim da smo sposobni doseči več, da je ta stagnacija trenutna in da lahko v naslednjih letih pričakujemo izboljšanje. Šport med Hrastničani še vedno živi, omogočiti pa moramo najširšemu krogu ljudi, da se bodo ukvarjali s telesno kulturo. Zato bomo več pozornosti posvetili trim športu, izdelali bomo še letos trim kabinet, trim stezo na Dolu, omogočili bomo rekreativno vadbo. Možnosti za aktivnost bo dovolj, vprašanje pa je, če bomo znali na primeren način pridobiti ljudi, da se bodo teh ugodnosti posluževali.

Takšno je torej stanje. Odgovori predsednika izvršnega odbora TTKS so sicer v precejšnji meri premalo konkretni, upati pa je, da bo TTKS na osnovi samoupravnih odnosov resničen preobrat v hrastniškem športu in ne samo glede financiranja, temveč tudi na nivoju odnosov in drugih problemov.

Pogovor zabeležil
Strgaršek Janez

DS - TOZD VI. o letovanju v počitniških domovih

Dosedaj so zaposleni poravnali znesek za dopuste v več mesečnih obrokih, v dosti primerih pa tudi po končanem letovanju. Zaradi tega ni bilo mogoče pravočasno poravnati računov za nabavljeno blago. Zato se predlaga, da bi se pobirale akontacije za letovanje in da bi imel že pred nastopom dopusta vsak član poravnani račun v celoti. S tem bi lahko krili vse stroške in obveznosti med sezono. V zvezi s tem sprejema DS TOZD VI. naslednji zaključek:

Vsi, ki bi želeli letovati v naših počitniških domovih v Bohinju ali

v Portorožu, lahko od 1. 3. 1974 dalje vplačujejo akontacijo za letovanje, enkratno najmanj 100 din pri TOZD VI. menza in počitniški domovi. Vsi zainteresirani bodo morali imeti pred nastopom dopusta stroške v celoti poravnane. V kolikor vplačnik ne bi hotel ali mogel letovati v domovih kolektiva Steklarne Hrastnik, se mu bo že vplačani znesek v celoti vrnil.

Prosimo, da člani kolektiva z razumevanjem sprejmejo ta sklep na znanje.

r. r.

Šolanje v vojaških šolah

(Nadaljevanje s 14. strani)

Medsebojne obveznosti učencev — gojencev in Zveznega sekretariata za narodno obrambo bodo urejene s pismeno pogodbo.

Natečaj velja do 15. februarja 1974. leta.

Komisije za izbiro učencev in gojencev bodo obvestile kandi-

date o rešitvi prošenj najkasneje do konca maja 1974. leta.

Druga pojasnila o natečaju lahko dobite pri občinskem organu uprave za narodno obrambo.

ODDELEK ZA NARODNO
OBRAMBO
SKUPŠČINE OBCINE
HRASTNIK

NEKAJ O DEJAVNOSTI SGP HRASTNIK

Domače gradbeno podjetje je preteklo 1973. leto kljub najrazličnejšim problemom zaključilo razmeroma ugodno. Gradilo je doma in zunaj Hrastnika. Da omenimo le nekatere dokončane objekte:

— 30 stanovanj za borce in upokojence na Logu;

— 12-stanovanjski blok v Rimskih Toplicah;

— 24-stanovanjski blok v Radečah;

— vzgojno-varstveno ustanovo na Dolu pri Hrastniku.

Delavci gradbenega podjetja so zlasti ponosni na nov šolski objekt na Logu, ki je bil predan svojemu namenu za dan republike in ki je po oceni vseh, ki so ga videli, zgrajen zares solidno in z občutkom za lepoto.

Posebno priznanje zasluži ta mladi kolektiv (letos v marcu bo praznoval 15-letnico svojega obstoja) za smelo odločitev, da je prevzel gradnjo zelo zahtevnega gradbenega objekta — restavracije pri gornji postaji kaninske žičnice.

Mnogi Hrastničani ne vedo, da je to gradbišče v pogorju nad Bovcem v višini 2.220 m v neposredni bližini jugoslovansko-italijanske meje in je, kot kaže, najvišje gradbišče v Jugoslaviji. Marsikdo, ki se bo letos ali v prihodnje popeljal s to skoraj 6 km dolgo žičnico iz Bovca do gornje postaje, se bo mogoče zamislil: kdo, kako in pod kakšnimi pogoji je le gradil ta objekt.

Za tekoče 1974. leto ima ta, danes preko 400-članski kolektiv v pretežni večini že zagotovljena dela, in sicer:

Za gradnjo 182-stanovanjskega bloka na Logu so predpriprave izvršene. V kolikor bodo v doglednem času rešena še nekatera odprta vprašanja (odkupi), se bo lahko pristopilo k intenzivni gradnji. Obstoje realne možnosti, da bo do konca leta zgrajeno 67 stanovanj, kar bi bila zelo lepa in prijetna čestitka za 29. november za tiste, ki željno čakajo na svoj dom.

Na Dolu pri Hrastniku bo v poletju končan 22-stanovanjski

blok. Stavba je pod streho. V tem bloku se opravljajo inštalacijska dela. Izven Hrastnika gradi podjetje v Radečah 24-stanovanjski blok, v Črnučah pa 4 bloke po 26 stanovanj.

Poleg gradnje stanovanj delamo na novem otroškem vrtcu v Laškem. Na Kaninu ali točneje pod vrhom Prestreljenika (2.499 m), pa podjetje nadaljuje z notranjimi deli, v Trbovljah pa livarno za IBT-ELIT.

V TKI Hrastnik so v teku zaključna dela pri hali, ki bo služila za izdelavo kozmetičnih preparatov.

Za potrebe Steklarne Hrastnik opravlja kolektiv SGP Hrastnik že mnogo let vsa gradbena dela. Trenutno sodeluje pri delih pri podaljšku glavne industrijske hale.

Zanimivo je, da si je gradbeno podjetje, o katerem je govora v tem članku, znalo pravočasno poiskati sodelavce na raznih področjih in krajih tudi izven Hrastnika in celo republike. Danes na primer že tesno sodeluje z »GIK Ramiz Sadik« (gradbeno industrijski kombinat) iz Prištine, predvsem z obrtniški in inštalacijskimi deli. Tu je zaključenih del za 18.000.000 din. Pomniti velja, da je podjetje razvilo to vrsto dejavnosti v zadnjih dveh letih.

Na gradbišču hitre ceste Hoče — Levec izvaja v tesnem sodelovanju z obratom RGD (rudarsko gradbena dejavnost) Zasavskih premogovnikov za firmo RUDIS — I. ČO. RI (italijanska firma) kompletna armaturna dela za vodne cevi v predoru ter betonerska dela. Na tem področju vodstvo gradbenega podjetja predvideva v prihodnje še tesnejše sodelovanje.

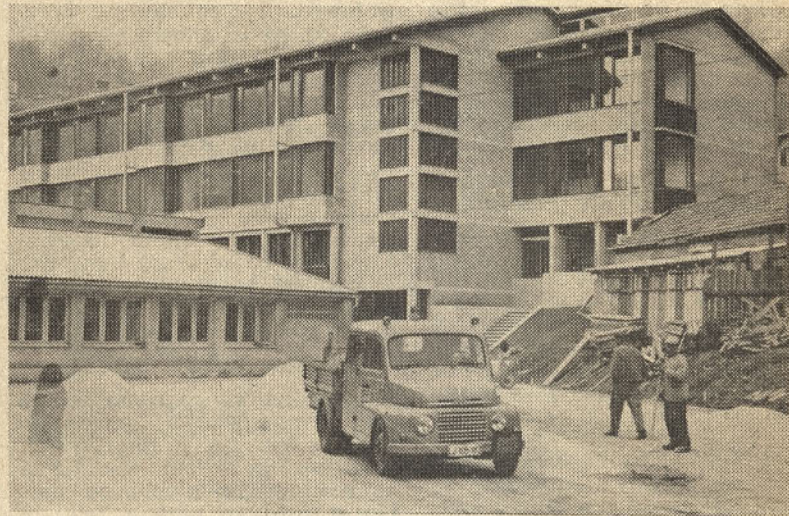
Zelo redki Hrastničani poznajo novo dejavnost v podjetju, tj. inženiring s projektivo 13 delavcev, ki je bila formirana 1. 1. 1973 in je s svojima skupinama v Ljubljani in Prištini že ustvarila preko 5.000.000 din realizacije. Mislim, da ni neskrupno omeniti, da je tik pred podpisom pogodba za izdelavo glavnih projektov tehnične fakultete v

Prištini, in sicer v sodelovanju s prizanim strokovnjakom profesorjem dipl. ing. arh. Edom RAVNIKARJEM.

Poleg navedene dejavnosti podjetje zelo tesno sodeluje še z gradbenim podjetjem »Temelj« Črnuče, gradbenim podjetjem »Posočje« iz Tolmina, celjsko »Obnovo« in še z nekaterimi. Z vsemi temi je našlo skupen jezik na osnovi popolne enakopravnosti in zato tudi rezultati pri dosedanjem delu niso izostali.

Vodstvo podjetja kot tudi celotni kolektiv se je v preteklosti trudil, da svoje obveznosti do investitorjev, ki so mu doslej zapali izgradnjo najrazličnejših objektov, čim bolj vestno izpolni. To bo tudi v prihodnje njegova prvenstvena skrb.

A. D.

Novi trakt šole narodnega heroja Rajka v Hrastniku

Razpis

TOZD 6 — Menza in počitniški domovi
Steklarne Hrastnik

razpisuje prosta delovna mesta za določen čas (od 1. 6. do 15. 9. 1974) in to:

ZA POČITNIŠKI DOM PORTOROŽ:

1. Kuharica	— 1
2. Kuhinjska pomočnica	— 2
3. Servirka	— 2
4. Pomivalka	— 1
5. Sobarica	— 1

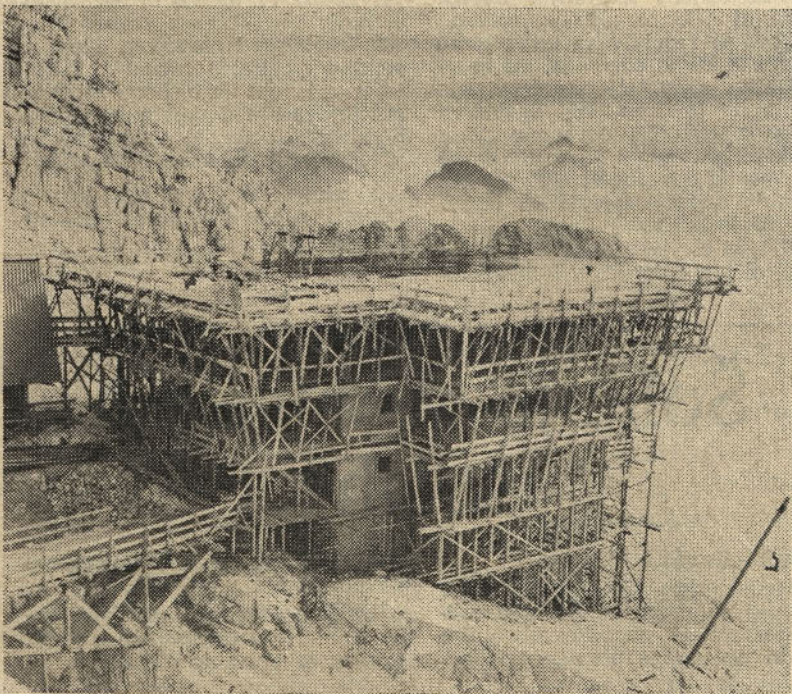
ZA POČITNIŠKI DOM BOHINJ:

1. Kuhinjska pomočnica — servirka	— 1
2. Sobarica — pomivalka	— 1

Če imate veselje do kuhinjskega dela ali gostinstva, nam pošljite prijavo s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela na naš naslov.

TOZD 6 — MENZA IN POČITNIŠKI DOMOVI STEKLARNE HRASTNIK

Obveščamo vse člane kolektiva, interesente za letovanje v Počitniškem domu v Portorožu ali Bohinju, da lahko od 1. 3. 1974 dalje vplačujejo akontacije za letovanje (enkratno najmanj 100 din) pri TOZD 6 — Menza in počitniški domovi. Istočasno še pripominjamo, da bodo morali (po sklepu del. skupnosti) vsi dopustniki, ki bodo svoj dopust koristili v naših počitniških domovih, pred nastopom letovanja imeti stroške v celoti poravnane. V kolikor pa bi se vplačnik akontacij pozneje premislil, oziroma da ne bi mogel letovati v naših počitniških domovih, se mu bo že vplačani znesek v celoti vrnil.

Gradnja restavracije pri gornji postaji kaninske žičnice na višini 2220 metrov

Obrazložitev programa o izhodiščih, osnovah in merilih za financiranje pokojninskega in invalidskega zavarovanja v letu 1974

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji izplačuje v letu 1973 pokojnine 190.000 upokojencem.

Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja so skoraj v celoti določene z zveznim zakonom o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in republiškim zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Statut skupnosti te pravice le konkretizira. Po finančnem učinku gledano povzročajo 99 % vseh izdatkov pravice, ki jih daje zvezni zakon.

V letu 1973 bo skupnost za kritje vseh pravic in z njimi povezanih stroškov porabila 3.708 milijonov novih dinarjev in izplačala pokojnine uživalcem v povprečni višini 1.335 din. Čeprav je poprečni osebni dohodek zaposlenih v SR Sloveniji za 16 % višji od tistega, ki velja za SFRJ, so starostne pokojnine v SR Sloveniji nižje od poprečnih jugoslovanskih. Vendar še te le s težavo izplačujemo, saj mora skupnost že tri leta poslovati z dohodki, ki so nižji kot izdatki. Zato je v oktobru 1973 porabila vse rezerve, nima več lastnih obratnih sredstev in se pokojnine izplačujejo izključno iz bančnih kreditov. Na ta način odvzema skupnost gospodarstvu vsak mesec nekaj sto milijonov novih dinarjev kreditnih sredstev; v oktobru je znašal kredit 330 milijonov dinarjev.

Ker bo v zadnjih treh mesecih leta 1973 veljala stopnja prispevka zavarovancev 14,7 %, bo mogoče oblikovati obratna sredstva v taki višini, da bi lahko za januar prihodnjega leta izplačevali pokojnine ob znatno manjšem bančnem kreditu.

V naši republici pride na 3,4 aktivne zavarovance en upokojenec. V podobnem položaju je še Hrvatska, ki pa ima bistveno večje prispevne stopnje.

Z dohodki pokojninskega in invalidskega zavarovanja v letu 1974 je treba zagotoviti:

- kritje tekočih obveznosti v skladu s predpisi;
- kritje primanjkljaja iz leta 1973;
- dopolnitev poslovne rezerve za obratna sredstva, da bo zagotovljeno redno izplačevanje dajatev le ob delnem najemanju bančnih kreditov.

OCENA OBVEZNOSTI IN NJIHOVEGA KRITJA TER IZRACUN POTREBNIH PRISPEVNIH STOPENJ ZA LETO 1974

(Po izhodiščih zavoda SRS za planiranje in usklajeno na koordinacijah IS. Izračunano po sestanku predstavnikov podpisnic družbenega dogovora 9. 11. 1973.)

OCENA REALIZACIJE IZDATKOV V LETU 1973

— denarne dajatve I—IX	2.282,0	
— povečanje števila upokojencev X.—XII. ocena: $1110 \times 1335 \times 3$ (4,2 % prirast)	4,5	
— denarne dajatve X.—XII. brez povečanja števila upokojencev (IX = $259 \times 3,1$)	3.083,5	797,0
— prispevki 14,48 od denarnih dajatev		446,5
— prispev. za rekreacijo upokojencev		46,1
— rehabilitacija		70,4
— stroški za izvajanje		61,8
Skupaj izdatki:		3.708,3

OCENE REALIZACIJE DOHODKOV ZA LETO 1973

— pod predpostavko, da se bo masa OD v letu 1973 povečala za 20 % (23.184) v primerjavi z letom 1972 in da bo sklad realiziral prispevek zavarovancev v obdobju I.—IX. po stopnji 12,7 % in za čas X.—XII. po stopnji 14,7 %, bo znašal prispevek zavarovancev	3.107,7
— prispevek za nesreče pri delu in za zavarovalno dobo s povečanjem	96,6
— povračila republike in federacije	471,0
— drugi dohodki	10,2
Skupaj dohodki	3.685,8
Skupaj izdatki	3.708,3
— predvideni deficit v letu 1973	— 22,5

OCENA TEKOČIH OBVEZNOSTI ZA LETO 1974

— denarne dajatve v letu 1973	3.083,5
— denarne dajatve za povečanje števila upokojencev za 4,3 % ($3.083 \times 4,3/100$)	132,6
— valorizacija za 16,3	502,6
— alikvotni del pokojnin (za upokojene delavce, ki so delali v SRS, pokojnino pa so prejeli v eni od drugih republik)	45,0
Skupaj denarne dajatve	3.763,7
— prispevki 15,17 od denarnih dajatev $8,92 + 4,0 + 1,85 + 0,4$	571,7
— prispevek za rekreacijo upokojencev (povečanje za 20,6 %)	55,6
— rehabilitacija (135 %)	95,0
— stroški izvajanja (izvajanje 120 %, obresti 306 %)	73,1
Skupaj	4.559,0

SKUPNE OBVEZNOSTI SKLADA ZA LETO 1974

— tekoče obveznosti	4.559,0
— kritje primanjkljaja iz leta 1973	22,5
— dopolnitev poslovne rezerve za obratna sredstva	152,9
Skupaj obveznosti	4.734,4

DOHODKI

— prispevek za primer nesreče pri delu po stopnji 0,72 v letu 1974	198,2
— prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem po poprečni stopnji 0,26 % v letu 1974	71,6
— povračilo federacije (valorizacija 16,3 in 4,3 prirasta)	488,8
— povračilo republike (valorizacija 16,3 in 4,3 prirasta)	82,5
— alikvotni del pokojnin, ki ga dobimo od drugih republik	17,3
— drugi dohodki	5,0
Skupaj	863,4

PRISPEVEK ZAVAROVANCEV

— predvideni bruto OD za leto 1974	27.534,4 milj.
— prisp. stopnja zavarovancev	14,06 %
Skupaj dohodki:	4.734,4

Poročilo odbora za rekreacijo in šport

V letu 1973 je bila Steklarna Hrastnik organizator tradicionalnega peterboja železarjev, gumarjev, kovinarjev in steklarjev. Zato je odbor za rekreacijo pri predsedstvu sindikata imel podaljšan mandat za 1 leto.

Pri delu odbora za rekreacijo so bili po večini vsi člani odbora aktivni. Dosegli so skoraj maksimum, kar se tiče organizacije kot tudi nastopov števila članov kolektiva.

Kljub temu da smo lahko zadovoljni z učinkom pri organiziranju delavske športnih iger kar se tiče naše sodelovanje, pa ne

moški in ženske, namizni tenis, moški, ženske in skupno, rokolet, metiški in orientacijski pohod. V preostalih panogah so bile dosežene lepe uvrstitve, tako da so dosegli prvo mesto pred Železarno Jesenice, Savo Kranj, Litostrojem in Ferralitom iz Žalca. Na peterboju je nastopilo 53 naših tekmovalcev. Če k temu prištejemo še nad trideset nastopajočih v ekshibicijskem programu brodarjev ter organizacijski odbor, je bilo pri peterboju udeleženih nad sto naših članov. V občinskem sindikalnem prvenstvu so nastopali v vseh disciplinah, razen v šahu in rokometu za moške so bili premočni zmagovalci v vseh ostalih disciplinah. V tem tekmovalstvu je nastopilo preko 120 tekmovalcev. Poleg tega so bili aktivni člani tudi pri tekmovaljih v okviru občinskega praznika ter dneva republike in dneva JLA.

Kritično pa je v poročilu omenjeno, da se ni nič naredilo glede tedenske, mesečne in letne rekreacije kot tudi rekreacije na letnem dopustu ter glede aktivnega odmora.

Nujno je, da rekreaciji delovnega človeka posvetimo več časa in sredstev. Zavedati se moramo, da je to del našega družbenega standarda, to pa vemo, da je pri nas na nizki stopnji.

Nujno je, da v kolektivu kot je naš, čimprej odpremo delovno mesto profesionalnega rekreatorja ter z njegovo pomočjo pričnemo ta problem načrtno in dolgoročno reševati.

Predlaga se tudi, da se opravlja rekreativna dejavnost in financiranje za celo podjetje skupno, ker le na ta način bo možna široka in aktivna dejavnost.

Premec

moremo biti zadovoljni z udeležbo drugih iz Hrastnika.

Na račun sodelovanja na teh tekmovaljih smo žrtvovali množičnost v našem kolektivu. Potrebno bo ponovno organizirati čim več članov kolektiva za medobratna tekmovalja, medtem ko bi v okviru občinskega sindikalnega sveta nastopili samo z eno ekipo v posamezni disciplini.

Sportniki našega kolektiva so v tekmovalstvu peterboja povsem zasluženo osvojili prvo mesto v sedmih disciplinah: streljanje

Pogovarjali smo se

FRANC VIDOVIČ —
OBRATOVODJA TOZD I

Prosim za nekaj osebnih podatkov.

Rodil sem se 25. 11. 1939 v Ptujju kot sin delavske družine, kjer sem tudi dokončal osnovno šolo. Leta 1954 sem se vpisal v poklicno steklarsko šolo v Rogiški Slatini. Po končani šoli sem

se leta 1957 zaposlil v Steklarni Hrastnik kot steklarski pomočnik. Po odsluženem kadrovskega roku sem se leta 1964 odločil za tehnično steklarsko šolo in jo leta 1968 končal. Kasneje sem absolviral še dopolnilno šolanje za vodenje obrata.

Tako v naši družbi kot celoti, tako tudi v našem podjetju, je prišlo v zadnjem času do precejšnjih sprememb. Nova ustava

je pred sprejetjem. Skupno z novo ustavo prehajamo na novo organiziranost družbeno-političnih organizacij ter ostalih institucij. Naše, kot tudi svetovno gospodarstvo stoji pred ogromnimi težavami. Že v letu 1973 je pričel upadati osebni standard. Skratka cela vrsta problemov. Zato se mi je zdelo primerno, da za to številko našega glasila poprosim za razgovor tovariša Francija Vidoviča, novoizvoljenega sekretarja ZK Steklarne.

Tovariš Vidovič, problemi, ki sem jih uvodoma naštel, zanimajo slehernega člana naše družbe, še posebno pa naše delovne organizacije.

Z novimi ustavnimi dopolnili in končno z novo ustavo prehajamo v novo kvaliteto delavske samouprave; to se pravi, neposredno odločanje na vseh nivojih našega družbeno-političnega življenja. S sprejemom ustave dejansko prehajamo v novo kvalitetnejše sistemsko delo. Od vsakega posameznika zahteva ustava, da se aktivno vključuje pri reševanju problematike, ki nas danes obdaja in katera zahteva razsojo in doslednost pri reševanju življenjskih vprašanj. Zelo težko je dajati oceno o zunanjih vplivih. Vendar vidimo, da je kriza na Bližnjem vzhodu povzročila svetovni problem pomanjkanja energije, kar je jasno zadelo tudi naše podjetje. Vsa ta povišanja cen goriv in ostalih surovin stanejo naš kolektiv približno 2 stari milijardi letno. Če pogledamo še stanje našega pravilnika za delitev osebnega dohodka, vidimo, da je še toliko slabše.

Iz prakse vemo, da se je sorazmerno majhno število delavcev izkazalo z aktivnim delom na področju družbeno-politične dejavnosti. Tudi z aktivnostjo samoupravnih organov ne moremo biti ravno zadovoljni, čeprav je zadnje čase aktivnost na tem področju malce porasla. Vemo pa, da nova ustava dopolnila zahtevajo ravno od osnovnega proizvajalca večjo aktivnost. Mišliti, da je naš delavec trenutno sposoben za večjo odgovornost in pametno ter pravilno sodelovati pri tako pomembnih vprašanjih?

Težko je govoriti o sposobnostih posameznika, vendar menim, da je delavsko samoupravljanje v svoji razvojni fazi, če jo tako imenujemo, pustilo pečat na nas vseh. To se pravi, da vemo, kaj nam samouprava nudi in s tem se moramo tudi zavedati, kakšne dolžnosti imamo kot neposredni samoupravljalci. Z decentralizacijo samouprave, s tem mislim formiranje TOZD v združenem podjetju, morajo vodje ali individualno izvršilni organi razvijati samoupravne odnose in politično delovanje v okviru TOZD in podjetja kot celote.

Oprostite! Rad bi konkretno; ali je naš delavec sposoben pametno in pravilno odločati o tako pomembnih vprašanjih?

Za vse nas je decentralizacija ali decentralizirana samouprava nekaj novega, ki še ni dokončno izpeljana v praksi. Prepričan sem, da naši ljudje v osnovi poznajo bistvo in naloge, katere jim samouprava nalaga, čeprav se še ne znajo pravilno izražati pri konkretnih diskusijah. Mislim, da je delavski razred sposoben prebroditi začrtano pot, ki stoji pred nami.

Formiranje TOZD zahteva novo organiziranost, seveda tudi najbolj racionalne organizacijske rešitve. Če bomo hoteli imeti dobre rezultate, bomo morali dosledno spoštovati proizvodno disciplino, štediti povsod kjer je možno, pri nepravilnostih pa opozarjati drug drugega na napake. Kakšno je vaše mnenje?

Politična organiziranost mora biti sinhronizirana, tu mislim, da bo pri uvajanju decentralizirane samouprave potrebno zelo dobro sodelovanje med organizacijami sindikata, mladine in ZK. Posebna aktivnost se mora poznati na področju kadrovske politike in izobraževanja. Če ne bomo vodili dolgoročne kadrovske politike, to se pravi, da že danes začnemo pripravljati kadre, ki bodo sposobni sprejeti politične in samoupravne zadolžitve, bomo čez leto ali dve začeli spet pisati o kadrih. Drugič, če se ne bo začelo načrtno izobraževanje naših delovnih ljudi, bomo zelo težko imeli dobro samoupravo in dobre samoupravljalce. Izobraževanje, posebno individualno, je naloga slehernega člana ZK, ker le tako bomo lahko delovali v sleherni sredini, dajali mnenja in usmerjali ter izpolnjevali zahteve, ki jih pred nas postavlja pismo izvršnega biroja CK ZKJ.

In vaš odgovor na nezastavljeno vprašanje?

Želim, da uspešno prehodimo začetne težave pri organiziranju samouprave. To bomo dosegli z dobrim delom in rezultati našega dela naj bodo v korist nam in družbi.

Na koncu najinega pogovora vam želim kar največ razumevanja in sodelovanja pri vašem delu ter se najlepše zahvaljujem za prijaznost in odgovore.

J. Premec

Vidovič Franc je sam vodil ekpedicijo rokometašic na tekmovanje zimskega odprtega prvenstva Slovenije v Ljubljano. Dekleta so odigrale samo eno tekmo, eno so pa predale. Vzrok, pravijo, da je bolezen v ekipi. Slab začetek — dober konec.

Čeprav smo pisali, da so rokometašice rešile problem trenerja z angažiranjem Franca Tomca, se ponovno pojavlja, ker jih je le-ta zapustil; kako pa je z angažiranjem Mravljaka, pa verjetno nihče natanko ne ve.

Enkrat je verjetno za naše razmere podatek, ki ga je bilo slišati na konferenci kegljačev »Bratstva«, da so v letu in pol imeli 58 najrazličnejših tekmovalcev.

Resnici na ljubo povedano, občnemu zboru kegljačev »Bratstva« je prisostvovalo 37 najzvestejših pristašev tega športa, kar kaže na njegovo popularnost in verjetno tudi na upravičeno zahtevo gradnje večjega kegljišča.

Ali boste verjeli ali ne, brodarji tudi v teh zimskih dneh trenirajo na Savi. Pravijo, da si nikakor drugače ne morejo urediti v tem času »suhega treninga«, pa se tako pripravljajo na letošnjo sezono.

Janez Grohar je s svojimi strelci v zadnjem času vse bolj zadovoljen. Vse več jih trenira, pa tudi tekmujejo. Upati je, da se našim strelcem obetajo boljše časi.

ŠPORT

Da se naši kegljači kar najresneje pripravljajo na tekmovanje v II. republiški ligi-vzhod že povedo podatki, da kar najresneje trenirajo že od začetka lanskega decembra.

Ali veste, da je v Temeljno telesno-kulturno skupnost občine Hrastnik vključenih kar 20 najrazličnejših športnih osnovnih organizacij. Verjetno tudi takšna razdrobljenost, glede na velikost Hrastnika, vpliva na kvaliteto športa v naši občini.

Na seji upravnega odbora kegljaškega kluba »Bratstvo« je bil za predsednika izvoljen Krsnik Franjo. Kegljaci imajo tako na krmilu dobrega organizatorja in če bodo delali složno, se jim obetajo še boljši časi.

Eno s besede, drugo pa dejanja. Rokometašicam manjka podmladka. V šolskem športnem društvu so jim vrata na stežaj odprta že vrsto let. Torej kdo h komu: krava k jaslīm, ali jasli h kravi?!

Samo najresnejši pristop k prvenstvenim tekmam, pravijo kegljači, jih bo obdržal v ligi. Tudi lani so tako trdili, pa so na koncu med dvanajstimi ekipami osvojili 6. mesto. Upajmo, da bo letos tudi tako.

Jožetu Premcu še vedno ni popolnoma jasno, kako bo z novo organiziranostjo podjetja na TOZD z rekreacijo, kajti v nekaterih TOZD se ogrevajo, da bi imeli svoj odbor za to dejavnost, nekateri pa za stari način. Vsekakor bo verjetno treba to aktivnost organizirati tako, da bo udeleženi čim več zaposlenih skozi vse leto.

Uganke ni več. Kegljaci pričnejo s prvenstvom 10. 2. 1974. V prvi tekmi bodo kegljali na kegljišču »Hmeljarja« v Zalcu skupaj z ekipo Čarde iz Murske Sobotice.

Tudi v športu bo verjetno prišlo do integracijskih procesov. Nekateri namigujejo na združitve obeh hrastniških kegljaških klubov, pa tudi rokometaši »Hrastnika« so na letni konferenci sprejeli sklep, da bodo iniciatorji za združitve obeh rokometniških klubov.

Radi čitamo in slišimo o svojih uspehih in tekmovanjih. Vse vesti o hrastniškem športnem dogajanju lahko poslušate na Radiu Trbovlje ob torkih okrog 16.30. O hrastniških športnih dogodkih poroča Janko Premec.

Interes za košarko je v Hrastniku po osvojitvi 1. mesta ekipe osnovne šole heroja Rajka na lanskem »Pionirskem festivalu košarke Slovenije« sunkovito poskočil. Če ne bo prišlo do večjih problemov, bomo lahko čez nekaj let tudi Hrastničani gledali kvalitetnejše košarkarske tekme.

Humor

Pri ljudožercih

Oče in sin se lačna odpravita v mesto iskrat hrane. Srečata prvo žensko, ki jo je bila sama kot in koža.

Sin: Ali jo bova?
Oče: Ne, se lahko zaskaliva.
Srečata drugo žensko, nezavidljivih kilogramov, vsaj 120.

Sin: Bova to?
Oče: Ne, lahko nama meso ostane in se pokvari.

Potem srečata žensko, proporcionalnih mer, oblik itd.

Sin: To pa bova, ne?
Oče: Čakaj sine! To pa bova peljala domov in raje požrla mammo.

*

Neka zelo elegantna dama pride v pisarno in se obrne k novemu sekretarju podjetja rekoč, če bi lahko govorila z njihovim direktorjem.

Mladi sekretar jo pogleda od pet do glave, si obližne ustnice in ves zagret odgovori: Za takšne ženske, ki imajo tako lepa prsa kot vi, ima direktor vedno čas.

Potem mu pa povejte, da je prišla njegova žena.

*

Mož vpraša ženo, s katero se je razvezal: S katerim se boš pa sedaj poročila?

Ona mu odgovori: Nič ne pomaga, če ti pripovedujem. Saj jih tako ali tako ne poznaš.

Zanimalo vas bo

Prišli v podjetje v decembru in januarju:

Hajdarevič Edina, odnašalka; Laznik Stanko, pripravnik; Bec Martin, vzdrževalec v avtomatski proizvodnji; Poljšak Irena, pripravnik; Vidergar Jože, krogličar; Avdagič Seima, odnašalka; Ibrahim Musa, odnašalka; Miftari Esad, odnašalec; Motoh Nada, odnašalka; Oblak Jože, delavec težak; Hodžič Zineta, odnašalka; Cerič Ismet, odnašalec; Crnčević Zijad, odnašalec; Grgič Drago, odnašalec; Salihi Enver, odnašalec; Džajič Redžep, dostavljalet modelov in olja; Kirn Zdravko, vzdrževalec v avtomatski proizvodnji; Jazbinšek Alojz, spraznjevanje butanskih cistern; Hajdarevič Hašim, odnašalec; Jovič Nevenka, odnašalka; Srebotnik Jurij, izmenski vodja v TOZD II; Hladin Danica, odnašalka; Šopar Stanislav, varilec v folije; Erman Viktor II, ključavničar; Dimač Milutin, menjalec klešč.

Odšli iz podjetja:

Sporazumno

Šmagelj Lidija, žigosar; Vrtačnik Nikolaj, nabiralec stekla; Čičič Milena, blagajnik; Grum Danica, odnašalka; Zupanc Marjana, odnašalka; Gole Milan, dostavljalet modelov; Podreberšek Drago, dostavljalet stekla; Zupanc Slavko, nabiralec stekla; Povše Rudolf II, nabiralec stekla; Jovan Viktor, brusilec stekla; Kapelari Stanislav, nabiralec stekla; Sušter Ivan, strojnik v avtomatski proizvodnji; Lovrenčić Stjepan, odnašalec.

Samovoljno

Glavič Ana, pomožna delavka v kartonaži; Fazlič Fatima, odnašalka; Maličević Ljubomir, pobiralec črepinj; Jašari Hamit, menjalec modelov; Grlica Irena, odnašalka; Znidaršič Lidija, odnašalka; Saviozi Jože, vzdrževalec v avtomatski proizvodnji; Doberšek Boris, nabiralec stekla; Sotler Jože, krogličar; Mamiti Sejdiya, odnašalec; Stevanovič Peter, odnašalec.

Upokojeni

Jamšek Bogomir, vratar; Mejač Kristina, dežurna v kopalni-

ci; Babič Zora, kontrolor stekla; Merzovnik Marija, vezalka; Dobovšek Antonija, vezalka; Kirn Irma, kuhanje kave; Salamon Matilada, čistilka; Senica Viljem, dostavljalet modelov; Zajec Frančiška, pomožna delavka v brusilnici (invalidsko upokojena).

Izključen

Purkart Jože, pobiralec črepinj.

Odšli v JLA

Tržan Boris, krogličar; Bajda Dušan, krogličar; Šmode Miroslav II, krogličar; Šubi Stanislav II, krogličar; Krošlin Boris, vzdrževalec v avtomatski proizvodnji; Gorenc Anton, odnašalec stekla.

Umrl

Skoberne Alojz, kontrolor stekla.

Poročili so se

Predovnik Irena, uslužbenka in Selič Anton; Hrup Stanislav, steklar in Kopričanec Ana; Leben Alojzija, jedkar s kislino in Bevc Franc Ladislav; Studnička Marjana, odnašalka in Rancinger Robert, steklarski pomočnik; Kramžar Cecilija, izpihalka in Bajda Bruno, krogličar; Kaluder Bruno, nabiralec stekla in Zora Plazar; Sladič Marija, odnašalka in Poljan Franjo; Grešak Aleksandra, stekloslikarka in Kontrec Milan, kovinostrugar.

Prirastek v družini

Kolar Valerija, uslužbenka — hčerko; Orožen Peter, delavec težak — sina; Gerhard Mihael, voznik viličarja — sina; Milič Jovan, delavec v zmesarni — sina; Savkovič Vanja, uslužbenka — sina.

IN MEMORIAM

Alojz Škoberne

Živeti mirno, tiho in skromno življenje v krogu svojih najbližjih prijateljev, znancev in sodelavcev. Takšne zamisli je imel Alojz, ko se je kot 17-letni deček napotil leta 1958 v smeri Hrastnika. Takrat se je namreč odločil zapustiti skromno domačijo v Mišjem dolu nad Laškim, kjer se je rodil v času vojne 12. 7. 1941 kot kmečki sin. U-

pal je na boljši jutri, ko si bo lahko odrezal večji in lepši kos kruha. S temi cilji je tudi prišel v steklarstvo in bil 31. 7. 1958 tudi sprejet kot menjalec modelov. Lojze je bil tih in skromen. Ni mu bilo težko prijeto za kakršnokoli delo. Tudi pri vojnih je bil vzoren in discipliniran. Leta 1964 se je namreč vrnil s činom desetarja iz JLA. Z vso vnemo in ljubeznijo se je posvetil družini in delu v tovarni. Žal ni imel sre-

če. Srce mu je kmalu začelo pešati. Že tako mlad je postal srčni bolnik. Stanje se je slabšalo iz dneva v dan. Svoje delovno mesto nabiralca na MP je moral zapustiti, ko je bil 5. 3. 1971 spoznan za invalida III. kategorije. Kot tak je bil premeščen na delovno mesto čistilca goriv. Tudi to delo zaradi vse pogostejših srčnih napadov ni mogel opravljati, tako da je bil 1. 3. 1973 premeščen med pregledalce. Vse to pa je bilo zaman. Zahrbna bolezen je bila močnejša iz dneva v dan. Obiski pri zdravnikih so postali sestavni del Lojzetovega življenja. Vsa skrb in nega zdravnikov ter njegova trda volja sta bila zaman. 25. januarja 1974 je Alojz za vedno zaprl svoje mlade otožne oči. Za seboj je zapustil 32 let življenja, ženo in tri otroke.

Da, res, kako kruto je življenje?! Življenje ni volja posameznika, življenje je moč usode. Kajti če ne bi bilo res, potem bi bil Alojz Škoberne še vedno med nami in v krogu svoje družine. Ko smo se na dolskem pokopališču zadnjič poslovili od našega sodelavca, si nismo mogli kaj, ob misli, kako majhen in nemočen je človek, pa čeprav so njegove želje in cilji še tako skromni. Da, tak je bil Alojz, tih, skromen in marljiv.

Kot takega ga bomo vedno ohranili v naših srcih in se ga vedno radi spominjali.

Alojz, naj ti bo lahka domača gruda...

ZAHVALA

Ob nenadni in bridki izgubi mojega predragega in skrbnega moža, očeta, brata, strica in svaka

ALOJZA KLANŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in dobrim, iskrenim prijateljem, sosedom, sorodnikom in darovalcem vencev in cvetja. Vsem tistim, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih in nam izrazili tople besede. Posebna hvala za darovani venec mojim sodelavcem, Steklarni Hrastnik, Sijaju in Jutranjki Dol. Iskrena hvala organizatorjem ZRVS, ZB NOV Hrastnik, govornikom za poslovilne besede, godbi na pihala, pevcem Svoboda I Hrastnik in Društvu upokojencev. Hvala vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili k njegovemu zadnjemu počitku na dolsko pokopališče.

Žalujoči: žena Ivanka, sin Franci, hčerki Karla in Ivica s Stanetom, brat Polde z družino in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni in bridki izgubi našega predragega moža in očeta

ALOJZA ŠKOBERNETA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za vso pomoč, vence in izraženo sožalje, obema govornikom, godbi in pevskemu zboru »Svobode II«, skladničnim delavkam za denarno pomoč, posebno pa se zahvaljujem delovnim invalidom III. kategorije za denarno pomoč ter vsem, ki so dragega moža v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti na dolsko pokopališče.

Žalujoča žena Valči in otroci ter ostalo sorodstvo

NAGRADNA KRIŽANKA

	PREOZKOST	SILA SESTAVLJENKA	POZITIVNA ELEKTRODA	TOPO-TANJE	ERNA MUSER	DOLGA VRSTA LJUDI		GOGOLJEVA KOMEDIJA	KRAJ V ZAH. NEMČIJI JUŽNO OD STUTTGARTA	GORA PRI POLJ. ČANAH	POTOVALNI NAČRT	RAZGI-BANOST	KRAJ PRI OPATIJI	JOŽEF AJLEC	SESTAVIL: KARLI DREMEL	STEKLENA MERILNA CEVKA	SLONOV ČEKAN	SLOVENSKI SLIKAR, NAIVEC	GRŠKI DIAKTIČNI PESNIK	
DUNAJSKO ZABAVIŠČE							KEMIČNI ELEMENT								FLOVKA NA VODI					
SLOVES. UGLED							LIUBEZENSKO PESNIŠTVO RON CLARK								MITOL. PRVI LETALEC OČE					
STARO GRŠKI BAŠNO-PISEK					KRAJ OB. V. PAVI JAPONSKI DROBIZ									PALMA NA SUND. OTOKIH GARJE, SKABIES						
ANGLEŠKA KRALJEVSKA RODOVINA						POTISKANA TKANINA ZASTOPNIK VERIZMA				NATRIJ			TRDA ZLITINA GORA NA KRETI							
STOPNJA PRIDEVNIKA							ZAFIR HAD. ZIMANOV INDUSTR. DEL LJUBLJANE			VLADAVINA EMIRJA								SORTA, NIZ	MLADO GOVEDO	IGRALEC SHARIF
SLAVKO TIHEC			REKA V NEMČIJI	VERNOV KAPITAN KEMIČNI ELEMENT				DUŠKOVA SPOJINA V RAST. LINAH		VIJUGA, OKLJUK					PREVOŽNO SREDSTVO GLASBENIK SOSS					
AMER. VEŠČINSKA ORGANIZACIJA					NOGOMETŠ. "DINAMA" SPAJANJE, STRNITEV					LUKA V JORDANU IVO ANDRIČ								ROMULOV BRAT ESTONEC		
GRŠKI LASTNIK LADIJ							ITALIJ. DE. NAR. ENOTA IVAN LEVAR						HOLANDSKI SLIKAR, PORTEKIST (ANTHONIS)	JUGOSLOVANSKI IZUMITELJ (MIKOLA) FRANC. DRAMATIK (ARTHUR)						
ŠTEVILČNI PODATKI											SOVJETSKI SAHIST	SLOV. GENERAL BOREC ZA SEVERNO MEJO (RUDOLF) ŽENSKO IME								
JUŽNOITALIJANSKI PLES									JAVNO ZBOROVANJE GLUMA, NORČIJA						TANTAL AFRIŠKA DRŽAVA			ST. GRŠKA MODRICA ZGODOVINE	TEŽKO VOJAŠKO VOZILO	
	DESET KRAT DESET	FRANCOSKI SURREALISTIČNI SLIKAR (HANS)	TONE TOMSIČ IZRASTEK NA GLAVI		BIKOVO UGLAŠANJE	RINA	KNJIŽEVNIK, SLOVSTVENIK								NAJŠTEVILNEJŠI PRIPADNIK SLOVANOV	KUTINA ŽENSKI PEVSKI GLAS				
ITALIJANSKI SKLADATELJ (ANTONIO)							VOGAL						NRAVNOST, ZAVEŠT, NAUK							
PREVOZ SKOZI DRŽAVO ALI ČEZ NJO							KRAJ POD FRUŠKO GORO						KRAJ NA HRVATSKEM							
BOGINJA PLODNOSTI				LUKA V IZRAELU			TOVARNA ALKOH. PIJACE V MIRNI NA DOLEN.						SOVJETSKI SATELIT							

NAGRADNA KRIŽANKA

Med reševalce s pravnimi rešitvami nagradne križanke bomo z žrebom razdelili 7 nagrad v skupni vrednosti 100 dinarjev:

1. nagrada: 30 din
2. nagrada: 20 din
- 3.-7. nagrada po: 10 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja«, Steklarna Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do četrta, 28. 2. 1974.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju za novo leto, smo prejeli 83 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada (30 din): Blagotinšek Dore;
2. nagrada (20 din): Vogrinc Rezi, upok.;
- 3.-7. nagrado (po 10 din) prejmejo: Konček Vlado, Miklič Jože, upok., Alt Jože, Barič Albert, upok. in Oplotnik Ervin.

PRAVILNA REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: želimo, jod, mako, obilo, sreče, opat, reis, Azi, telo, vlakno, Co, Jama, etik, Nenni, par, putika, ofiater, poklon, tor, VUS, kris, okvara, E. V., pavke, slast, Papp, material, test, kovar, mer, N. Z., kop, osa, ilo, Rim, Ezop, Hvar, Cam, blagovnica, lipa, Edi, reseda, meč, ocet, Nil, klejar, ANI, Dare, Ane.

NAGRADNI KVIZ ZNANJA

GLAS MLADIH

1. Vladika, uspešen poglavar Črne Gore, ki je v svoji deželi organiziral sodišča, zgradil prve šole, ustanovil tiskarno, uredil senat, eden največjih jugoslovanskih pesnikov, ki slavi junaštvo in svobodoljubnost svojega naroda. Kdo je to?

- Ivan Goran Kovačić
- Peter Petrović Njegoš
- Miroslav Krleža

2. Atlas z malo začetnico je knjiga zemljevidov, z veliko začetnico pa gorovje v Afriki, ki v najvišjem Topkanu doseže višino 4165 metrov. V kateri afriški državi je to gorovje?

- Alžir
- Južno afriška republika
- Maroko

3. Na Kitajskem so poleg cesarja vodili državo tisočletja uradniki, ki so bili poseben sloj ljudi. Kako so se ti imenovali?

- šamuraji
- mandarini
- sekretarji

4. Nekovina, katere odkritje prištevamo nekako 800 let pred našim štetjem, poznali pa so jo že tudi stari Grki in Rimljani. Vendar pa je pravo vrednost dobila šele v srednjem veku. Je ena najdragocenejših in najtrših snovi, ki jih dobimo v naravi.

- wolfram
- korunt
- diamant

5. Zdi se, da za človeka ni pomembnejše stvari pod soncem, kot je njegovo telo. Spremlja nas skozi vse življenje, vendar pa je preteklo več tisočletij, preden je človek odkril kaj več o svojem organizmu. Prvi starodavni modrijan, ki je napovedal boj praznoverju, je bil Grk, ki je živel v 5. stoletju pred našim štetjem. Kako se je imenoval?

- Aristoteles
- Hipokrat
- Fabrikus

Pri žrebanju pravnih odgovorov bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do četrta, 22. februarja. 1. nagrada 30 din; 2. nagrada 20 din; 3. nagrada 10 din.